

V Gorici trgovci z območja Travnika in Raštela na bojni nogi

Naftni derivati in hrana segreli decembrsko inflacijo

Pogovor z zdravnikom Miranom Dolharjem o nalezljivem virusu gripe

Stanje nekaterih parkov dokazuje, da Neapelj ni tako daleč od Trsta

Primorski dnevnik

Temnopoliti Obama slavil v beli Iowi

RADO GRUDEN

Šele novembarske volitve, na katerih bodo Američani izbrali naslednika (ali naslednico) Georgea Busha v Beli hiši, bodo pokazale, ali bo obvezljal rek, da se po jutru dan pozna, ali pa tisti, ki pravi, da se najslajše smeje, kdor se zadnji smeje.

V prvi rek verjameta demokrat Barack Obama in republikanec Mike Huckabee, ki sta v prvem spopadu kandidatov za predsedniško nominacijo v zvezni državi Iowi preprtičljivo premagala svoje rivale. Rezultati so pokazali, da si Američani želijo sprememb. O tem priča velika volilna udeležba, še najbolj pa morda dejstvo, da je mladi temnopoliti senator Obama slavil v »beli« Iowi in pustil za seboj tako Johna Edwardsa kot favorizirajo Hillary Clinton. Zanimivo pri vsem tem je še, da je za Obama glasovalo predvsem veliko mladih in žensk, ki svojega glasu niso oddale Clintonovi.

Že v torek je na sporednu nova preizkušnja v New Hampshireu. Med demokrati bi lahko v bitki za nominacijo ostala samo še Obama in Clintonova, med republikanci pa bo guverner Arkansa Huckabee težko zdržal do konca. Več možnosti imata veteran iz Vietnamra John McCain in nekdanji newyorkski župan Rudy Giuliani, ki je sicer v Iowi doživel hud poraz.

Hillary Clinton in nekdanji newyorkski župan Rudi Giuliani sta zato po sili razmer pristaša drugega pregovora. V kolikšni meri so njuna pričakovanja realna, in ali se bosta na koncu res smejala, pa bodo pokazale naslednje volilne preizkušnje in zaključni konvenciji (konec avgusta demokratska in v začetku septembra republikanska), na katerih bodo izbrali predsedniške kandidata, ki se bosta nato 4. novembra pomerila za mesto v Beli hiši.

IOWA - Temnopoliti demokrat prvi na volitvah za predsedniškega kandidata ZDA

Barack Obama krepi vizijo drugačne Amerike

V vrstah republikancev je zmagal Mike Huckabee

VENEZUELA - Pogrešajo 14 turistov in 2 pilotov

Letalo strmoglavilo v morje Med potniki osem Italijanov

LOS ROQUES - Nekaj minut po vzletu na območju otočja Los Roques (- na fotografiji Ansa) v Venezueli je strmoglavilo letalo tipa Let 410 družbe Transaven, na katerem je bilo poleg dveh članov posadke štirinajst potnikov. Med temi je bilo osem italijanskih državljanov, kar so sporocile venezuelske oblasti in je sinoči potrdila tudi Farnesina. Točni vzroki strmoglavljenja še niso znani, vendar je pilot kmalu po vzletu sporočil po radijski zvezi, da ima težave z enim od dveh motorjev. Letalo je strmoglavilo v morje, takoj so na kraj odplute reševalne ekipe, usoda potnikov in posadke pa sinoči še ni bila znana.

RAZISKAVA
Večina Nemcev je srečnih

BERLIN - Več kot polovica prebivalcev Nemčije je srečnih. V nedavno objavljeni javnomnenjski raziskavi Bertelsmann Stiftung je namreč kar 57 odstotkov vprašanih menilo, da so srečni, le pet odstotkov pa se jih je izreklo za nesrečne, poroča nemška tiskovna agencija dpa. V raziskavi, ki so jo izvedli konec septembra lani, so sodelovali 1004 osebe, ki so svojo srečo ocenjevale na lestvici od ena do deset. Najbolj srečni so glede na rezultate raziskave mlajši od 30 let in uradniki, ki so na desetopenjski lestvici v povprečju dosegli 7,9 točke. Pri brezposelnih je to povprečje 6,2.

SOBOTA, 5. JANUARJA 2008

št. 4 (19.094) leto LXIV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945. njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 vvaži Žaloz nad Cerknem, razširojen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Goveči pri Gorenci Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasujenem Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it> e-mail: redakcija@primorski.it

POŠTNINA PLACANA V GOTOVINI

Spredzane in aboniranost postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 SIT)

9 771124 666007

Na 11. strani

ERC: Janša o možnosti blokade pristopnih pogajanj Hrvaške

Na 3. strani

Tokaj bo doma ostal Tocai, v tujini pa bo Friulano

Na 4. strani

Pogovor s prebivalci Škedenja pred nedeljsko demonstracijo

Na 6. strani

Načrtovana zaščitena območja ogrožajo razvoj Nove Gorice

Na 13. strani

Campionari & Company

SAMO ZA VELIKOSTI 42 IN 44

ZAČETEK SEZONSKE RAZPRODAJE!

ženska modna oblačila po zelo ugodnih cenah

Ul. S. Kosovel, 9 Bazovica Tel. 040226244

SLOVENIJA TA TEDEN

Za Slovenci uspešno, pred njimi pa naporno leto

BOŠTJAN LAJOVCI

Lansko leto se je v Sloveniji začelo z uvedbo evra in končalo z odpravo nadzora na mejah z Italijo, Avstrijo in Madžarsko. Vmes se je dogajalo še marsikaj, politično je bilo napeto, kot že dolgo ne, a bilo je uspešno leto. Tako za politike, vsaj za večino, kot tudi za nadavne ljudi. Konec koncev smo v Sloveniji lani po dolgem času dočakali pozitivni naravni prirastek prebivalstva, število rojenih je bilo za približno 800 više od umrlih. Letošnje leto se začenja s predsedovanjem »male Slovenije veliki EU«, kot te dni radi zapišejo svetovni mediji, končalo se bo ustoličenjem nove vlade. Koliko bo leto 2008 uspešno za politike, je seveda najbolj odvisno od podpore, ki jo bodo dobili na volitvah, za prebivalce Slovenije pa lahko že zdaj zapišem, da jih čaka naporno leto.

Največja težava bo inflacija: lansko leto se je začelo z deflacijo, končalo pa z več kot 5 odstotno inflacijo, njeni rasti pa kar ni videti konca. Čeprav je res, da je precejšen del vzrokov za rast inflacije treba iskati na svetovnem tržišču, kjer se nafta rekordno draži, pa je dejstvo, da slovenska vlada doslej ni pokazala veliko iznajdljivosti v boju z rastjo cen.

Ob tem velja navesti še opozorilo svetovno znane bonitetne hiše Dun&Bradstreet, ki ugotavlja, da bo vlada v prvi polovici letosnjega leta veliko energije in časa morala nameniti predsedovanju EU, zato ji bo zmanjkovalo časa za učinkovito vodenje domače gospodarske politike. Rast slovenskega gospodarstva naj bi bila letos nižja kot lani, ko je dosegla rekordne višine. Druga po-

lovica leta pa bo v znamenju volitev in sestavljanja nove vlade, kar tudi ni najbolj koristen čas za spopad z inflacijo in spodbujanje gospodarske rasti.

Vladajoča politika veliko stvari na uspešno predsedovanje Evropski uniji. Morda bo res tako, čeprav se leto ni začelo obetavno: Hrvaska je kljub številnim opozorilom uveljavila zaščitno ekološko ribolovno območje v Jadranskem morju in tako spravila v škripce predsedovanje Slovenije. Še dosti večji zalogaj bo iskanje rešitev za Kosovo, kjer se je Slovenija znašla med kladivom in nakovalom. Kakorkoli že se bo opredelila, se bo zamerila enemu od tradicionalnih priateljev, s katerim ima tudi pomembne gospodarske povezave.

Kako naj Slovenija kosovskim Albancem pojasniti, da ne smejo uveljaviti samostojnosti, če pa je pred 17 leti to uspešno storila sama? In kako naj pojasniti Srbom, da je Kosovo zanje dokončno izgubljeno, hkrati pa ostane v prijateljskih odnosih s Srbijo in Rusijo? Evropski svetovni politiki od Slovenije veliko pričakujejo, saj naj bi kot poznavalka tega območja in zgodovine lažje poiskala sprejemljivo rešitev kot druge države. Predsednik kosovske vlade je v čestitki Sloveniji ob prevzemu predsedovanja nedvoumno zapisal, da pričakuje, da bo Slovenija storila vse, da Kosovo iure postane samostojno, visoki ruski diplomati pa pričakujejo, da se bo v času slovenskega predsedovanja začela večkrat odložena pogodba o sporazumu o partnerstvu med EU in Rusijo. Vsekakor težka naloga za slovensko diplomacijo.

Kaj bodo imeli od predsedovanja prebivalci Slovenije? Ob nedvomnem povečanju prepoznavnosti in pričakovani rasti ugleda mlade države komaj kaj več. Ena od neugodnih stranskih posledic bodo prometni zamaški ob številnih obiskih pomembnih državnikov, ki bodo prišli v Slovenijo. Med njimi bo tudi ameriški predsednik George Bush, ki bo tako že drugič obiskal Slovenijo.

Večina dogodkov se bo sicer odvijala v novem kongresnem centru na Brdu, stran od prometnih koni, kar pa pri mnogih zastavlja dvom, ali ni država premalo izkoristila možnosti za promocijo slovenskih krajev. Ptuj, Maribor, Piran, Kostanjevica na Krki, Nova Gorica, vsi ti kraji bi lahko dobili pomembne turistične pospešek, če bi se tam zbrala evropska smetana.

Denar, ki ga država mora nameniti predsedovanju, se da porabiti na različne načine: Finska je v času svojega predsedovanja temeljito obnovila glavno mesto Helsinke, v splošno zadovoljstvo prebivalcev in turistov.

Da pragmatični Slovenci tudi na predsedovanje gledajo predvsem gospodarno, kaže podatek, da je 2000 priložnostnih zlatnikov, ki jih je Banka Slovenije izdala v čast predsedovanju, pošlo v vsega nekaj urah. Zlatnik, nominalno vreden 100 evrov, je bilo mogoče še isto dopoldne kupiti na svetovnem spletu, le da je bila cena bistveno višja. Prebivalci se torej znajdejo vsak po svoje, kolikšna bo cena in kakšen dejanski izplen predsedovanja za politike, pa bodo v celoti pokazale šele jesenske parlamentarne volitve.

SKLAD MITJA ČUK SVETUJE

Z novim elanom

Leto je še povsem mlado in mnogi, ki so si božični in novoletni premor podaljšali do Sv. treh kraljev, uživajo še zadnje bolj ali manj brezskrbne dneve pred ponovnim nastopom službe in obveznosti. Danšnji čas, ki je tako nepredvidljivo zahteven in »neudomačljiv«, velikokrat povzroča po daljšem obdobju počitka, nekakšen strah pred novimi zahtevami, ki jih bo vsakdanik zopet postavljal pred posameznika in skupnost.

Kako torej naprej, ne da bi izgubili svojega duševnega miru?

Pri tem nam lahko pomaga funkcija človeške inteligence - kreativnost. Ustvarjalnost se pojavlja v številnih oblikah. V večji ali manjši meri jo ima prav vsak človek. Človeška inteligenco ima dve značilnosti: domisljajo in sposobnost abstraktnega mišljenja s pomočjo simbolov. Živimo po svojih zamislih in skladno s svojimi pričakovanji. Spremenjeno mišljenje nam spremeni tudi način življenja.

Mnogi, ki so se takega spremenjanja lotili npr. v zvezi s hrano in prehranjevanjem, vedo, da to ni lahko (posebej ne sredi ustaljenih splošnih navad skupnosti). Je pa lahko v mnogočem in mnogokrat zelo koristno, še posebej v sodobnem času, ko nas življenjske okoliščine usmerjajo v čim večjo sposobnost fleksibilnega odzivanja na okolje.

Na mednarodni ravni se vse več strokovnjakov ukvarja s problematiko odzivanja človeka na sodobni način življenja. Med njimi je priznani britanski strokovnjak Ken Robinson, kateremu priznavajo pomembne zasluge na mednarodni ravni za razvoj ustvarjalnosti, človeških virov in inovacij. Ta strokovnjak sodeluje s številnimi vladami, podjetji, mednarodnimi agencijami, kakor tudi z nefinanco organizacijami. Izredno pomembna in resna sporočila podaja privlačno z izrazitim občutkom za humor, z osebno zavzetostjo in zanosom. Prepričan je in to sporoča javnosti, da so danes ob globalizaciji neobhodno potrebne spremembe v podjetništvu, vzgoji in organizirnosti.

Svoje zamisli razlagata tudi v knjigi, ki nosi naslov Out of our Minds - Learning to be creative, kar bi lahko prevedli v Iz svoje pameti - učimo se biti ustvarjalni. Na kakih 200 straneh naniza avtor svoje razmišljanje o tem, da je v zahodni kulturni ustvarjalnosti prezrta in podcenjena, posebej še v vzgojno-izobraževalnem procesu.

Človek se preveč omejuje na ozko gledanje na stvari in dogajanje, namesto, da bi to, kar vidi, upošteval v celotnem kontekstu. Avtor s knjigo ne namerava dajati kratkoročnih rešitev, nasprotno - z njim želi odgovoriti na tri osnovna vprašanja: Zakaj je promocija ustvarjalnosti bistvena? Zakaj je razvijanje ustvarjalnosti nujna? Kaj vse je vpleteno v ta proces?

Nanizali bomo iz dela le nekaj zanimivih ugotovitev in napotkov, koristnih za vsakdanje življenje.

Robinson govoril o posameznikovih ustvarjalnosti kot o lastnosti, ki jo ima prav vsak človek, čeprav se mnogi ljudje sploh ne zavedajo, da so kreativni. Ustvarjalnost je najpomembnejši vir za razvoj sleherne organizacije, meni avtor. Za razvoj in širjenje ustvarjalnih lastnosti je potrebna sistematična strategija tudi v okviru sleherne organiziranosti.

Eno izmed osnovnih ovir pri razvijanju ustvarjalnosti vidi Robinson v sodobnem vzgojno-izobraževalnem procesu. V organiziranem procesu torej, ki naj bi razvijal človekove naravne sposobnosti. Avtor nas opozarja, naj ne bomo naivni: vzgojno-izobraževalni proces nima le načema razvijati naravne sposobnosti mladih ljudi, pač pa vzbogata in izobražuje skozi dva osnovna filtra: ekonomsko (po tržnem načelu) in intelektualno. Na gospodarsko predvidljivost pa se pravzaprav da-

nes ne moremo več docela zanesti, medtem ko intelektualna usmeritev preze vrsto drugih pozitivnih človekovih lastnosti. Sodobna akademika inflacija tudi povzroča, da univerzitetna diploma posamezniku ni več garancija za službo. Tako so potrebne čedalje višje visokošolske specializacije. Mnoga podjetja pa se soočajo ob novih diplomirancih še z novimi zaviralsimi problemi. Četudi so diplomiranci morebiti dobro strokovno podkovani, imajo vrsto pomanjkljivosti na drugih za podjetje pomembnih področij: ne znajo komunicirati z ljudmi, ne znajo delati v timu in ne razmišljajo dovolj ustvarjalno.

Prav razvijanje ustvarjalnih sposobnosti pa je zelo pomembno. Vsi smo ujeti v družbeno in gospodarsko revolucijo, meni avor, katero lahko primerjamo z industrijsko revolucijo iz 19. stoletja. Za ugodno preživetje potrebujemo nov koncept o tem, kaj so človeški viri. Za razvijanje takega novega mišljenja pa je nujna popolnoma nova strategija. V prihodnosti namreč ne bomo preživel sami tako, da bomo delali bolje to, kar smo počeli doslej, niti ne tako, da bomo standarde, ki smo jih dosegli, še zvečali. Posebej ne, če so ti standardi napačni dosežki. Potrebna so nova izhodišča.

Celotno človeško zgodovino označuje spremjanje. Tudi naš čas je ne uide, zanj pa sta posebej značilna vrtoglavni ritem in obsežnost spremjanja. Sodobne tehnologije vseh vrst spreminjajo samo naravo dela, ki ga opravljamo, način, kako kaj delamo, kdo dela, kje dela in za koliko časa. Družbenih zahtev in kulturnih izizzivov je dandasne vse več. Tudi na področju zaposlitve je ideja o stalni službi, ki bo trajala do upokojitve, le še medel spomin.

Trajnost, ki je tako zaznamovala generacije pred nami - oče trgovec je npr. ustvarjal trdnio in zanesljivo trgovino za svoje sinove - je stvar preteklosti, danes nihče ne ve, če bo današnje podjetje čez štiri desetletja (ko se zaključi posameznika delovna doba) še stalo na nogah, ali se preoblikovalo, zaprlo in ponovno ustanovilo. Tako je upanje, da bo že sama šola poskrbela posamezniku primerno izobrazbo za sodobno zaposlitev, povsem prazno.

Sodobna gospodarska nestalnost in spremenljivost vplivata tudi na celotno mišljenje sodobnega človeka. Spreminja se tudi način življenja. Mnogi mlađi, ki niso pripravljeni na spremembe, ki so potrebne pri iskanju zaposlitve, ostajajo pa na strani. Včasih celo ob robu družbe. Problematika sodobnega življenja je tako zajetna in tako spremenljiva, da se nam včasih od vsega kar zvrsti in nas dela negotove.

Avtor knjige, ki smo jo danes vzeli v pretres, nam sporoča, da je svet, v katerem živimo, nastal na podlagi naravnega okolja in človeške pameti. Naša rešitev je v tem, da poiščemo in najdemo sredstvo, ki nam bo v sodobnem svetu pomagalo, da se kljub spremembam počutimo v svojem elementu. Če želimo razviti svoj celotni potencial, naj se ne zanašamo le na šolo. Predvsem je pomembno spoznati potencial, ki leži v nas samih.

Naše življenjsko nelagodje se včasih pojavlja zaradi tega, ker se naša pričakovanja niso uresničila. Morebiti tudi zaradi tega ne, ker pričakujemo rešitve na osnovi starejših pogledov na vzgojo in izobrazbo, do življenjske gotovosti ipd. in ne znamo preseči bregov, ki so nam bili tako udobno postavljeni. Če pa bomo odkrili obseg svojega ustvarjalnega potenciala in ga koristno uporabili, takoj meni Robinson, se bomo tudi v spreminjačem se svetu počutili udobneje. (jec)

ODPRTA TRIBUNA

Odprava meja mora še utrditi našo samozavest

DRAGO GAŠPERLIN

Avgusta lani sva z ženo uživala v pokljuških gozdovih, ki jih obiskujeva že od leta 1976. Tja zahaja tudi več Tržačanov italijanske narodnosti, ki pa viraže težko zinejo kaj po naše. Zadnjič mi je eden leteh povedal, da nabira tam jurčke že polnih 27 let, a da kljub temu ne pozna ene same slovenske besede. Pozneje se je izkazalo, da to ni res in da slovenščine s soprogom preprosto ne marata.

Le nekaj dni zatem, bila je sončna nedelja, sem privozil iz gozda na parkirišče pred penzionom, pa je prikorakala mimo mlajša Gorenjka, pljunila pred avtomobil in bevsnila, češ, tale motor pa poganja varekina... Očitno zato, ker imam italijansko registracijo. Čeprav si je jezik nabrusila s frakeljkom, nama ni bilo prijetno.

Teh pripeljajev ne obujam zaradi potrebe po ideoleski uravnivočki spričo odprave mejnih zapornic med Italijo in Slovenijo, saj sta se zgodila mnogo poprep, pač pa zaradi skepsi, ki jo v meni vzbujajo triumfalistični odtenki premnogih napovedi o dvostranskem kulturnem sodelovanju v prihodnosti.

Ne vem, ali bi nesramno Gorenjko povezel z zadnjim mislio v nedavnem uvodniku Primorskega dnevnika, ki se glasi takole: »Ena za drugo bodo padle vseh vrst meje, prostor bo zadihal, ljudje z njim. Pod pogojem, da se superiornost (italijanskih Goričanov, op. p.) ne bo čež noč spremeniла v manjvrednost spričo dinamičnih ter po mi-

LJUBLJANA Lektorji slovenščine pri ministrici

LJUBLJANA - Lektorji slovenškega jezika na več kot 50 univerzah po svetu opravljajo izjemno delo za promocijo slovenščine, je na včerajšnjem ponovoletnem sprejemu podprtih slovenska ministrica za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Mojca Kucler Dolinar. Ob tem je izpostavila prizadevanja vlade za vzpostavitev centra za slovenske študije v Clevelandu v ZDA. Državni sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu Zorko Pelikan je napovedal tudi zamisel o ustanovitvi dvojezične gimnazije v Buenos Airesu.

Ministrica se je zahvalila za delo lektorjev, ki več kot 1700 študentov na več kot 50 univerzah po svetu navdušujejo za slovenščino. Ob tem je pomemben podatek, da diplomski študij slovenistike poteka na kar 21 evropskih univerzah.

Posebno zahvalo je ministrice namenila sodelavcem Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik, ki so v minulem letu že tretjič prejeli evropsko jezikovno priznanje za projekt EU o jezikovni in kulturni integraciji. Med prednostnimi nalogami centra je tudi ustanovitev lektorata v Clevelandu. Ob tem je ministrica potrdila, da so aktivnosti vlade pri ustanavljanju Centra za slovenske študije v tem ameriškem mestu v polnem teklu, obstaja pa tudi načela pripravljenost na sodelovanje s strani nekaterih univerz iz ZDA. Center bo »pripomogel k ohranjanju značilnosti slovenske skupnosti, slovenske identitete, k ohranitvi materialne in kulturne dediščine za kasnejše rodove ter služil slovenskim in ameriškim zgodovinarjem, študentom in raziskovalcem«. (STA)

LJUBLJANA - Pred uradnim obiskom italijanskega predsednika Napolitana v Sloveniji

Predsednik Danilo Türk bo sprejel Pavšiča in Štoko

Srečanje bo v torek - Predsednika SKGZ in SSO bosta Türk sezanila s položajem Slovencev v Italiji

Predsednika krovnih organizacij Pavšič in Štoka (levo) bosta slovenskemu predsedniku Türk (desno) predstavila trenutni položaj slovenske narodnosti skupnosti v Italiji

TRST - Ob skorajnjem uradnem obisku italijanskega predsednika republike Giorgia Napolitana v Sloveniji bo predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk v torek, 8. januarja 2008, ob 10.30 v predsedniški palači v Ljubljani sprejel predsednika krovnih organizacij Slovenske kulturno-gospodarske zveze in Sveta slovenskih organizacij Rudija Pavšiča in odv. Dragu Štoko.

Ob tej priložnosti bosta predstavniki krovnih organizacij Pavšič in Štoka (levo) bosta slovenske narodnosti skupnosti v Italiji, o njenih prizadevanjih v novih evropskih razmerah in njeni vlogi pri utrjevanju odnosov med Italijo in Slovenijo.

Pavšič in Štoka sta preko tržaške prefekture zahtevali tudi za sprejem pri predsedniku Napolitanu.

EKOLOŠKA RIBOLOVNA CONA - Stališče predsednika slovenske vlade Janeza Janše

»Na potezi nova hrvaška vlada«

Slovenski premier govoril tudi o možnosti blokade pristopnih pogajanj - Globe in izgon iz Hrvaške za italijanske ribiče

LJUBLJANA, ZAGREB - Hrvaška z uveljavljivijo zaščitne ekološko-ribolovne cone (ERC) znova ni spoštovala danih zavez, je včeraj na novinarski konferenci v Ljubljani poudaril slovenski premier Janez Janša. Slovenija po njegovih besedah upošteva trenutno stanje na Hrvaškem in pričakuje, da bo nova hrvaška vlada vprašanje ERC rešila po zaprišegi. Edina rešitev je, da Hrvaška drži besedo in spoštuje dogovor z Italijo, Slovenijo in EU iz leta 2004, razen če se bodo vsi strinjali s predlogom kakšne druge rešitve, je poudaril Janša.

Za Slovenijo je rešitev iz leta 2004 "dobra in sprejemljiva in jo bomo upoštevali še naprej", je zatrdil slovenski premier in od 1. januarja tudi predsednik EU. Morebitnega predloga druge rešitve Slovenija sicer še ni prejela. Ob tem je premier znova opozoril, da rešitev v nedogled ne bo moč prelagati in da je na potezi Hrvaška, ne pa Slovenija ali Evropska komisija.

Rok za slovensko vlado je enak kot za Evropsko komisijo, torej mora Hrvaška problem rešiti takoj, ko bo oblikovala nova vlada in bo sabor lahko sprejemal takšne odločitve, je poudaril premier. "Slovenija nikoli ne bo pristala, da bo položaj predsedujoče odmakne od tega, da bi branila svoje legitimne nacionalne interese. Če je kdo računal na to, se je zmotil," je bil odločen Janša.

Če Hrvaška ne bo spoštovala zavez, ki jih je glede uveljavljivosti ekološko-ribolovne cone (ERC) dala članicam Evropske unije, po besedah premiera obstaja tudi možnost blokade pristopnih pogajanj. Janša je poudaril, da bi bila to bolj kot poteza Slovenije ali EU prostovoljna odločitev Hrvaške, ki je pristala na pogoj, zdaj pa jih ne izpolnjuje.

Stanje v Jadranskem morju se s 1. januarjem, ko je Hrvaška uveljavila ERC, za slovensko vlado ni v ničemer spremnilo in v ničemer ne posega v suverene pravice Slovenije v Jadranskem morju in v nobeni točki ne more prejudicirati kakšnokoli rešitev o meji na morju med Slovenijo in Hrvaško, je zatrdil Janša. Slovenija zato ribičem ali policiji ni dala novih navodil za ravnanje v slovenskem morju, saj bi po besedah Janše to pomnilo, da sprejema vsiljeno stanje.

Glede morebitnih ukrepov, ki bi jih Slovenija lahko sprejela proti Hrvaški, kot sta zaprtje meje ali odpoklic veleposlankov, pa je premier dejal, da takšni ukrepi ne bi rešili ničesar.

Janša je zaplet z ERC označil za "zgodbo o verodostojnosti". Ob tem je

Italijansko ribiško ladjo so v četrtek priveli v pristanišče na Visu

spomnil, da to ni prvi tovrsten dogodek in povzel "zgodovino" podobnih zapletov, v katerih Hrvaška ni držala besede - t.i. sporazum Drnovsek-Račan, odločitev, da bo v vprašanju nekdanjih varčevalcev Ljubljanske banke v Zagrebu odločal Mednarodni denarni sklad in brionsko izjavo o izogibanju incidentom. Razlika med prejšnjimi dogodki in vprašanjem ERC pa je v tem, da so bili omenjeni trije zapleti v dvostranskih odnosih, tokrat pa gre za problem med Hrvaško in EU, je poudaril Janša.

Oglasilo se je tudi slovensko zunanjeno ministrstvo, ki je zavrnilo obtožbe nekaterih slovenskih politikov, objavljene v medijih, glede neodločnosti in popustljivosti slovenske vlade pri vprašanju hrvaške zaščitne ekološko-ribolovne cone (ERC). Tovrstni očitki so po pisancu MZZ "v celoti neutemeljeni". Vprašanje ERC je namreč prav po zaslugi odločne politike Slovenije znotraj EU postal del odnosov med Hrvaško in EU, tako da sedaj vseh 27 članic EU solidarno ščiti interes, ki dejansko zadevajo predvsem Slovenijo in Italijo.

Mandatar za sestavo nove hrvaške vlade Ivo Sanader pa se je včeraj v Zagrebu odzval na besede slovenskega premiera Janeza Janša, da obstaja možnost blokade pristopnih pogajanj Hrvaške z EU, če Zagreb ne bo spoštoval zavez, ki jih je glede zaščitne ekološko-ribolovne cone (ERC) dal članicam unije. Kot je po-

poročanju hrvaške tiskovne agencije Hina dejal Sanader, ne verjame, da bo uveljavitev ERC upočasnila hrvaška pogajanja z EU.

Na novinarsko vprašanje, kako bo nova vlada ukrepala glede ERC, je Sanader pojasnil, da so s partnerji ostali pri istem stališču: da je treba nujno zaščiti pravico Hrvaške do uveljavljivosti ERC, vendar pa tudi njen vstop v EU. Sanader je še napovedal nadaljevanje dialoga glede ERC z Evropsko komisijo, Italijo in Slovenijo.

Sodnica za prekrške na Visu Senka Acalinović pa je kapitana italijanske ribiške ladje "Antonio Madre", ki so jo v četrtek zajeli v hrvaških ozemeljskih vodah, kaznovala z denarno kaznijo v višini 7760 evrov zaradi nedovoljenje ribolova in ilegalnega vstopa v hrvaške ozemeljske vode. Kapitanu so tudi odvzeli mreže in ga za leto dni izgnali iz Hrvaške. Ostala dva člana posadke kočarice so kaznivali z denarno kaznijo v višini 410 evrov in so ju prav tako za leto dni izgnali iz države, je včeraj poročala hrvaška tiskovna agencija Hina, ki se sklicuje na poročanje Radia Dalmacija.

Patruljna ladja hrvaške vojaške mornarice "Šolta" je v četrtek zgodaj zjutraj pri otoku Palagruža zajela italijansko ribiško ladjo "Antonio Madre". Ladja se je nahajala znotraj hrvaškega teritorialnega morja približno 2,7 nautične milje severovzhodno od otoka. (STA)

Obračun dela videmskih finančnih stražnikov

VIDEM - Videmski finančni stražniki so v letu 2007 odkrili kar 75 milijonov evrov neprijavljenih dohodkov, katerim je treba pristeti še petnajst milijonov evrov neplačanega davka na dodano vrednost. To je obračun dela v lanskem letu, ki ga je podalo tamkajšnje pokrajinsko poveljstvo finančne straže. Agenti so med drugim opravili 1.615 davčnih preverjanj in preko 22.000 kontrol nad izdanimi potrdili, pri čemer so v preko tisoč primerih zabeležili nepravilnosti. Sodstvu so ovadili 107 oseb, od katerih jih je bilo pet tudi aretriranih. V okviru boja pri mednarodnim davčnim utajam so odkrili preko deset milijonov evrov neprijavljenih dohodkov, na področju kupoprodaje in najemanja nepremičnin pa preko dva milijona evrov. V okviru boja proti delu na črno so finančni stražniki odkrili 143 polnih ali delnih utajevalec za približno štrideset milijonov evrov in 424 delavcev, zaposlenih na črno. Poleg tega so zasegli preko 700.000 ponarejenih izdelkov ter približno tono pretihotapljenih cigaret in 21 vozil.

V Vidmu zasegli kokain in heroin

VIDEM - Agenti letečega oddelka videmске kvrestve so včeraj v furlanski prestolnici zasegla dvajset dekagramov droge, bodisi kokaina kot heroina. Do odkritja je prišlo na stopničnem presledku v stanovanjski hiši na Drevoredu Ferriere v Vidmu, kamor so agenti dospeli, potem ko so jih nekateri stanovalci opozorili, da se tam nahaja sumljiv ovoj. Policisti so prišli, odprli ovoj in v njem našli kakih sto le nekaj centimetrov dolgih škatlic, v katerih so odkrili drogo, točneje kokain in heroin. Preiskovalci domnevajo, da je droga tam čakala, da jo odnese kak kupec.

Danes novoletni nočni pohod po Pliskini poti

PLISKOVICA - Razvojno društvo Pliska in krajevna skupnost Pliskovica prirjeata danes tradicionalni novoletni nočni pohod po Pliskini poti. Pohodniki, ki naj s seboj vzamejo varna svetila, se bodo zbrali ob 18. uri pod latnikom Evropskega prijateljstva v Pliskovici, od koder bodo krenili na 6 kilometrov dolgo učno pot, speljano v kraškem okolju z značilnimi kraškimi pojavi. Med potjo, ki bo trajala približno 2 do 3 ure, in na zaključku pohoda čakajo udeležence topli napitki in sladki prigrizki. (O.K.)

SLOVENIJA - Po peticiji zoper cenzuro Šurc in Zgaga poslala še eno pismo

LJUBLJANA - Pobudnika peticije zoper cenzuro Blaž Zgaga in Matej Šurc sta ob začetku slovenskega predsedovanja EU na več kot 350 naslovov doma in v tujini poslala še eno pismo. V njem prejemnike pozivata, naj prispevajo k ustavovitvi neodvisne komisije, ki bi preiskala navedbe iz peticije. Vlada ob tem meni, da Zgaga in Šurc nadaljujeta s širjenjem nesresnic. DNS Zgago in Šurca podpira in izraža začudenje nad tem, da je vladni urad za komuniciranje v odzivu napadel novinarja, ki imata pravico povedati mnenje.

"Tudi najnovejši poskusi vplivanja na eno od revij kažejo, da je ustavovitev komisije potrebna," sta v pisumu zapisala pobudnika peticije zoper cenzuro in politične pritiske na novinarje v Sloveniji Blaž Zgaga in Matej Šurc. Ob tem je Zgaga za STA pojasnil, da so pri tem mišljeni poskusi vplivanja na revijo Mag.

V odprttem pismu sta zapisala,

da slovenska vlada in parlament nista uresničila zahteve mednarodnih novinarskih organizacij - Mednarodnega inštituta za tisk (IPI), Novinarjev brez meja (RSF) in Mednarodne zveze novinarjev (IFJ) - za ustanovitev neodvisne komisije, ki bi preiskala navedbe iz peticije. "Zato vas pozivava, da tudi vi po svojih močeh prispevate k uresničitvi te zahteve, kajti neodvisna komisija z mednarodnimi strokovnjaki lahko bistveno pripomore k pregledu dejanskega stanja in izboljšanju medijske svobode v Sloveniji," sta poudarila pobudnika peticije.

Vlada z obžalovanjem ugotavlja, da Zgaga in Šurc nadaljujeta s širjenjem nesresnic, zavajanjem domače in zlasti tujje javnosti o razmerah na področju svobode medijev v Sloveniji ter diskreditacijo Slovenije v času, ko ta predseduje Evropski uniji, so včerajšnjem sporočilu za javnost zapisali v uradu vlade za komuniciranje. (STA)

GIBANJA - Po Istatovih podatkih za lanski december

Zaradi podražitev goriv in živil inflacija zrasla na 2,6%

Najvišja stopnja po letu 2003 - V Trstu enaka raven s podobnimi trendi

RIM, TRST - Po pričakovanjih je decembska inflacija v Italiji poskocila od 2,4 odstotka v novembру na 2,6 odstotka, kar je najvišje po letu 2003. Po Istatovih podatkih so se živiljenjski stroški v mesečni primerjavi, torej glede na november, zvišali za 0,3 odstotka, večina podražitev pa je zadeva dobrine in ne storitve. Povprečna mesečna inflacijska stopnja je bila v letu 2007 1,8-odstotna, kar je najnižje po letu 1999, ko je znašala 1,7 odstotka, medtem ko je bila v letu 2006 2,1-odstotna.

Na dlani je, da so za decembrski inflacijski pospešek v prevladujoči meri kriva goriva in živila, še posebej kruh in tešnine. Področje energije je zabeležilo 1,1-odstotno mesečno in 6,5-odstotno letno zvišanje cen, v prvi vrsti na račun podražitev pogonskih goriv. Bencin se je podražil za 1,5-odstotka v mesečni in za 11,6 odstotka v letni primerjavi, dizelsko gorivo se je podražilo za 3,7 oziroma za 15,4 odstotka, kurično olje pa za 1,1 oziroma 13 odstotkov.

Zavirnila dejavnika decembridske inflacije sta bila zdravila, ki so se pocenili za 0,1 odstotka v mesečni in za 2,7 odstotka v letni primerjavi, in telefonski aparati, kateri cena je v povprečju padla za 2,9 odstotka glede na november in za 7 odstotkov glede na december 2006.

Med storitvenimi dejavnostmi so k inflaciji največ prispevale cene v restavracijah in barih, ki so se v letni primerjavi zvišale za 3,5 odstotka. Za 4 odstotke so se glede na december 2006 zvišale cene vzdrževanja prevoznih sredstev, za 3,6 odstotka pa zdravniške storitve, medtem ko so se letalske tarife v letni primerjavi poncenile za 1,7 odstotka.

V Trstu so se živiljenjski stroški v decembru glede na november zvišali nekoliko več kot v državnem povprečju, in sicer za 0,4 odstotka, medletna inflacijska stopnja pa je tako kot v državnem povprečju znašala 2,6 odstotka. V mesečni primerjavi so daleč najbolj poskocili stroški prevoza (+1,5%), za 0,4 odstotka so se zvišali stroški za stanovanje, vodo, energijo in ogrevanje ter druge dobrine in storitve, medtem ko so se znižale cene na področju komunikacij (-0,3%) ter zdravstvenih storitev in stroški za zdravje. V letni primerjavi najdemo na prvem mestu podražitev stanovanje, vodo, energijo in ogrevanje (+6,6%), sledijo prevoz ter hoteli in gostinstvo (+4,6%), alkoholne pižace in tobačni izdelki (+2,7%), izobraževanje (+2,0%), zdravstvene storitve in stroški za zdravje (+1,9%). Negativni predznak ima samo indeks komunikacije, ki se je znižal za 7,5 odstotka.

Poleg energije, goriv in prevoza postaja vse dražja tudi hrana

KROMA

GIBANJA - ECB objavila razloge Visoka inflacija tudi v območju evra

BRUSELJ - Segrevanje inflacije ne zadeva samo Italije, ampak še bolj Slovenijo in vse države članice evro območja. Na slovenskem finančnem ministrstvu so izračunali, da bi bila medletna inflacija brez povečanja cen hrane in nafte v letu 2007 podobna kot v letu 2006. Kot je znano, je v Sloveniji lani medletna rast cen dosegla 5,6 odstotka, povprečna inflacija pa 3,6 odstotka. Tako kot pri drugih članicah območja evra je bil razlog za visoko inflacijo povečanje cen hrane in nafte, ki so k skupni inflaciji prispevale 40 oz. 7 odstotkov.

Letna stopnja inflacije v območju evra je po prvi oceni evropskega statističnega urada Eurostat decembra znašala 3,1 odstotka in je glede na november ostala nespremenjena. Podrobnejše podatke o inflaciji v območju evra in v celotni Evropski uniji bo Eurostat objavil 16. januarja. Povečanje cen hrane in nafte pojasnjuje vzroke visoke stopnje inflacije v območju evra, je zapisano v biltenu Evropske centralne banke

(ECB) iz lanskega decembra. Pri tem je bil vpliv cen hrane med državami območja zelo različen. Oktobra, ko je prišlo do največjega povečanja cen predelan hrane, je letna stopnja rasti cen teh dobrin v Sloveniji znašala 11 odstotkov, kar je bilo največ med 13 državami z evrom. Sledile so Belgija, Nemčija, Španija in Avstrija, kjer je bila rast cen hrane med 5 in 7 odstotki. V ECB takšne trende razlagajo z dogajanjem na globalnem trgu in s specifičnimi lastnostmi domaćih trgov, kot so tržne strukture in konkurenčni pogoji v sektorju prodaje na drobnem in distribuciju ter različno dolga obdobja pogajanj o cenah med dobavitelji in trgovci.

Medtem bo v Italiji danes prišlo do nove podražitve bencina, v Sloveniji pa se bo podražila hrana, v prvi vrsti olje, testernine, mleko in mlečni izdelki, moka, meso in mesni izdelki. Trgovci pojasnjujejo, da so podražitve posledica višjih cen dobaviteljev, ti pa zvišanje cen utemeljujejo z višjimi cenami surovin.

VINO - Sklep tehnično-upravnega omizja Dežele FJK in ministerstva

Na tujih trgih samo Friulano, doma pa lahko tudi Tocai Friulano

TRST - Tehnično-pravno omizje, ki je bilo včeraj na sedežu predsedstva Dežele FJK o Trstu v zvezi s problemom imena vina Tocai Friulano, je sprejelo sklep o spremembi določil razsodbe deželnega upravnega sodišča (TAR) Lacijsa. Udeleženci sestanka, ki ga je sklical deželni odbornik za kmetijske politike Enzo Marsilio, so se namreč po preučitvi nastalega položaja strinjali, da je to edina rešitev, s katero je mogoče priti do spremembe ministrskega odloka. S to spremembo bi namreč zagotovili začasno rešitev, ki bi omogočila uporabo imena Friulano za vino, ki se prodaja v tujini, medtem ko bi lahko proizvajalci na domačem trgu lahko uporabljali dosedanje poimenovanje Tocai Friulano ali pa Friulano.

Ministrstvo za kmetijske politike bo na osnovi te odločitve pripravilo predlog odloka, ki ga bo nato poslalo v presojo deželne uprave FJK, ta pa se bo o njem posvetovala s predstavniki organizacijami vseh zainteresiranih proizvajalcev.

Poleg deželnega odbornika Marsilia so se včerajšnjega sestanka v Trstu ude-

na zastopnika stanovskih združenj Federdoc, Confagricoltura in Coldiretti Marco Marpiller in združenj Confcooperative in krmske zadružne vinske kleti Co-operative Cantina Produttori Cormons Fausto Capelli. Deželni pravni urad je zastopal odvetnik Enzo Bevilacqua.

V zvezi s tokajem je včeraj prišla še ena novica, in sicer, da so zgodovinski sprotiniki odprave klasičnega imena za trto tokajo s krmskim zadružno vinsko kletjo na celu, vložili nov priziv na deželno upravno sodišče Lacijsa, v katerem zahlevajo tudi odpravo imena Tocai Friulano, potem ko so že dvakrat dosegli razveljavljenje imena Friulano. Predstavniki glavnih proizvajalcev tokaja v FJK, Coldiretti, Confagricoltura in FederDoc, pa so se v Vidmu dogovorili, da bodo vložili zahtevo za sklenitev začasnega sporazuma, na osnovi katerega bi lahko vino, ki bo proizvedeno v tem letu, poimenovali Friulano. Dogovor bi veljal do končne razsodbe Evropskega sodišča v Luxembourg, tako kot določa zadnja razsodba lacijskega upravnega sodišča.

ležili šef departmaja ministerstva za kmetijske politike Giuseppe Ambrosio, prav-

Evropska centralna banka

4. januarja 2008

valute	evro	povprečni tečaj
	04.01	03.1
ameriški dolar	1,4727	1,4753
japonski jen	160,86	160,68
kitajski juan	10,7109	10,7291
ruski rubel	35,9780	36,0170
danska krona	7,4509	7,4532
britanski funt	0,74495	0,74480
švedska krona	9,3755	9,4078
norveška krona	7,8650	7,9250
češka koruna	26,129	26,175
švicarski frank	1,6406	1,6422
estonska koruna	15,6466	15,6466
madžarski forint	253,64	253,67
poljski zlot	3,6016	3,6075
kanadski dolar	1,4553	1,4666
avstralski dolar	1,6710	1,6740
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	3,5775	3,6060
slovaška krona	33,339	33,446
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,6985	0,6987
islandska koruna	90,45	91,66
turška lira	1,7107	1,7292
hrvaška kuna	7,3444	7,3406

Zadružna Kraška banka

4. januarja 2008

valute	evro	nakup	prodaja
ameriški dolar	1,4921	1,4615	
britanski funt	0,7543	0,7369	
švicarski frank	1,6629	1,6224	
japonski jen	165,2812	157,2187	
švedska krona	9,6149	9,1550	
avstralski dolar	1,7100	1,6379	
kanadski dolar	1,4839	1,4274	
danska krona	7,5963	7,3100	
norveška krona	8,0821	7,6878	
madžarski forint	260,0117	247,3282	
češka koruna	26,8293	25,5206	
slovaška krona	34,2821	32,6098	
hrvaška kuna	7,5241	7,1570	

CREDITO COOPERATIVO DEL CARSO
ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

Banca di Cividale

4. januarja 2008

valute	evro	nakup	prodaja
ameriški dolar	1,5029	1,4440	
britanski funt	0,7591	0,7294	
danska krona	7,6029	7,3047	
kanadski dolar	1,4919	1,4334	
japonski jen	164,26	157,81	
švicarski frank	1,6775	1,6117	
norveška krona	8,0848	7,7677	
švedska krona	9,5948	9,2185	
avstralski dolar	1,7047	1,6378	
hrvaška kuna	7,49	7,19	

Banca di Cividale
BANCAGRICOLA KMECKA BANKA

Milanski borzni trg

4. januarja 2008

Indeks MIB 30:	-1,62	Indeks MIB 30:	-1,62		
delnica	cena €	var. %	delnica	cena €	var. %
AEM	3,0525	+0,78	EDISON	8,425	-5,17
ALLEANZA	8,7	-0,83	INTESA	5,275	-0,75
ATLANTIA	25	-2,04	LOTTOMATICA	24,31	-1,06
BANCA ITALEASE	8,45	-7,35	LUXOTTICA	20,02	-1,85
BANCO POPOLARE	14,59	-0,84	MEDIASET	6,625	-1,41
BPMS	3,475	-2,80	MEDIBANCA	13,87	-0,50
BPM	8,425	-5,17	PARMALAT	2,52	-1,87
EDISON	2,08	-3,08	PIRELLI</		

NEAPELJ - Kriza zaradi nagrmadenih odpadkov

Napetost narašča z obešenimi lutkami

Napolitano je zaskrbljen, Prodi pa govoril o nedopustni sramoti - Vnele so se tudi politične polemike

NEAPELJ - Predsednik republike Giorgio Napolitano je vznenimirjen in zaskrbljen zaradi krize nagrmadenih odpadkov v deželi Kampanija, predvsem pa v mestu Neapelj, ki se že dalj časa sooča s več tonskimi kupi smeti na ulicah. Še pred novim letom se je sestal s premirom Romanom Prodijem, ki je situacijo ocenil kot nedopustno sramoto in se obvezal, da bo ob povratku v Rim, sam pooblize sledil razvoju in razpletu dogodkov.

Po predvidevanjih so se seveda takoj razvnele tudi politične polemike. Poslanec Nacionalnega zaveznika Maurizio Gasparri je mnenja, da mora o hudi situaciji odločati parlament, krivce te katastrofe pa je treba kaznovati, medtem ko tajnik sredinske stranke UDC Lorenzo Cesa, vodja skrajnega gibanja La Destra Francesca Storace in poslanec Levih demokratov Umberto Ranieri zahtevajo odstop guvernerja dežele Kampanije Antonia Bassolina. Slednji je ostre kritike in napade sprejal ter izjavil, da pozna svoje politične odgovornosti, nikakor pa ne namerava odstopiti. »Na svojem mestu ostajam, ker sem prepričan, da sem lahko še korenin in po svoje pomagam,« je izpostavil. Pripravljen je na sočanje in na dialog s prebivalci soseske Pianura v predmestju Neaplja, ki ostro nasprotujejo ponovnemu odprtju bivše deponije.

Predstavnik Severne lige Roberto Calderoli je medtem apeliral na predsednika Napolitana, naj v Neapelj pošte specjalne ekipe vojske, ki bi rešile situacijo in pomirile nemirne, pravzaprav besne občane in posvarile krajevne upravitelje. Svoje mnenje je izrazila tudi neapeljska županja Rosa Russo Iervolino, ki je kritično ocenila delovanje neapeljskega prefekta Panse in izvedencev, hkrati pa se je spraševala, kam je izginil denar, ki ga je prejela dežela za ureditev problematike z odpadki.

Vzopredno s polemikami pa narašča seveda napetost med ljudmi. Pred odsluženo depozitom v Pianuri se še vedno zbirajo protestniki, po neapeljskih ulicah pa gorijo kupi smeti. Poulično nasihte se stopnjuje in v noči na petek so protestniki sežgali štiri linjske avtobuse. Na Korzu Umberto pa se je včeraj pripeljal dokaj neokusen prizor: na droghih in drevesih so nad kupi smeti odkrili 21 obešenih lutk z imeni predsednika dežele Bassolina in zupanja Iervolinove.

Medtem je Nemčija ponudila svojo pomoč; odpadke bi se dalo odnašati na njeno ozemlje, taka rešitev pa je zaenkrat precej draga.

Neokusne obešene lutke na neapeljskih ulicah

ANSA

JUTRI Povečan promet na avtocestah

RIM - Jutri bo na italijanskih cestah ponovno dan intenzivnega prometa. Ob zaključku božičnih in novoletnih praznikov predvidevajo, da se bo na avtocestnem omrežju znašlo več kot osem milijonov avtomobilov, večinoma turistov, ki se vračajo iz letovišarskih krajov. Del tega povratnega vala se bo kot po navadi sicer prenesel tudi na pondeljko v jutrišnjem popoldanskih in zgodnjih večernih urah.

Težka tovorna vozila ne bodo smeli peljati po avtocestnem omrežju jutri od 8. do 22. ure. Avtocestno podjetje zagotavlja maksimalno okrepitev služb, da lahko posežejo ob vsakršnem problemu, ki bi se pojavil. Prav tako so v pripravljenosti prometna policija in karabinjerji, ki bodo nadzorovali najbolj kritične točke, kjer navadno prihaja do zastojev. Med najbolj prometne odseke sodijo avtoceste Milan - Neapelj, Milan - Brescia, Genova - Savona, Bolonja - Taranto, Trbiž - Mestre in Brener - Modena.

LEGAMBIENTE - Vsakoletna raziskava Katero mesto je otrokom prijazno?

RIM - »Televizija in časopisi poročajo o otrocih samo takrat, ko so v družini, šoli ali na ulici žrtve nasilja. Nikoli ne posvečajo pozornosti aktivni vlogi, ki bi jo lahko odigrali v družbi, dejstvu, da bi lahko sami sugerirali marsikatero izbiro. Že dolgo ni žal na vidiku nobene zanimive pobude, zato naj se italijanska mesta in v prvi vrsti njihovi župani angažirajo v kulturni bitki, ki naj spodbudi njihovo sodelovanje in v kateri bodo imele mlade generacije središčno vlogo.« S temi besedami je Rossella Muroni, generalna direktorica okoljevarstvene organizacije Legambiente, zaključila včerajšnjo tiskovno konferenco, na kateri so predstavili raziskavo o otrokom najbolj prijaznih mestih. Drugo leto zapored je prvo mesto osvojil Turin, takoj za njim se je uvrstila Ravenna, na tretje mesto Rim (ki pa je imel že preko deset točk zaostanka), nato Modena, Forlì, Firenze, Pesaro, La Spezia, Livorno, Piacenza. Študija je analizirala serijo parametrov, ki naj bi bili

pokazatelji pozornosti posameznih občinskih uprav do otrok in njihovega doberga počutja. Če so na primer ustavili mladinske konzulte in občinske svete, nudili otrokom možnost, da spoznajo javne institucije, zanje pripravili posebno kulturno ponudbo: ludoteke, knjižnice, muzeje, gledališke in filmske predstave, zabave in druge kulturne dogodke. Sodelavci organizacije Legambiente, ki tovrstno raziskavo izvajajo že dobrih deset let, so ocenili tudi delovanje uradov in odborništva, namenjenih mladim: ravno na tem področju se je najbolj izkazal »zmagovalci« Turin.

Furlanija-Julijška krajina ni posegla po najvišjih, a niti po najnižjih mestih. Najbolje se je odrezal Pordenon (18. mesto). Videm je pristal na 29. mestu, Trst na 33., Gorica pa na 39.

V katerih mestih pa posvečajo otrokom in mladim najmanj pozornosti? V Trevisu, Leccu, Enni, Agrigentu in Crotoneju: med severom in jugom ni tokrat prav nobene razlike.

SLABO VREME - Nadaljevalo naj bi se tudi čez vikend

V severovzhodni Italiji tudi včeraj snežilo, najbolj v Liguriji in Piemontu, večjih težav pa ni bilo

MILAN - Ceste v severno-vzhodni Italiji je tudi včeraj prekrivala v najboljšem primeru sol, v najslabšem pa debele snežna odeja: najhuje je bilo v Liguriji in Piemontu, ponovno je snežilo v Milanu, Emiliji in na toskanskih Apenihinah. Pristanišče v Genovi (v tem mestu so zradi obilnega snega zaprli tudi pokopalnišča) je bilo zaradi močnega vetera ponovno zaprto, kar je povzročilo kar nekaj težav avtoprevoznikom. Prekinjene so bile tudi pomorske povezave v Južni Italiji, predvsem med Sicilijo in manjšimi otoki (Lampedusa, Linosa, Pantelleria, Ustica).

Na nekaterih avtocestnih odsekih je bila tovornjakom tudi včeraj prepovedana vožnja: med najmočnejšim sneženjem so jih ob vstopu na avtocesto ustavljali policijski agentje in dovolili prehod samo plužnim vozilom in tistim, ki trošijo sol.

Kot rečeno je sneženje povzročilo največ težav v Liguriji, predvsem na področju Savone, kjer je zapadla rekordna količina snega. Železniška proga Limo-Ventimiglia je bila zaprta.

Plužna vozila so tudi včeraj imela veliko dela

ANSA

VOLILNI ZAKON Polemike v vrstah leve sredine

TAJNIK SKP
FRANCO
GIORDANO

ANSA

RIM - Zamisel o francoskem volilnem modelu, za katerega se je pred dvema dnevoma v pogovoru za dnevnik La Repubblica ogrel voditelj Demokratske stranke Dario Franceschini, še dalje povzroča polemike v vrstah leve sredine. Včeraj se je s kritičnim stališčem do Franceschinija oglasil voditelj Komunistične prenove Franco Giordano, ki je poudaril, da je njegova stranka proti konceptu predsedniške republike in se navdihuje pri nemškem volilnem modelu. Voditelj Demokratske stranke je Giordano pozval k jasnosti, kajti stališča, kakršna zagovarja Franceschini, po njegovih oceni vodijo le v konflikte. SKP je pripravljena na dialog in tvorno soočanje, vendar ne glede francoskega modela, je dejal Giordano.

Do Franceschinijevega predloga je bil včeraj polemičen tudi Massimo D'Alema, ki je poudaril, da je Veltroni glede reforme volilnega sistema opravil vrsto posvetovanj, predstavljen je bil predlog Vassallo, rezultati tega dela pa so bili izročeni predsednikom pristojnih komisij obeh vej parlamenta. V snovanju je volilni zakon s proporcijnim sistemom z ustreznim volilnim pragom in pravki, je dejal D'Alema in dodal, da je govor tudi o ustavnih reformah, ki naj bi predvidevala tudi kanclerstvo in kunstruktivno nezaupnico. Na tej poti poteka iskanje dogovora med političnimi silami, zato ne gre začenjati znova, je bil do Franceschinija polemičen D'Alema.

Franceschini pa se tudi včeraj ni umiril, rekoč, da je bila Oljka vedno za neposredno izvolitev predsednika republike in parlament po francoskem modelu.

ŠKEDENJ - Kaj pomeni vsakodnevno živeti z železarno?

Ko se ti črni prah uleže na knjižno polico in blazino ...

Obisk pri prebivalcih stanovanjskih blokov ob železarni - V nedeljo protestni shod

Ko se Škedenj ali Škedenjka odpravi k okulistu, jima baje ni treba pojasnjavati, kje stanujeta. Informacijo dobi specialist že ob pogledu na njuno očesno roženico, na katero se dan za dnem useda prah iz škedenjske železarne. Tisti isti prah, ki ga prebivalci Škedenja dnevno vdihavajo, ki s svojo črno tančico prekriva okenske police njihovih stanovanj, se tudi ob zaprtem oknu uleže na kuhinjsko mizo ali blazino. Včasih prekrijejo premog in grafitna vlakna tudi škedenjske ulice, da se bleščijo kot diamanti ...

Prebivalci Škedenja, predvsem tisti, ki živijo v spodnjem delu naselja, se s temi problemi soočajo vsak dan, širša mestna javnost pa predvsem ...pred volitvami. V volilni kampanji je namreč vprašanje železarne posebno aktualno, po njej pa skoraj neresljivo. Škedenjska železarna se je tokrat, nekoliko neobičajno, pojavila v medijih tudi v prazničnih decembrskih dneh. Deželna uprava je namreč 28. decembra odobrila skelet, ki ji omogoča nadaljnje obratovanje, obenem pa gospodarja - podjetje Lucchini-Severstal - obvezuje k spoštovanju strogih predpisov. Dežela je prepričana, da bo tako zaščitila zdravje tamkajšnjih prebivalcev, kdor pa je v zadnjih desetletjih sledil »aferi železarna« predobro ve, da se je podjetje Lucchini-Severstal že večkrat požvižgal celo na odredbe sodišča. Vox populi pravi, da so lastniki, zato da bi se v preteklosti izognili zaprtju, res nabavili filtre in druge pripomočke, ki pa jih niso nikoli namestili: njihovo vzdrževanje bi bilo baje predraga ...

Da bi se stanje v železarni lahko bistveno izboljšalo, je prepričan mlajši upokojenec, ki živi v stanovanjskih blokih v Ulici dei Giardini, v neposredni bližini železarne ...kjer se resnici na ljubo naključnemu obiskovalci zdi, da se je nenadoma znašel v starem angleškem romanu (Oliver Twist?) ali filmu Keena Loacha ...

»Petindvajset let sem delal v njej, tako kot večina moških, ki živi v teh blokih. Železarna onesnažuje, ker nihče ne investira v neno vzdrževanje, ker ne nameščajo potrebnih filterov, ker se vse dela na prostem: saj sami vidite ogromne kupe premoga! Nihče ne posreže, v zameno pa imamo premog in prah tudi v svojih stanovanjih ...«

Vše hujšem položaju je gospod srednjih let, ki tri leta živi v hiši ob železniški progi: od »ferjere« ga loči le nekaj metrov tračnic. »Najhuj je ponči in ob nedeljah, ko jih nihče ne kontrolira: z vso silo skušajo "izprazniti" dimnike. Veste, kako poka? Kot najmočnejše petarde.« In potem tuljenje siren, žvižgi, večurno ropotanje strojev, dim. »In smrad: najhujši je tisti, ki nastane, ko se nad železarno dviga rdečkasta meglica. Tisti te res duši. In seveda prah, ki vstopa v hišo tudi ob zaprtih oknih. Včasih pa padajo z neba celo koščki premoga in ognja, kot bi živel pod vulkanom ...« Razne ustanove opravljajo sicer merjenja in kontrole, deželna agencija Arpa ima svoj kombi redno parkiran ob železniški progi, »najhujšega pa žal nikoli ne vidijo...«

So pa tudi taki, ki jih življenje ob železarni ne moti. »Tu imamo vsaj zagotovljeno parkirišče,« pravi mlajši moški pol za šalo pol za res. »Res pa je, da pred tridesetimi leti nismo vedeli, da so železniške emisije škodljive, medtem ko je danes seveda drugače. Zato je nedopustno, da se upravitelji železarne požvižgajo na naše združje in na okolje: ta brezbržnost me moti, posebnega alarm pa ne vidim. Središče mesta je po mojem mnenju veliko bolj onesnaženo od Škedenja. Ne razumem pa, zakaj niso med Škedenjci nikoli opravili zdravstvene ali okoljevarstvene raziskave. Nikoli me niso na primer vprašali, če imam astmo, ali težave z dihanjem ...«

Tudi zato prirejajo Krožek Miani in razni škedenjski oziroma miljski odbori v nedeljo mestno demonstracijo. Zbirališče ob 11. uri na Velikem trgu, spred pa bo nato krenil po središčnih ulicah vse do Trga Oberdan.

DEVIN-NABREŽINA - Dve vprašanji svetnika Igorja Gabrovca županu Giorgiu Retu

V Slivnem so že mesec dni brez javne razsvetljave, v Devinu pa reklamni pano zakriva spominsko obeležje

So občinski uradi že sprožili postopke za popravilo na omrežju? - Omalovaževanje pomena obeležja padlim za svobodo

V Slivnem ne deluje nočna razsvetljava, v Devinu pa reklamni pano, postavljen tik ob avtobusni čakalnici, zakriva pogled na obeležje v spomin na padle v drugi svetovni vojni. Na problema v dveh vprašanjih, naslovljenih na devinsko-nabrežinskega župana Giorgia Reta, opozarja občinski svetnik levošredinske opozicijske liste Skupaj-Insieme Igor Gabrovec.

Številni prebivalci Slivnega so v minulih dneh že posegli pri pristojnih občinskih službah v zvezi s popolnim pomanjkanjem nočne javne razsvetljave v vasi. Do izpada razsvetljave je prišlo pred približno mesecem dni, do danes pa, opozarja Gabrovec, se očitno še nihče ni pozanimal za rešitev problema, mimo nevšečnosti in nevarnosti za promet pa je po svetnikovih besedah tako dolgotrajna okvara nerazumljiva in nesprejemljiva. Zato Gabrovca zanima, ali je občinska uprava seznanjena s tem problemom, ali so pristojni uradi že sprožili postopke za popravilo okvare, od česa je okvara odvisna in kaj predvideva konvencija med Občino in podjetjem, ki mu je zaupano vzdrževanje omrežja.

Poleg tega vasi ne dela lepe reklame božično drevesce, ki je bilo za praznike postavljeno na glavnem križišču, a se od postavitve dalje ni nihče več zmenil za dostojnost prostora okoli drevesca. Tako so bili vaščani in vsi mimoščetni vse praznične dni priča na ravno dostojni sliki, piše Gabrovec: »osamljeno in za silo okrašeno drevesce, pod njim pa navržena rdeča preproga z zasilno zaščitno ograjo.« (slika zgoraj)

OBČINA TRST

Mladi: Barbo (DS) o namenih Dipiazze

Tržaški občinski svetnik Demokratske stranke Tarcisio Barbo v sporočilu za javnost komentira izjave župana Roberta Dipiazze, da se bo v letu 2008 občinska uprava posvetila mladim, pri čemer opozarja, da bo od odnosa do zahtev opozicije razvidno, katere so županove resnične namere. Barbo pri tem opozarja na neodzivnost Dipiazze do zahteve tržaških višešolcev po srečanju z njim v zvezi z bojem proti revščini, da je predlog o možnem znižanju davka na nepremičnine Ici v primeru stanovanj, ki jih imajo v najemu mladi univerzitetni študentje, ali pa tudi ustanovitev mladinske konzultacije. Iz spoštovanja do demokracije je potrebno, da o tem razpravljajo in morebiti soglašajo vse politične sile, meni Barbo, kar pa ni ravno duh in praksa dosedanjega delovanja desnosredinske občinske uprave, ki je v večini primerov navajena komunicirati z institucijami in političnimi silami bolj preko tiska kot preko institucionalnih kanalov.

ZDRAVSTVO - Virus gripe bo v januarju dosegel višek

Gašper, Miha in Boltežar z darili prinašajo tudi gripo

Pogovor z družinskim zdravnikom Miranom Dolharjem o koristnih informacijah in nasvetih

Otroci se praznika svetih treh kraljev veselijo, ne vedo pa, da prijazni Gašper, Miha in Boltežar prinašajo poleg darov tudi nalezljivo množično obolenje - gripo oziroma influenco. Nižje temperature in relativno suhi zrak so namreč idealni pogoj za širjenje virusa gripe, za katereim vsako zimo oboli več kot milijon ljudi na svetu.

Že v decembru je tudi v naši deželi gripa terjala veliko »žrtev«, v prihodnjih tednih pa bo doseglj svoj višek in po predviđevanjih bo polovica Tržačanov obležala v postelji. Da bi izvedeli kaj več o tem nadležnem sezonskem obolenju, njegovih simptomih in preventivnih ukrepih, smo se odpravili k družinskemu zdravniku Miranu Dolharju, ki nam je postregel s številnimi koristnimi informacijami in nasveti.

Najprej nas je Dolhar posvaril, da obstajajo virusna obolenja, ki napadajo človeka skozi vse leto, medtem ko je virus gripe značilen za ta zimski čas. Bolezenski znaki so nezmotljivi in se pojavijo takoj po okužbi: fizično nelagodje, bolečine v mišicah, kosteh in sklepih, visoka vročina (nad 38 stopinj Celzija), izrazit glavobol, kašelj, kihanje, zaprt nos in vneto grlo. Pri zdravem subjektu traja gripe do največ sedem dni, pri srčnih bolnikih ali pri tistih z oslabljenim imunskim sistemom pa je lahko doba nekoliko daljša in včasih se celo pojavijo komplikacije.

Virus gripe je izredno napadel in prenaša se s kužnimi kapljicami, se pravi s kašljanjem in kihanjem bolnikov, oziroma z vdihom okuženega zraka, tako da je prvi preventivni ukrep ta, da se izognimo bolnikov in zaprtih prostorov, saj se virus izredno hitro širi, nam je povedal zdravnik. »Upoštevati moramo, da je obolenje virusnega značaja, proti virusom pa nimamo za enkrat pravega "orožja". Proti visoki vročini lahko svetujem aspirin ali takipirin, zvečer pa je priporočljivo, da si bolnik v nos vbrizgne kapljice, ki mu omogočajo lažje dihanje skozi nos in ne skozi usta,« je opozoril, pri tem pa jasno poudaril, da so antibiotiki pri zdravljenju gripe povsem nepotrebni oziroma neuporabni, »tako kot blažena voda.«

Po številnih mestnih ulicah je razobeslen plakat, ki poziva k cepljenju
KROMA

Zdravnik je med najuspešnejšimi preventivnimi ukrepi priporočil predvsem cepljenje, »čeprav ne nudi 100% garancije, da ne boš zbolel za gripo.« Cepivo je narejeno proti trem podtipom virusa gripe, ki posebej ogroža otroke (ti zbolevali trikrat pogosteje kot odrasli), starejše ljudi, bolnike s kroničnimi obolenji (srčni, pljučni in ledvični bolniki, diabetiki, itd.) in tiste, ki imajo oslabljeni imunski sistem. Sestava cepiva se vsako leto spreminja in se prilagaja virusom gripe, ki so pred šestimi meseci pestili prebivalce druge poloble. »Cepljenje smo se mi lotili pred devetimi oziroma desetimi leti in po naši izkušnji lahko trdim, da je povsem uspšno. Vsako leto cepim od dvesto do tristo ljudi in število obolelih za gripo se je res znižalo,« je izpostavil Dolhar. Pri njem poščejmo pomoč sedaj prepričeni skeptiki, »ki se pred cepljenjem izgovarjajo, češ da oni tako ali tako niso nikoli zboleli za influenco. Kakor, da bi bili oni imuni ...«

Cepivo je na razpolago v lekarnah še do 31. januarja. Zaradi je treba odšteeti 10 evrov, medtem ko ga določene kategorije kroničnih bolnikov, osebe nad 65. letom starosti in pa tiste osebe, ki so pri svojem delu izpostavljene možnosti okužbe (zdravniki, zdravstveni delavci, učitelji, gasilci, policisti ...) prejmejo zastonj. Cepljenje običajno nima stranskih učinkov, ne smejo pa se ga posluževati tisti, ki so alergični na jajce ali tisti, ki so že bolni; nezaželeni reakcije na cepljenje so izredno redke, najpogosteje se na mestu vzboda pojavit le rdeči madeži in manjša lokalna bolečina. »Sicer je sedaj že precej pozno: do konca januarja bo virus gripe dosegel svoj višek, solidna zaščita pred okužbo pa nastane vsaj deset dni po cepljenju.«

No, veliko je tudi takih, ki meni, da je cepivo popolnoma brez haska in ne zmanjuje rizika nastopa bolezni. Vsak pa nam sam presodi in ukrepa po uvidevnosti ... (sas)

Še jutri na ogled Kraja zgodovine

Multimedjiski razstavo o protizagonitem preprodajanju umetnin Il furto della storia (Kraja zgodovine), ki je od 27. oktobra na ogled na gradu Svetega Justa, bodo jutri zaprli. Zainteresirani obiskovalci se lahko tako samo še danes in jutri (od 9. do 17. ure) seznanijo z ukradenimi antičnimi predmeti, naktom, arheološkimi najdbami iz Grčije, Turčije, Italije, s Cipra in drugih držav. Razstava je priredila Grška kulturna fundacija - državna kulturna ustanova, ki skrbi za širjenje grškega jezika in kulture v svetu; namen multimedijskih razstav (na voljo so tudi dokumentarni filmi in računalniške igre) je predvsem seznaniti obiskovalce, da imajo antični predmeti samo v svojem izvirnem okolju pravo dokumentarno vlogo. Ustanova bo v kratkem odprla tudi svoje prvo predstavništvo v Italiji in to prav v Trstu, na Trgu san Giovanni.

Ukradeni predmeti

Tržaška občina sporoča, da so v občinski palači na Velikem trgu na voljo nekateri predmeti, ki so jih decembra našli na ulicah; gre v glavnem za šope ključev v mobilnih telefonih. Lastniki jih lahko dvignejo v sobi št. 37, od ponedeljka do petka, od 9. do 12.30, v ponedeljek in sredo pa tudi med 14. in 16. uro. Na sedežu podjetja Trieste Trasporti (Ulica dei Lavoratori 2) pa hranijo predmete, ki so jih našli na avtobusih.

POŠTNO PODJETJE

Nove telefonske mobilne storitve

čih računov.

Z letom, ki se je šele dobro začelo, se bodo možnosti še pomnožile, saj bo mogoče pošiljati telegrame, plačevati račune in drugo, vse po telefonu. Storitev že deluje in lahko zanje zaposlimo v vseh 34 poštnih uradilih tržaške pokrajine. Specializirani operaterji nudijo podrobnejše informacije v poštnih uradilih na Trgu Vittorio Veneto in v Ul. Marconi.

ODPADKI - Žalostno stanje manjšega parka v Ul. Montecchi pri Sv. Jakobu

Neapelj ni tako daleč od Trsta...

V bližini otroških igralk so najrazličnejše smeti, od pločevin, razbitih steklenic in ostankov petard pa do živalskih iztrebkov in poginulih golobov

Če sta v teh prvih januarskih dneh Neapelj in Kampanija na prvih straneh časopisov zaradi nerešenega vprašanja, kam z gorami neodpeljanih odpadkov, je istočasno prav, da - dobesedno - počistimo tudi pred svojim pragom. Da se to večkrat ne dogaja niti v našem severnem tržaškem mestu z domnevno avstrogrsko mentaliteto, nas je včeraj opozoril občan, ki živi pri Svetem Jakobu. Gospod Paolo Rutigliano namreč, tako nam je povedal, že leto dni opozarja občinsko upravo na ne ravno zgledno stanje manjšega javnega parka v Ul. Montecchi, ravno zraven stavbe našega dnevnika, a doslej brez uspeha. Dejstvo je, pravi Rutigliano, da se park ne čisti oz. da se čisti bolj poredko, tako da je pogled na prazne pločevinke, razbite steklenice, prepolne smetnjake in živalske iztrebke, posejane po parku, že nekaj običajnega in vsakdanjega. Poleg tega se na območju sprehaja tudi nekaj pijancev, opozarja jezni občan, ki s prstom kaže na tržaško občinsko upravo, ki se po njegovih besedah ne odziva.

Kot že rečeno, je Rutigliano začel opozarjati Občino, da se park ne čisti, že januarja lani, a kot kaže doslej ni imel uspeha: »Smetnari pridejo, počistijo, a potem pustijo neočiščeno tudi za mesec dni,« pravi, tako da ima kot občan občutek, da ga imajo za norca. Dogaja se tudi, da se po parku, v katerem se ponavadi mudi veliko otrok z družinami (tam so postavljena tudi igralka), sprehajajo tudi osebe v vinjenem stanju, sam Rutigliano pravi, da je opazil tudi brizgalke.

Z gospodom Rutiglianom smo se včeraj pooldne podali na »prizorišče zločina«. Brizgalk

sicer nismo videli, vendar splošna slika parka, ki bi moral prvenstveno služiti za razvedrilno otrok in ostalih prebivalcev predela, ni bila ravno navdušujoča in je v bistvu potrjevala vse prej povedano. Pri klopcah, ob robovih tlakovanega dela parka in na zelenih površinah so se bohotile najrazličnejše smeti. Tako je bilo mogoče najti izpraznjene pločevinke, ponekod je človek dobredeno hodil po steklu razbitih steklenic vina in piva, veliko je bilo ostankov petard, ki so v silvestrski noči, pa tudi že prej veselo pokale, dobesedno povsod pa je bilo mogoče najti nešteto iztrebkov psov in mačk, za katere so ljubitelji širinočev v bližnjem grmovju tudi uredili nekaj utic. Če je potem človek malo bolj pozorno pogledal po tem grmovju, je poleg ostale neasnage lahko naletel tudi na ostanke poginulih golobov. Sliko so dopolnjevali smetnjaki, ki so bili prepolni steklenic, najlonskih vrček, praznih cigaretnih zavojčkov in drugih smeti. Očitno smetarjev ni še bilo. Ob našem prihodu v park se je tam igrala skupina otrok: kaj bi se zgodilo, če bi kdo od njih padel na kako razbitko steklenic?

»Kdor je pristoven, mora priti počistiti park, ker je ta javen,« pravi Paolo Rutigliano, ki opozarja, da so v podobnem stanju tudi nekateri drugi javni parki, medtem ko so nekateri druga območja bolje in bolj pogosto čiščena. Očitno Neapelj ni tako strašno daleč od Trsta...

Ivan Žerjal

Na sliki KROMA: smeti se bohotijo v parku v Ul. Montecchi, v ozadju je videti otroška igralka

TREBČE - Zborovska revija Nativitas

V prazničnem obdobju božične pesmi in druženje

Na s snežinkami obdarjenem večeru nastopila vokalna skupina Grgar in MePZ Skala

Božične pesmi so nenadomestljiva sestavina prazničnega vzdušja in atmosfere, zato je zborovsko združenje USCI začelo pred leti združevati množico priložnostnih koncertnih pobud in s temi tudi zbere Alpsko-jadranskega območja v obsežno revijo Nativitas. Vrsta 63 koncertov s prostim vstopom, ki so se letos odvijali po vseh pokrajinalah dežele FJK, in Trentinu, Venetu, Avstriji in Nemčiji, se je pričela zadnje dni novembra meseca in je vsak konec tedna zaživila z mnogimi, vzporednimi koncerti, od katerih so se nekateri odvijali v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev. Eden od teh je bil v četrtek zvečer v cerkvici sv. Andreja v Trebčah. Tudi vreme je tokrat pripomoglo k ustvarjanju primerne atmosfere, saj so zunaj naletale snežinke, ko so odborniki kulturnega društva Primorec pričeli program novoletnega koncerta s pozdravom gostiteljev in organizatorjev.

Po uvodnih besedah Biserke Cesar je pokrajinski predsednik ZSKD Rinaldo Vremec poudaril, kako slovenska organizacija že več let stoji USCI-ju ob strani pri zahtevnem prirejanju vedno bogatejše revije, katere podpira osnovne cilje, in sicer obujanje starih božičnih pevskih tradicij in spodbujanje srečevanj med zbori. Slovenski zbori so vsako leto prisotni in občuteno sodelujejo v pobjodu Nativitas, čeprav večina nastopa v glavnem v domačih krajinah, saj so zaželene izmenjave med italijanskimi, slovenskimi, furlanskimi in avstrijskimi zbori delno neizvedljive iz organizacijskih in finančnih razlogov.

V mrzli cerkvi v Trebčah je prišlo do povezave med tržaškimi in novogoriškimi pevci. Za začetek je zapela slovenska mešana vokalna skupina Grgar, ki je tokrat prvič nastopila na italijanskih tleh. Skupina mladih pevcev deluje namreč komaj od leta 2006 in si je od prejšnje sezone zastavila spodbudne cilje s študijem in izvajanjem bolj zahtevne zborovske literature. Program prijetnega nastopa na reviji Nativitas je zrcalil to usmeritev z zvoki antičnega božičnega čaščenja, od čiste izvedbe gregorianskega speva, skozi renesančno polifonijo in znane Praetoriusove »Es ist ein Ros« v slovenskem prevodu, do Merkujevih priedrb starih slovenskih ljudskih božičnih pesmi. Mlad zborovodja Andrej Filipčič usmerja svojo skupino v okusno in smiselnou izvajanje; taká literatura zahteva dolgo in skrbno vežbo za skupno doseganje, utrjevanje in obvladanje vokalnih, intonacijskih in splošno izvajalskih zahtev tovrstnih skladb, a novogoriški pevci so gotovo na pravi poti.

Raznolik je bil tudi nastop mešanega zpora Skala-Slovan iz Gropade in s Padrič, ki je segel v anglosaško, slovensko in francosko božično literaturo v italijanskem in slovenskem jeziku z izvedbo vrste priljubljenih klasikov, med katerimi sta bili Berlanova »White Christmas« in lepa Vodopivčeva »Svetovečerna«. Zbor je disciplinirano, zaradi zbranosti nekoliko resnobno, a dokaj mehko pel pod vodstvom Hermanna Antoniča.

Zaradi bolezni v ansamblu je odpadel nastop domačega zpora, ki bi moral s svojim petjem uvesti novoletno revijo. Zadnje note večera so tako zazvenele v skupnem petju zborov in občinstva, ki so si voščili z obče priljubljeno pesmijo »Sveta noč«. Vsi so nato nazdravili ob prigrizku v bližnjih prostorih Ljudskega doma. Večer je spadal v zadnji sklop prireditve mednarodne pobude Nativitas, ki se bo zaključila na praznik svetih treh kraljev v nedeljo ob 15. uri v stolnici v Miljah. Nastopila bosta moški zbor Lipa in tržaški ansambel harf »Girotondo d'arpe«. (ROP)

Prispevki Pokrajine: podaljšanje roka za predložitev prošenj

Pokrajina Trst sporoca, da je v pričakovanju zaključka postopka za sprejem novega pravilnika podaljšala rok za predložitev prošenj posameznikov ter javnih in zasebnih ustanov za koriščenje prispevkov za pobude oz. manifestacije v prihajajočem letu 2008. Rok zapade po novem 31. januarja 2008, da se zainteresiranim omogoči, da predložijo prošnjo na podlagi novih določil. Besedilo novega pravilnika in potrebeni obrazci bodo od 14. januarja 2008 na razpolago na spletni strani www.provincia.trieste.it - Contributi, možno pa jih bo dobiti tudi v uradu za stike z javnostjo Pokrajine Trst v Ul. S. Anastasio 3 v pritličju, telefon 040-3798512, ob delovnih (razen sobote) od 9. do 12. ure.

Natečaj Kje domovina si?

Slovenski kulturni klub in MOSP razpisujejo ob dnevu slovenske kulture »Likovni, fotografski in literarni natečaj za mlade (do 30. leta starosti) Iz zamejstva. Tema in tehnika sta prosti. Kdor želi, lahko ustvarja na temo: »Kje domovina si?« (Duma, O. Župančič, ob 130-letnici rojstva). Dela morajo biti podpisana le s psevdonimom; ime, datum rojstva in telefonska številka avtorja pa naj bodo v priloženi zaprti kuverti z istim psevdonimom. Dela lahko oddate v uradih Slovenske prosvete (pon.-pet., 9.-17.) ali po pošti ul. Donizetti 3, 34133 Trst, do 31. januarja 2008. Literarne prispevke lahko pošljete na: rast_mladika@hotmail.com. Dodeljene bodo 4 nagrade za vsako kategorijo (komisija bo podelila eno nagrado za absolutnega zmagovalca v vsaki kategoriji in po eno za najboljše delo za starostni skupini med 13. in 19. letom in med 20. in 30. letom; četrteto nagrado v vsaki kategoriji bo podelila publike). Razglasitev zmagovalcev in nagajevanje bosta v nedeljo, 10. februarja, zvečer.

Devin-Nabrežina: vpis v otroški vrtec v Šempolaju

Občina Devin-Nabrežina obvešča, da se je začelo vpisovanje otrok v občinski otroški vrtec v Šempolaju za šolsko leto 2008/2009. Prošnje za vpis je treba predložiti občinskemu uradu za šolstvo v prostorih občinske knjižnice v Nabrežini, do 31. januarja 2008. Obrazci so na razpolago v zgornj navedenem uradu ter v otroškem vrtcu. Informativni sestanek za starše, ki bi radi vpisali svoje otroke v občinski otroški vrtec bo v sredo, 23. januarja ob 16. uri v prostorih navedenega vrtca.

Za informacije je na razpolago urad za šolstvo, telefonska številka 040 2017370-371.

Na zgornji sliki
Rinaldo Vremec
med pozdravom
pred vokalno
skupino Grgar,
spodaj pa številno
občinstvo

RAI - Slovenski televizijski sporedi

Jutri zvečer Olgica in mavrica

Lutkovno predstavo je v lanski sezoni pripravili Slovensko stalno gledališče za svoje mlade obiskovalce - Ponovitev v četrtek

Jutri zvečer vas na slovenski televiziji RAI vabijo v gledališče. Ob 20.50 bo na sporednu lutkovno predstavo Olgica in mavrica, ki je nastala v lanski sezoni Slovenskega stalnega gledališča. Po besedilu Mjute Povasnice in v interpretaciji mlade igralke Vesne Hrovatin jo je režiral Marko Sosič. Scenografija je delo beneške likovne ustvarjalke Luise Tomasetig, glasbo pa je napisal Aleksander Ipavec. Olgica in mavrica je poetična lutkovna igra o iskanju sreče, ki gledalce popelje na potovanje v domišljijo z drobnimi in dragocenimi izraznimi sredstvi, ki jih je mogoče najti v bogati dediščini beneškega leposlovnega izročila. Pravljica pričuje zgodbo o deklici Olgici, ki živi daleč med hribi in dolinami, kjer teče reka Nadžija. In ko se nekoga dne po nevihti na nebuzišče mavrica, povačica Olgici, da tisti, ki se odpravi pod mavrični most do drugega konca mavrice, najde pod zemljivo velik zaklad. Vendar pa je tisti kraj tako daleč, da se nikomur ni uspel priti tja. Najprej se odločita zaklad poiskati Olgicino brata, ki hitita in hitita, da bi našla zaklad, a se po neuspelem poskusom kaj kmalu vrneta domov. Tako se v svet odpravi tudi Olgica. Kako bo njej uspelo, pa boste lahko videli jutri takoj po televizijskem dnevniku. Vabilo v gledališče velja tudi za četrtek ob istem času.

Včeraj danes

Danes, SOBOTA, 5. januarja 2008

AMELIJA

Sonce vzide ob 7.46 in zatone ob 16.35 - Dolžina dneva 8.45. Luna vzide ob 5.29 in zatone ob 13.36.

Jutri, NEDELJA, 6. januarja 2008

TRIJE KRALJI

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 8,1 stopinje C, zračni tlak 1022,7 mb ustaljen, brezvetrovje, nebo oblačno, vlagi 54-odstotna, morje skoraj mirno, temperatura morja 9,2 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 31. decembra, do sobote, 5. januarja 2008

Urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Giulia 1 (040 635368), Oštrek S. Vardabasso (bivša Ul. Zorutti 19 - 040 766643), Žavlje - Ul. Flavia 39/C(040 232253). Zgonik - Božje polje 1 (040 225596) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Giulia 1, Oštrek S. Vardabasso 1 (bivša Ul. Zorutti 19), Korzo Italia 14 Žavlje - Ul. Flavia 39/C.

Zgonik - Božje polje 1 (040 225596) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Korzo Italia 14 (040 631661).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Gafrolo.

Kino

ALCIONE - 17.00, 19.00, 21.00, 23.00 »Irina Palm«.

AMBASCIATORI - 15.15, 17.00, 18.45, 20.30, 22.20 »Natale in crociera«.

ARISTON - 16.30 »I vicerè«; 18.25, 20.20, 22.15 »Lezioni di cioccolato«.

CINECITY - 18.45, 20.35, 22.25 »Una moglie bellissima«; 15.15, 17.35,

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovalce naslednje črpalke:

AGIP: Miramarski drevored 49, Katinara - Ul. Forlanini

SHELL: Žavlje (Milje), Nabrežina 129

ESSO: Drevored Campi Elisi, Zgonik - Državna cesta 202 - km 18+945

TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3

FLY: Passeggi S. Andrea

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24

AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VET-S, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36

TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

NOČNE ČRPALKE IN SELF SERVICE

TAMOIL: - Ul. F. Severo 2/3

AGIP: Istarska ulica 155, Naselje Sv. Sergija - Ul. Forti 2, Miramarski drev. 49, Ul. A. Valerio 1 (univerza), Katinara - Ul. Forlanini, Furlanska cesta 5; Devin SS 14

ESSO: Ul. Flavia 120, Trg Foraggi 7, Zgonik - Državna cesta 202, Ul. Carnaro - Državna cesta 202 km 3+0,67, Općine - križišče, Kraška pokrajinska cesta km 8+738

OMV: Proseška postaja 35

SHELL: Ul. Locchi 3, Fernetiči

TOTAL: Ul. Brigata Casale, Sesljan RA km 27

V sodelovanju s FIGISC Trst

19.50, 22.05 »La bussola d'oro«; 15.10, 17.30, 20.00, 22.10 »Natale in crociera«; 14.45, 16.35 »Bee movie«; 14.55, 17.20, 19.45, 22.10 »Il mistero delle pagine perdede«; 18.20, 20.15, 22.10 »La promessa dell'assassino«; 14.50, 16.40, 18.30, 20.20, 22.10 »Leoni per agnelli«; 14.50, 16.50 »Uibù - Fantasmafifone«; 15.10, 17.25, 19.55, 22.00 »Halloween the beginning«.

EXCELSIOR - 15.40, 18.25, 21.15 »Lusuria - Seduzione e tradimento«.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 18.15, 20.15, 22.00 »Caramel«.

FELLINI - 15.45, 17.15 »Uibù - fantasmafifone«; 18.50, 20.30, 22.15 »La promessa dell'assassino«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.00 »Come d'incanto«; 17.45, 19.55, 22.10 »L'amore ai tempi del colera«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 15.15 »Winx - Il segreto del regno perduto«; 16.45, 18.30, 20.15, 22.10 »Leoni per agnelli«.

KOPER - KOLOSEJ - 16.10, 17.10 »Roboti z Marsa 3D + Božiček in Smežak 3D«; 15.10, 17.20, 19.30, 21.40, 23.50 »Alieni proti predatorju«; 18.50, 21.00, 23.10 »Hitman - Agent 47«; 15.00, 17.00 »Čebelji film«; 18.10, 20.40, 23.20 »V dolini smrti«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Halloween - The beginning«; Dvorana 2: 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Il mistero delle pagine perdede«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »La bussola d'oro«; Dvorana 4: 16.00, 17.30, 20.45, 22.15 »Bee movie«; 19.00 Come d'incanto«.

SUPER - 15.30 »Ratatouille«; 17.15, 18.50, 20.30, 22.20 »Una moglie bellissima«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 15.20, 17.40, 20.00, 22.15 »Natale in crociera«; Dvorana 2: 15.45, 17.45, 20.10, 22.20 »Una moglie bellissima«; Dvorana 3: 15.30, 17.00, 19.50, 22.15 »Il mistero delle pagine perdede«; Dvorana 4: 15.00, 16.45, 18.30 »Bee movie«; 20.00, 22.10 »La promessa dell'assassino«; Dvorana 5: 15.15, 17.30, 19.50, 22.10 »La bussola d'oro (The golden compass)«.

Šolske vesti

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO DOLINA obvešča, da bodo v obdobju vpisovanja v osnovne šole in otroške vrtce informativni sestanki potekali v naslednjih dneh: OV Miškolin BORŠT - 8. 1. 2008 ob 16.00; OV Kecke BOLJUNEC - 8. 1. 2008 ob 16.15; OV Palčica RICMANJE - 9. 1. 2008 ob 16.30; OV Pika Nogavička DOLINA - 10. 1. 2008 ob 16.00; OV Mavrica MILJE - 14. 1. 2008 ob 16.30; OŠ »P. Voranc« Dolina - 7. 1. 2008 ob 16.15; COŠ »A. Bubnič« Milje - 7. 1. 2008 ob 16.15; COŠ »M. Samsa« Domjo - 7. 1. 2008 ob 17.00; COŠ »F. Venturini« Boljunc - 14. 1. 2008 ob 17.00. Tajništvo sprejema prošnje za vpis vsak dan od 9. do 14. ure; ob ponedeljkih do 16.30. Rok vpisovanja se zaključi 30. 1. 2008.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO pri Sv. Ivanu vabi starše otrok rojenih v letu 2005, da se udeležijo »dnevov odprtih vrat«. V Lonjerju, na Lonjerski cesti, 240 (tel. 040-910073) imajo možnost obiska ob torkih in četrtekih, in sicer 8. in 15. januarja ter 10. in 17. januarja. V Barkovljah, v Ul. Vallicula, 11 (040-417393) pa ob ponedeljkih in četrtekih, in sicer 7. in 14. januarja in 10. in 17. januarja.

NA OŠ OTONA ŽUPANČIČA pri Sv. Ivanu, Ul. Caravaggio 4, bo potekal teden odprtih vrat ob vpisu v 1. razred od torka, 8. januarja do petka, 11. januarja 2008, s sledenjem urnikom: tork, sreda in četrtek od 8. do 16. ure, petek od 8. do 13. ure. Vabljeni so vsi otroci, ki so godni za vpis v 1. razred ter njihovi starši.

OŠ OTONA ŽUPANČIČA pri Sv. Ivanu, ul. Caravaggio 4, prireja informativno srečanje o delovanju šole ob vpisu v 1. razred v ponedeljek, 14. januarja 2008, ob 17.30. Vljudno vabljeni!

OŠ F.S. FINŽGARJA v Barkovljah, vabi starše bodočih prvošolcev na informativni sestanek, ki bo v sredo, 9. januarja 2008 ob 16.15 na sedežu šole. Dneva odprtih vrat bosta v ponedeljek, 7. januarja 2008 in v sredo, 9. januarja 2008 ob 8. do 15.30.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO PRI SV. JAKOBU sporoča, da bodo skup-

ni informativni sestanki in dnevi odprtih vrat ob vpisih za šolsko leto 2008/09 potekali po sledenjem razpočet: v otroškem vrtcu v Škednu (reber De Marchi, 8), v torek, 8. januarja ob 11. uri; v otroškem vrtcu pri Sv. Jakobu (Ul. Frausin, 12) v četrtek, 10. januarja ob 15.30; v otroškem vrtcu J. Ukmarja (Staroistrska cesta, 78) v petek, 11. januarja ob 11. uri; na osnovni šoli J. Ribičiča-K. Široka (Ul. Frausin, 12) v četrtek, 10. januarja ob 15.30 na osnovnih šolah I. Grbca in M. G. Stepančič (reber De Marchi, 8) v ponedeljek, 14. januarja ob 14.30. Na sestankih bo možno vpisati otroke v posamezne vrte oz. šole.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO V NABREŽINI obvešča, da bodo dnevi odprtih vrat v vrtcih slediči: OV Nabrežina 18. januarja, od 10.00 do 11.30; OV Devin 17. januarja, od 10.00 do 11.30; OV Mavhinje 15. januarja, od 10.00 do 11.30; OV Gabrovec 08. januarja, od 10.00 do 11.30.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO NA OPĆINAH vabi starše, ki nameravajo vpisati otroke v prve razrede osnovnih šol na »dneve odprtih vrat«, ki bodo potekala na posameznih šolah po sledenjem urniku: OŠ Trubar/Kajuh-Bazovica 15. januarja 2008, ob 16.30; COŠ Tomažič-Trebče 9. januarja 2008, ob 15. uri; OŠ Gradnik-Repen 14. januarja 2008, ob 15.30; OŠ Sirk-Križ 14. januarja 2008, ob 15. uri; OŠ Černigoj-Prosek 15. januarja 2008, ob 8.30; OŠ Bevk-Opcine 15. januarja 2008, ob 15. uri.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO NA TRŽIČU - 16.10, 17.10 »Roboti z Marsa 3D + Božiček in Smežak 3D«; 15.10, 17.20, 19.30, 21.40, 23.50 »Alieni proti predatorju«; 18.50, 21.00, 23.10 »Hitman - Agent 47«; 15.00, 17.00 »Čebelji film«; 18.10, 20.40, 23.20 »V dolini smrti«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Halloween - The beginning«; Dvorana 2: 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Il mistero delle pagine perdede«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »La bussola d'oro«; Dvorana 4: 16.00, 17.30, 20.45, 22.15 »Bee movie«; 19.00 Come d'incanto«.

OŠ FRANA MILČINSKEGA vladivo vabi na informativni sestanek ob vpisu v 1. razred za šolsko leto 2008/09. Srečanje bo v lonjerskem vrtcu v torek, 15. januarja 2008 ob 16. uri.

NIŽJA SREDNJA ŠOLA Sv. Cirila in Metoda (sedež pri Sv. Ivanu - glasbeni smer in oddelki na Katinari - nadavnina smer) prireja dve informativni srečanja o delovanju obeh smeri in ki bosta: v sredo, 16. januarja 2008 ob 17. uri na sedežu pri sv. Ivanu, Ul. Caravaggio 4 v Trstu in v četrtek, 17. januarja 2008 ob 17. uri na sedežu na Katinari, Reška cesta (Str. di Fiume) 511.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO NA TRŽIČU obvešča, da bo vpisovanje početkom januarja 2008 zaprti. Ponovno vam bomo na razpolago od ponedeljka, 7. januarja 2008 dalje. Želimo vam prijetne zimske praznike.

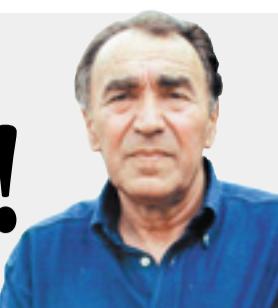
10.30 dalje do vključno danes, 4. januarja 2008 zaprti. Ponovno vam bomo na razpolago od ponedeljka, 7. januarja 2008 dalje

TOMIZZOV DUH

Šo Mazgoon!

MILAN RAKOVAC

Posvetujem se z mladim hekerjem, kako naj odpravim težave na svojem računalniku; zasipa me s popolnoma nerazumljivimi nasveti. Kateri, kakšen jezik govori ta nova svetovna aristokracija? Aristokrati zato, ker se mi zdijo kar nekam vzvišen! Ampak, jaz govorim zgolj z jezikom, jezik pa preprosto izginja, kot sneg se topi pred meta ne-jezikom bliskovite komunikacije. Naj obnemimo?

Ča, da će naša dica govoriti po talijanski i tudeški? Ubogi naši otroci, »zares Ščavi, zares Ščavi« je pisal Primorski, ma kaj spet? E a Trieste tutti quanti sara' Slovani e tutto quanto? E invese tutti quanti parlaremo »la dolce favella« inglese!

Može li dijalekt, narječe, taj pastorak jezika i kulture što ga je još Dante prognoao na povijesnu marginu, sutra spasiti nacionalni jezik? Jer engleski, osobito reduciran na elektronsku kraticu, već lakomo guta jezik kao takav, pa i sam engleski jezik.

I dok se skutreni u strahu od zvijeri i globalizacije koja guta jezike i narode, prevrćemo u noćnoj mori hoće li naši unuci govoriti engleski, talijanski ili njemački, oko nas se događa pouzdana obrambena reakcija ambijenta, lokalnih dijalekata, običaja, jelovnika.

Tako je medu hrvatskim svjetom glamura za partyje i vjenčanja i fešte odnedavno obligatno odjenuti crno starinsko dalmatinsko odijelo, bez revera, na zakapanje s pletenim viticama: lokalno čuva sebe samo i tako čuva nacionalno i ambijentalno od globalnog i njegove nivacije.

Istra prednjači, naravno, Čakavski sabor prije tri decenija uspostavio je kriterije i standarde za današnju gotovo ekstatičnu urbanu artističku produkciju zasnovanu na ambijetu i tradiciji. U književnosti, glazbi (ozbiljno, pop, rock, jazz), arhitekturi, likovnim umjetnostima, kulinarici. ČA VAL, izraz za glazbeni dio suvremene istarske kulture, preplavio je sve, i to više nije lokalnoga, provincijskog značenja.

Dalmaciji je trebalo nešto više vremena, ali sada je i ona agilna, i već sam naziv jedne otočke glazbene skupine svjedoči o tome da lokalno-jest-globalno: grupa se zove »ŠO MAZGOON«, krasna jezična doskočica u kojoj se zapovijed mazgi (magarcu) »šo!mazgun!« duhovito preklapa s anglo-globalističkim eskapsičkom, i općeprihvaćenom, formulom civilizacije: »Show must go on!«

I tako se ova naša jadranska, pogranična kultura kako najbolje može nosi sa izazovima globalizacije, a što se Hrvatske tiče, najveća je njena sreća što su tri dijalektalne skupine uspjele kulturalno, sve do akademskih visina, opstatiti.

Štokavica (ujedno književni standard), kajkavica i osobito čakavica. Kad velim »opstatiti« onda mislim najprije na teško izbjegiv jezični integralizam, koji je diljem Europe, uime nacionalnog standarda, naprosto uništavao

vlastito jezično nasljeđe u ime jedinstvenosti nacionalnog jezika. Niz faktora sudjelovalo je u očuvanju dijalekata kao jezika svakodnevne komunikacije (što nije samo hrvatski slučaj), ali i široj afirmaciji čakavice u kulturni jezik.

I propio to je dvignulo nivo kulture u Istri; fenomen ČA VAL. E tentavo, invano, de spiegari a certi amici italiani, che propio la mancanza del dialetto istro-veneto nella scola e cultura fa mal alla stessa cultura italiana in Istria. I tako me strah da slabo stoji dijalekt u Italiji i Sloveniji, a akademski standard ne more nas braniti, zato ča je konzervativan.

Danas, istarska čakavica u dnevnoj komunikaciji, doduše kontaminirana standardom i anglozimima, postaje ne samo kulturno dobro. Jer ona se odlično snalazi i u literaturi, estradi, medijima, ona sve jače djeluje kako na sam jezički standard, tako se i teritorijalno širi i izvan čakavskih područja. Nije ovđe riječ samo o lokalnoj aromi, folkloru i tradiciji zatvorene sredine, nego o visokom artističkom urbanom uzletu, koji je prividno anakron.

Mislim da je istarski ČA VAL intuitivno prepoznat i u drugim krajevima, čakavskim, poput Dalmacije, ali i kajkavskim, poput Međimurja gdje buja dijalektalna poezija i pop-muzika; i štokavskim. Tako da danas jedna uvišena i razmažena metropola, što Zagreb jest, više ne može bez zvjezdi iz »provincije«, kao što je ča-jazzerica Tamara Obrovac, ili istarski čakavski Tex-Mex mix u izvedbi Edija Maružina i njegovih »Gustafa«, ili splitski hip-hopperi »The beat fleet«, ili »Zinedine Zidane«; ili međimurska autorica kajkavskih balada Lidića Bajuk; ali i raper Edo Maajka sa svojim bosanskim štokavskim dijalektom, ili zagrebačko »Hladno pivo« sa svojim urbanim slengom...

Tako, eto, dijalekt, ostaje autentičan, i postaje trans-urban, baš zato što je autentičan, i tako služi kao odlično sredstvo očuvanja nacionalnog jezika. Naravno, riječ je tu i o širini slobodne, nesputane komunikacije, u kojoj jedan čakav Franci Blašković bez pardona uzima, posudiće riječi iz drugih izričaja, ali i iz standarda – hrvatskog, slovenskog, talijanskog ili engleskog jezika. I tako se stvara nova kulturna matrica. Ona je dinamična, gipka, kontradiktorna, ona bježi od standardizacije i bilo kakvih preciznih definicija.

Seveda, standardizacija je temeljnega pomena za visoko kulturo in tehnologijo in ji je kot taki usojeno popuštanje pred naslednjem logično stopnjo kulturnega standarda – anglicizaciju. Ki pa ogroža samo srčiko nacionalne kulture. Narečja, marginalni pojavi, underground..., ne bežijo pred kontaminacijama, temveć jih sprejemajo, prekvasio in uporabljajo. Tako postajajo bistven dejavnik ohranjanja te iste nacionalne kulture.

Malce suhoparen sem danes, vem, vendor skušam tudi na tak način predramiti globočko pospale varuhe nacionalnih vrednot.

REVIE ZA OTROKE IN MLADINO - Decembska številka

Pastirček v praznični preobleki

Urednik je tokrat izbral predvsem na božič vezane zgodbice, uganke, igrice in križanke

Mladinska in otroška revija Zadruge Goriške Mohorjeve - Pastirček, ki je v tem šolskem letu v 62. letu izhajanja, si je decembra nadela praznično preobleko. Urednik Marijan Markežič je v tokratni številki zbral na božič vezane zgodbice, uganke, igrice ter križanke, za zbrano gradivo pa je značilno, da ima še vedno igrivo vsebino z enigmatiko in didaktiko. Naslovničko je tokrat prispevala Elia Deiuri, učenka 3. razreda osnovne šole O. Župančiča v Gorici, na uvodni strani pa so tudi besede urednika, ki je v imenu uredništva in uprave vsem skupaj zaželel veliko veselja in miru.

V tej številki, ki jo bogatijo tudi zanimive ilustracije domaćih avtorjev, lahko mladi bralci preberejo zanimivo pesmico Berte Golob, ki v verzih opева dve zgodnjih spomladanski cvetlici, in sicer narciso in mačeho. Poučna je tudi zgodba, ki govorja o Štefanu, prvem mučencu, ki je zaradi krščanske vere daroval svoje življenje, zanimivo pa je tudi nadaljevanje zgodbice Marize Perat z naslovom Škrata Pikec in Pokec, maček Mrnjav ter njihove zgodbe in dogodbe. V tokratni številki avtorica opisuje dogodivščine Pikca in Pokca, ki ju odpelje Čarownik Hokus Pokus. V nadaljevanju lahko bralci izvirojo številne koristne podatke o dolžnostih ministrantov, v rubriki Pastirčkova pošta pa so se v decem-

brski številki revije Pastirček znašli opisi različnih izletov in šolskih dogodkov ter izkušnje nekaterih mladih ministrantov. To rubriko bogatijo tudi risbe učencev različnih šol in vrtcev, rdeča nit objavljenih risb pa ostajajo šolski izleti, zima ter decembski dobrí možje.

Ob koncu revije radovedno oko ne more spregledati utrinkov iz spominov naših dedkov in babic, ki v tokratni številki obujajo spomine na jaslice in božič nekoč. Oblikovalci revije so se tudi v tej številki posvetili ročnim spretnostim, saj se bralci lahko naučijo izdelovati adventni venec. Čeprav je adventni čas že za nami, je v tej rubriki mogoče najti številne koristne namige za prihodnje leto. Da pa ima revija med drugim tudi poučni značaj, kaže prispevek Marijana Markežiča, ki je spregovoril o muzeju na prostem, ki se nahaja v Posočju. Tu so namreč jeseni odprli še zadnji od šestih muzejev na prostem prve svetovne vojne Kolovrat. Prispevek dokumentirajo tudi barvne in črnobele fotografije. Zadnje strani decembske številke Pastirček so posvečene duhovnim igram in zabavi. Z odgovaranjem na vprašanja, svetopisemska križanko ter iskanjem razlik na dveh risbah se bo marsikdo razvedril, obogatil svoj besedni zaklad ter razširil obzorja. (sc)

PREVODNA LITERATURA - Amanairis

Izbor sodobne irske književnosti

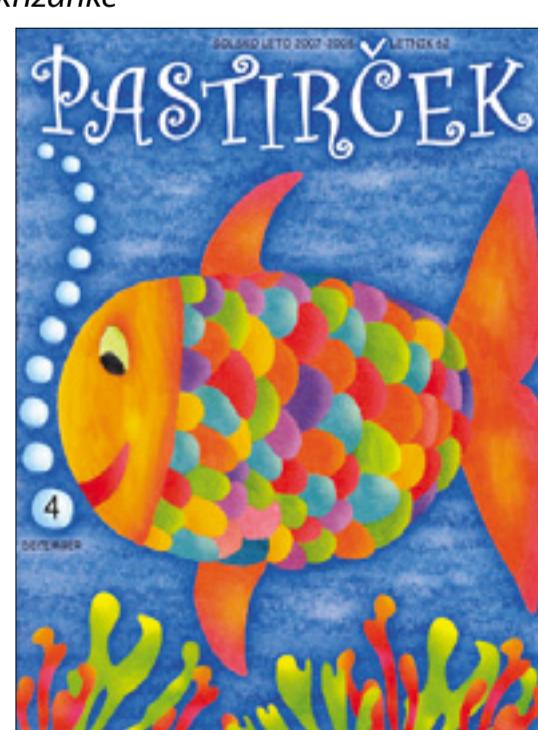
Antologijo je uredila Tina Mahkota

Amanairis : antologija sodobne književnosti v irščini / izbrala Tina Mahkota in Gabriel Rosenstock/ ; uredila Tina Mahkota ; prevedli Nada Grošelj, Lučka Jenčič, Tina Mahkota et al. ; spremna beseda Tomas Mac Siomoin. - Ljubljana : Društvo slovenskih pisateljev, 2007 - (Antologija Vilenice)

terih se zrcali občutek popolne odprtosti in svobodomiselnosti. Na pesniški fronti izstopajo tudi feministično razgledane pesnice, ki pokrivajo vso paleto ženskega izkustva. To pa je vsekakor zelo dobrodošel in kar nekoliko nepričakovani razvoj oziroma obrat za irske skupnosti, v kateri so bile patriarhalne vrednote še do pred kratkim malone samoumevne. Irski pišoči avtorji izpričujejo dvojno jezikovno realnost Irske, vendar ne le tisto zazrto v daljnjo preteklost, arhaičnost, mitskost, nostalгиjo ali golo domačiškost in osamelo otoško vztrajanje v »morju angleščine«. Sodobna književnost v irščini, ki jo imamo sedaj vsaj »informativno« na razpolago tudi v slovenskem prevodu je pestra, drzna in splošno zanimiva, sicer pa jo lahko opredelimo tudi kot samozavestno, energično, dinamično književnost, pisano v jeziku, ki se ponaša z eno najstarejšo vernakularnih književnosti in pesniških tradicij v Evropi. Irska literarna tradicija (z izjemo Belafasta pretežno podeželske provenience) je povezana s sanskratom in latinščino, kljub pogosto nenaklonjenim in celo pogubnim zgodovinskim in političnim oziroma kulturnim spopadom pa vseeno traja, vztraja in se ohranja vse od 6. stoletja do naših dni. V današnjem času jo najbolj pesti majhno število gvorcev (okoli 70.000) in bralcev, ki sicer praviloma raje posegajo po angleških predvodih. Ne nazadnje velja izpostaviti, da se predstavljeni avtorji oddaljujejo od folklorne tradicije ter razvijajo jezik in vsebinsko svojih del v smeri novih družbenih izivov in sprememb, ki jih v določeni meri narekuje tudi veliko število novih priseljencev in z njimi povezan »kulturnoški preplet« na »smaragdnem otoku«. V tem kontekstu gre razumeti razmislek uveljavljenega književnika in prevajalca Gabriela Rosenstocka, ki kot eden najbolj gorečih zagovornikov novodobne renesanse književnosti v irščini, ki ji velja nameniti vsaj nekaj besed. Vseh sedemnajst predstavljenih avtorjev in avtoric, večinoma prvič prevedenih v slovenščino, prihaja iz dežele, v kateri vsak kraj nosi dvoje imen (npr. Clonad - Clane, Cill Dara - Kildare). Posebej velja omeniti, da so v tem izboru Tina Mahkota in Gabriela Rosenstocka zajeti avtorji, ki izvorno pišejo v irščini. A kot sta dvojezičnost in dvojezikovnost vpisani v zgodovino irske književnosti vse od njene začetka (v srednjem veku kot dvojica irščina-latinščina, pozneje irščina-angleščina), je tudi njihov odnos do irščine večkrat bipolaren, raznoroden in raznolik. Nekateri so rojeni gvorci irščine, nekateri pišejo v obeh jezikih, ki se govorijo na otoku, nekateri se sami prevajajo v angleščino, nekateri pa, kot denimo pesnica Biddy Jenkins, prevode v angleščino odločno zavračajo.

V sodobnem irskej jeziku (tako v prozi kot v poeziji) se kaže izrazita težnja, da avtorji z užitkom razgrajujejo tradicionalno katoliško Irsko, »bolj papeško od papeža«, z vsem njenim kolesjem in pomponom vred, kot pravi Tomas Mac Siomoin. V pričajoči antologiji poleg izvrstnih proznih tekstov veliko pozornosti zbujujo pesmi v ka-

Slavko Gaberc

Brezplačno v muzeje

Štirinajst francoskih muzejev in nacionalnih spomenikov je v januarju začelo sodelovati v šestmesečnem programu brezplačnega vstopa, da bi preverili, ali bodo na ta način pritegnili novo občinstvo. Raziskavo bodo izvedli, da bi ocenili vpliv brezplačnega vstopa na obisk muzejev. S tem eksperimentom želijo pritegniti nove kategorije obiskovalcev, je oktober na predstavitvi programa dejala ministrica za kulturo Christine Albanel. Poskus bo vključeval samo stalne zbirke v muzejih Guimet (azijiske umetnosti) in Cluny (srednji vek) v Parizu, Muzeju zraka in prostora v Bourgetu in Muzeju mornarice v Toulonu. Noben od teh muzejev ni veliko obiskan. Brezplačen vstop pa bodo enkrat tedensko za mlade od 18. do 25. leta starosti ponudili tudi štiri veliki pariški muzeji: Nacionalni muzej moderne umetnosti centra Pompidou, muzej Orsay (slikarstvo in kiparstvo 19. stoletja), Louvre in Quai Branly (primitivna umetnost). V nekaterih državah že vodijo politiko brezplačnega vstopa v muzeje. V Veliki Britaniji so obiski stalnih zbirk galerij in nacionalnih muzejev brezplačni od decembra 2001. (STA)

DES MOINES - V zvezni državi Iowa na volitvah za izbor predsedniških kandidatov

Barack Obama prvi v državi »belih« volilcev

Za republikance zmagal Mike Huckabee - 8. januarja na vrsti New Hampshire

DES MOINES - Demokrat Barack Obama in republikanec Mike Huckabee sta zmagovalca četrtkovih strankarskih zborovanj v ameriški zvezni državi Iowa, kjer so volivci začeli z izbiro strankarskih predsedniških kandidatov. Predsedniška tekma se zdaj seli v New Hampshire, kjer bodo strankarske volitve 8. januarja. Obama se je z zmago že zapisal v zgodovino, saj to ni uspelo še nobenemu temnopoltemu predsedniškemu kandidatu v ZDA. Med republikanci se je na drugo mesto uvrstil nekdanji guverner Massachusettsa Mitt Romney, tretje mesto pa bo pripadlo bodoši nekdanjemu senatorju iz Tennesseeja Fredu Thompsonu ali pa senatorju iz Arizone Johnu McCainu. Sledi jima kongresnik iz Texasa Ron Paul pred nekdanjim županom New Yorka Rudyjem Giulianijem. Republikanskih strankarskih zborovanj se je udeležilo nekaj več kot 100.000 volivcev, pri čemer je bila za zmago Huckabeeja odločilna podpora krščanskih konservativcev. Med tistimi republikanci, ki jim vera ni ključnega pomena za izvolitev predsedniškega kandidata, je slavil Romney.

Za republikance zaskrbljujoče je, da se je demokratskih strankarskih zborovanj udeležilo dvakrat več ljudi kot republikanskih. Med njimi veliko mladih, neodvisnih in takšnih, ki so šli prvič na volišča. Ti so s prepričljivo večino podprli Obama, ki je slavil tudi pri ženskih volivcih. Zmaga Obame je toliko bolj izrazita ob dejstvu, da je v Iowi le okoli štiri odstotke temnopoltega prebivalstva. Na drugo mesto se je uvrstil nekdanji senator iz Severne Karoline John Edwards s tesno prednostjo pred senatorko iz New Yorka Hillary Clinton. Daleč zadaj so guverner Nove Mehike Bill Richardson pred senatorjem Josephom Bidenom iz Delawarea in senatorjem iz Connecticuta Christopherjem Doddom, ki so dobili le po nekaj deležatskih glasov.

Republikanci štejejo glasove udeležencev zborovanj, demokrati pa po zapleteni formulji te glasove objavijo s številom delegatov za državno konvencijo, kjer bodo do konca razdelili glasove za nacionalno konvencijo. To za nadaljevanje kampanje sicer ni toliko pomembno, kot je pomemben vtis vrstnega reda na volivce v drugih državah. Biden in Dodd sta pri demokratih nemudoma naznana odstop od kampanje, pri republikancih pa tega takoj po razglasitvi rezultatov ni storil nihče.

Zmaga tako Obame kot Huckabeeja pomeni, da si Američani po sedmih letih vladavine Georgea Busha želijo resničnih in ne le kosmetičnih sprememb. Tudi Huckabee je namreč med kampanjo večkrat kritiziral politiko, še posebej zunanj, Busheve administracije. Baptistični pridigar, ki prihaja iz mesteca Hope, tako kot nekdanji predsednik in prav tako guverner Arkansasa Bill Clinton, je ugnal zagovornika Busheve politike Mitta Romneyja, ki je v Iowi porabil na desetine milijonov dolarjev več od njega.

Clinton ima dobro mnenje o Huckabeeju, ki je znan tudi po tem, da mu je uspelo shujšati za več kot 50 kilogramov. Nedavno je namreč dejal, da gre za edinega republikanca, ki zna javno nastopati in hkrati povedati šalo. Prisrčnost, enostavnost, populizem, retorične sposobnosti, poudarjanje sodelovanja med republikanci in demokrati pa so poleg podpore krščanske desnice Huckabeeju zagotovili pomembno zmago v Iowi, ki jo bo moral unovčiti v nadaljevanju tekme v državah, kjer krščanska desnica nima tako močnega vpliva kot v Iowi.

Republikanska tekma ostaja zarađa Huckabeejeve zmage odprtta, saj se je Romneyju podrla strategija zmag v Iowi in New Hampshireu, nato pa na krih teh dveh zmag premagati prednost, ki jo v nacionalnih anketah uživa nekdanji župan New Yorka Rudy Giuliani. Ta je Huckabeejeve zmage vesel, čeprav

Barack Obama si je z zmago v »beli« Iowi zagotovil pri javnem mnenju dober startni položaj tudi na volitvah v zvezni državi New Hampshire

ANSA

se je med republikanci v Iowi uvrstil na predzadnje mesto, saj na uspeh v tej kmetijski državi nikoli niti računal. Vesel je tudi senator iz Arizone John McCain, ki je v anketah v New Hampshireu izenačen z Romneym, iz tekme pa ne bosta odstopila niti nekdanji senator iz Tennesseeja Fred Thompson niti kongresnik iz Texasa Ron Paul.

Pomembnejša zgodb je je odvijala pri demokratih, kjer je veljalo, da bi zmaga Hillary Clinton v Iowi zapečatila tekmo, zdaj pa velja, da se bo to zgodilo v primeru zmage Obame v New Hampshireu. Obama je dokazal, da lahko temnopolni kandidat osvoji povsem »belo« državo in če to potrdi v prav tako »belem« New Hampshireu, ga bo težko zaustaviti na poti do Beli hiše. John Edwards je sicer dobil nekaj več glasov kot Clintonova, vendar v New Hampshireu preveč zaostaja, da bi mu drugo mesto v Iowi zadostovalo za nov zagon in presenečenje 8. januarja.

Obama, ki je pred kamerami nastopal kot zadnji, je uspel navdušiti celo cincinatske televizijske komentatorje, ki jih je težko presenetiti. Dejal je, da njegova kampanja prinaša resnično spremembu v ameriško politiko, ki bo prijaznejša navzven in bo presegala notranje delitve na rdeče (republikanske) in modre (demokratske) države. Ob tem je namignil, da bi se delitve nadaljevale tudi z zmago Hillary Clinton. Poudaril je, da njegova zgodba, sina očeta iz Kenije in matere iz Kansasa, govori o združevalnem potencialu Amerike, ki je dovolj izkorisčanja terorizma za zastraševanje volivcev in prepirov za prazen nič, namesto iskanja skupnega jezika. Obama je v Iowi volila večina žensk, večina mlajših od 30 let in večina tistih, za katere je pri letošnjih volitvah najpomembnejša »sprememb«. Clintonova, ki je tako izpadla kot kandidatka »kontinuitete«, pa je dejala, da se tekma šele začenja. (STA)

PRIŠTINA - Hashim Thaci potrdil odločenost za neodvisnost
Včeraj ustavovno zasedanje kosovske skupščine

PRIŠTINA - Kosovska skupščina se je včeraj po parlamentarnih volitvah 17. novembra lani sešla na ustavovno zasedanje. Poslanci skupščine, ki naj bi v kratkem razglasila kosovsko neodvisnost, so zaprisegli, nato pa zasedanje po 30 minutah preložili na sredo. Takrat naj bi po napovedih tudi izbrali predsednika skupščine. Kot je izjavil vodja misije ZN na Kosovu (Unmik) Joachim Rücker, naj bi skupščina v sredo že glasovala tudi o novi kosovski vladi, poročajo tuje tiskovne agencije. Nova skupščina se je sešla dan pred iztekom ustavnega roka. V soboto se namreč izteče rok, do katerega se morajo v skladu z ustavo po parlamentarnih volitvah 17. novembra lani konstituirati nove kosovske institucije.

Kot je novinarjem dejal mandatar za sestavo nove kosovske vlade Hashim Thaci, je kosovsko vodstvo odločeno sodelovati z mednarodnimi partnerji, da bi Kosovo uradno postalo neodvisno in suvereno.

V tretjem sklicu skupščine, odkar je Kosovo leta 1999 prešlo pod upravo Združenih narodov, ima doslej največja opozicionska stranka, Thacijeva Demokratska stranka Kosova (PDK), 37 od skupno 120 sedežev. Demokratska zveza Kosova (LDK) kosovskega predsednika Fatmirja Sejdija jih ima 25. Tretja je nova stranka Zveza novo Kosovo (AKR) Behgeta Pacollija, ki je dobila 13 poslanskih mest, medtem ko jih ima Demokratična zveza Dardanije (DSD) bivšega predsednika skupščine Nedža-

Mandatar za sestavo nove kosovske vlade Hashim Thaci

ta Dacija 11. Zavezništvo za prihodnost Kosova (AAK) bivšega premierja in haškega obtoženca Ramusha Haradinaja ima deset poslanskih mest.

Stranke, ki predstavljajo narodne manjšine, so ob 20 zanj rezerviranih poslanskih mandatov dobiti še štiri, tako da jih imajo v kosovski skupščini skupno 24. Srbska skupnost ima v okviru omenjenih 20 poslanskih mest zagonovljenih deset mandatov.

Kosovska skupščina naj bi danes odločala tudi o svojem predsedniku, ker pa PDK in LDK še nista dosegla koalicijske pogodbe, to ni bilo mogoče. Kot poroča francoska tiskovna agencija

PREDVIDEVANJA

Bo leto 2008 nekoliko hladnejše?

LONDON - Temperature ozračja po svetu se bodo letos nekoliko ohladile, a bo leto 2008 kljub temu med desetimi najtoplejšimi v zadnjih desetletjih, napovedujejo britanski znanstveniki. Na malenkostno znižanje temperatur bo vplival vremenski pojav La Niña nad Tihim oceanom, so v letni napovedi zapisali britanski meteorologi in znanstveniki z univerze Vzhodna Anglija, poroča francoska tiskovna agencija AFP. Povprečna temperatura bo po napovedih britanskih strokovnjakov 0,37 stopinje Celzija nad dolgoletnim povprečjem 14 stopinj. Letošnje leto bo s tem najhladnejše po letu 2000, ko je bila temperatura 0,24 stopinje nad povprečjem.

»Vremenski pojavi, kot sta El Niño in La Niña, imajo znaten vpliv na srednino temperatu. La Niña je trenutno močna in bo v letu 2008 omejila temperature,« je povedal profesor Chris Holland z britanskega meteorološkega urada. »A povprečna temperatura bo še vedno precej višja kot leta 2000. Segrevanje se bo verjetno nadaljevalo, ko se bo moč La Niña zmanjšala,« je dodal.

Znižanje temperature pa ne pomeni, da se je trend segrevanja ozračja ustavljal. »Dejstvo, da bo leto 2008 najhladnejše v zadnjih osmih letih, še ne pomeni, da globalnega segrevanja ni več,« opozarja profesor Phil Jones z univerze Vzhodna Anglija. Kar šteje, je dolgoletno povprečje. Odbobje 2001-2007 je bilo namreč za 0,44 stopinje toplejše od obdobja 1961-1990, pojasnjuje Jones.

La Niña je vremenski pojav, ki znižuje temperaturo morja ob zahodni obali Južne Amerike, kar povzroča vremenske nevšečnosti na različnih delih sveta. El Niño pa segreva površino Tihega oceana in naj bi bil odgovoren za dolgotrajno sušo v Avstraliji, poplave na Afriškem rogu in v Bolivijski ter močnejše zimske monsune v južni Aziji. (STA)

AFP, naj bi PDK sicer pripadlo sedem ministrskih mest, LDK pa pet, medtem ko naj bi tri ministrske položaje dobili predstavniki manjšin. Med temi naj bi dva ministrska resorja prevzeli predstavniki srbske manjšine, ki je novembarske volitve sicer množično bojkotirala.

Potem ko so med Beogradom in Prištino propadli pogovori o prihodnjem statusu Kosova, so kosovski voditelji zatrdirili, da bodo v začetku leta enostransko razglasili neodvisnost. To naj bi se zgodilo po srbskih predsedniških volitvah, katerih prvi krog bo 20. januarja, drugi pa 3. februarja. (STA)

TRAVNIK - Trgovci nasprotujejo predčasni razširivti gradbišča na parkirno ploščad

»Če se ne bodo držali dogovora, se bomo obrnili na odvetnika«

Občina skuša doseči kompromis - Romoli: »Pomembno je, da se dela čimprej zaključijo«

Trgovci z območja Travnika in Raštela ne nameravajo popustiti. Če bo podjetje Luci costruzioni, ki je zadolženo za obnovo Travnika, razširilo gradbišče na območje parkirišča na Travniku pred mesecem majem, bodo najeli odvetnika. Trgovci zgodovinskega središča Gorice namreč zahtevajo, da se podjetje drži dogovorjene časovne preglednice. Le-ta je predvidevala, da bodo dela potekala po sklopih in da bodo parkirna mesta na Travniku dostopna kupcem čim dlje. Podjetje pa je pred nedavnim sporocilo občinskemu tehničnemu uradu, da nameira v pričakovanju na kamen, s katerim bo tlakovalo trg, začeti z deli na parkirni ploščadi.

Ko so za odločitev izvedeli trgovci z območja Travnika in Raštela, so se vzne-mirili. »Dogovori so bili drugačni. Med srečanjem na občini so nam povedali, da bodo parkirišče zaprli maja. Ker pa so zamudili z izbiro kamna, so pred prazniki odločili, da bodo pospešili dela z razširitvijo gradbišča,« je povedal lastnik trgovine K2 Sport na Raštalu Benedikt Kosić in podčrtal: »Rezultat je, da bodo naše trgovine ostale izolirane ravno v obdobju popustov. Gradbišče se bo začenjalo pred našo trgovino s čevljji na Raštalu, meter in pol od izložbe, in se bo zaključilo pri predoru Bombi. Podjetje skrbi za svoje interese in se ne drži dogovorov, mi pa nastradamo. Vsi pa moramo biti zaščiteni, zato ne bomo popustili. V primeru, da podjetje ne bo naredilo koraku nazaj, smo pripravljeni tudi najeti odvetnika.«

Kompromis med potrebnimi podjetji in trgovci je išče občinska uprava. Vodja tehničnega urada goriške občine Ignazio Spanò se je včeraj pogovoril s predstavniki tržaškega gradbenega podjetja, prihodnji teden pa se bo srčal s tehnično komisijo. Za iskanje najboljše rešitve se je angažiral tudi župan Ettore Romoli, ki je odgovoren za resor javnih del. »Glede na vsebinsko razpisana javne dražbe, bi podjetje lahko takoj zasedlo tudi parkirno ploščad. Obljubili so, da bodo skušali to območje zapreti prometu kasneje,« je povedal župan in pristavil: »S pogajanjem si prizadevamo, da bomo vse zadovoljili. V sredo se nameravam srečati s trgovci, da jih predstavim položaj. Pomembno pa je, da se dela čimprej zaključijo.«

Aleksija Ambrosi

GORICA - Marca bodo odprli odmevno likovno razstavo

Poklon Benetkam

Na sedežu Fundacije Goriške hranilnice bodo na ogled tudi dela Canaletta in Tiepolo

V prostorih palače Della Torre v Gosposki ulici v Gorici, kjer ima svoj sedež Fundacija Goriške hranilnice, bodo marca odprtli na ogled slikarsko razstavo z naslovom »Le Meraviglie di Venezia«. Pridelki pa so razstavo predstavili krajevnim medijem že v zadnjih decembrih dneh, da bi lahko mestni turistični operaterji in prevozna podjetja uskladili svoje delovanje in ustvarili najboljše pogoje za množičen obisk razstave.

»Cilj Fundacije Goriške hranilnice je razvijati kakovostne kulturne ponudbe, od katerih se bo mes-

to okoristilo tako s turistične kakor tudi z gospodarske plati« je v imenu prirediteljev razstave povedal predsednik Fundacije Goriške hranilnice Franco Obizzi in dodal, da bo postavitev zaupana podjetju Artematica, ki skrbti za razstavišča v milanskem Castello Sforzesco ter v nekaterih likovnih galerijah v Trevisu in Firencah. Na platnih stovaj-setih razstavljenih slik, ki izhajajo iz zasebnih zbirk, bodo upodobljene Benetke osemnajstega stoletja. V portretih, ki so jih naslikali Giovanni Antonio Pellegrini ali v vedutah Canaletta in drugih slikarjev, kot so

Johann Anton Richter, Francesco Zuccarelli in Lorenzo Tiepolo, bo obiskovalec lahko dojel življenje tistega časa in arhitekturno zgradbo bogatega trgovskega mesta ob Jadranskem morju.

Razstava bo na ogled od 14. marca do 27. julija. Svoja vrata bo palača Della Torre odprla ob delavnikih, nedeljah in praznikih. Razstava pod pokroviteljstvom dežele Furlani-Julijske krajine, goriške pokrajine in občine gorica bo finančno podprt tudi bančni zavod Cassa di Risparmio del Friuli Venezia Giulia. (vas)

DOL - Včeraj na Palkišču

Poslovili so se od Ettoreja Mora

Na Palkišču se je včeraj množica domačinov in prebivalcev sosednjih krajev poslovila od 83-letnega Ettoreja Mora. V Dolu je bil izredno priljubljena osebnost; vse od njene ustanovitve leta 1971 je bil član sekcijs VZPI-ANPI Dol-Jamle, zatem pa je bil med ustanovitelji odbora za postavitev doljanskega spomenika padlim v NOB. Daleč naokrog so ga poznali tudi zaradi osmice, ki jo je do pred dvajsetimi leti redno odpiral na Palkišču.

Moro se je rodil leta 1924 na Vrhnu; pred vojno je bil zaposlen na železnici, zatem pa je bil skupaj z drugimi številnimi primorskimi fanti odpoklican v posebne bataljone. Njega so dodelili v mestece pri Livornu; po razpadu Italije je uspel zbežiti in priti do doma, kjer pa so ga kmalu zatem zajeli Nemci. Peljali so ga v Gorico in ga nato skupaj z drugimi ujetniki prepeljali v Nemčijo na vagonih za prevoz živine. Najprej je bil interniran v Dachau, zaradi močne postave pa so ga od tam premestili na prisilno delo v kraj Berchtesgaden, kjer so v

hrribu ujetniki gradili bunker za Hitlerja. Po osvoboditvi se je Moro vrnil domov, nato pa se je poročil z Almo Vižintin iz Dola in si skupaj z njim uredil dom na Palkišču. Rodila sta se jima dva otroka, sin Luciano in hči Alessandra. V povojnih letih je bil Moro zaposlen v kamnolomih v Medji vasi, Nabrežini in Dolu, pred upokojitvijo pa je nekaj časa delal tudi v tovari. Svoja medvojna doživetja je Moro zaupal številnim združinjem in raziskovalcem; med drugim so njegova pričevanja objavili v knjigi »Battaglioni speciali - Kalvarija primorskih mladoletnikov v besedi in sliki«, ki sta jo napisala Sara Perini in Branko Čermelj, in v knjigi Karla Černica »Nočemo pozabiti«, ki je izšla ob petdesetletnici osvoboditve.

Na včerajšnjem pogrebu so bili s praporom prisotni člani sekcijs VZPI-ANPI iz Dola-Jamle in Krmina; cerkveni obred je vodil župnik Ambrož Kodelja, ob odprtrem grobu pa je v imenu domače sekcijs VZPI-ANPI spregovoril Patrik Julian.

GORICA - Včeraj so se sestali predstavniki ožjega odbora županov

V pripravi skupni dokument za zaščito goriškega zdravstva

Izrazili bodo svoje pomisleke v zvezi s preuredjivo dejavnega zdravstvenega sistema in zahtevali večja jamstva za Goriško in njene prebivalce. Skupno stališče bodo predstavniki konference županov goriške pokrajine podali v dokumentu, ki ga bodo pripravili v teku desetih dni in ki ga bodo na dejelni predstavili ob priložnosti avdicije ob koncu januarja.

Skupni dokument so predstavniki ožjega odbora županov začeli pripravljati med včerajšnjim vecernim srečanjem, ki je potekalo v goriški občinski palači. Ob goriškem županom Ettoreju Romoli in odbornici Silvani Romano so včerajšnjega srečanja udeležili odborniki občin Tržič, Gradišče, Gradež, Turjak, Vileš, Slovrenc in Štarancan. »Potrdili smo odklonilno držo do dejelnega načrta za racionalizacijo zdravstva, ki predstavlja spojitev goriškega in tržaškega zdravstvenega podjetja,« je po srečanju povedal župan Romoli in dodal, da je včerajšnje srečanje sklical na podlagi decembriškega sklepa širšega odbora županov. »Novo besedilo bo sinteza dokumentov o zdravstvu, ki so jih odobrili goriški in tržaški občinski svet ter pokrajina,« je

Z včerajšnjega srečanja odbora županov

povedal Romoli. Reforma zdravstva po mnenju županov lahko privede do neravnovesij, v primeru, da ne pride do kompenzacije na področju kakovosti storitev. Treba bo poskrbeti, da pride do potenciranja goriške in tržaške bolnišnice. Vlogo Gorice je treba ovrednotiti pri vodenju teritorialnega zdravstvenega podjetja, pravijo župani, po mnenju katerih je treba učinkovitost novega sistema preveriti v poskusnem obdobju. (Ale)

Koncert na Sveti Gori

V baziliki na Sveti Gori bo jutri ob 17. uri na sporedu tretji božično-no-voljni koncert, ki jih organizira društvo Planota. Glasbeni dogodek bodo oblikovali trije mednarodno priznani solisti: domačina Armando Mariutti (flavta) in Bernarda Paškvan (orgle) ter ameriška sopranistka Kay S. Raplenovich. Predstavili se bodo s sakralnim programom za flavto, orgle in glas.

S sendviči niso zadovoljni

V pričakovanju na deratizacijo menze, kjer so v sredo zvečer tekale štiri velike podgane, so delavci tržiške ladjedelnice Fincantieri tudi včeraj pokosili in povečerjali z dvema sendvičema, sadjem in pijačo. To je začasna rešitev, za katero se je podjetje odločilo s sindikalnimi predstavniki. Izredni ukrep pa ni zadovoljil delavcev, ki zahtevajo več jamstev za varnost in zdravje na delu. »Primernejša rešitev bi bila izredna dopolnilna blagajna. Le-ta bi omogočila temeljiti ukrep specializiranega podjetja, ki bi v nekaj dneh omogočal uporabo menze, ne da bi bilo naše zdravje ogroženo,« je povedal delavec, ki je v sredo videl podgane v menzi.

Premec na trgu ne prepriča

Pobuda tržiške občinske uprave, ki namerava v okviru praznovanj stoletnice ladjedelnice razstaviti na trgu Republike dvanajst metrov visok premec ladje Carnival Dream, ne prepriča občanov. V prejšnjih dneh je svoje pomiskele v zvezi s pombudo izrazil občinski svetnik mešane skupine Antonaci, tudi mnogi Tržičani pa ocenjujejo, da je sprednji del mogočne ladje, ki tehta kar 220 ton, morda preveliko breme za nov pod osrednjega mestnega trga. Izbiha ne prepriča niti predstavnika sindikata Fiom-CGIL Franca Buttigliona, po katerem bi bilo primernejše, da bi denar vlagali v tečaje za varnost na delu.

Pripravljeni na sneg

Goriška občina je pripravljena na sneg. Že 28. novembra so podpisali dogovorom z osebjem občinske cestarske službe, ki je do 31. marca v primeru slabega vremena in snežnih padavin na razpolago za čiščenje cest 24 ur na dan. Ob tem imajo na občini na zalogi tisoč stotov soli in 900 stotov peska, s katerimi bodo posipali ceste in mestne ulice, komaj bodo nanje padle prve snežinke.

NOVA GORICA - Župan čaka na odgovor z ministrstva za okolje in prostor

Zaradi zaščitenih območij pod vprašajem razvoj mesta

Načrtovana širitev območij Natura 2000 proti Ajševici povzroča zaskrbljenost

Kot smo že poročali je novogoriški župan Mirko Brulc koncem decembra slovenskemu ministru za okolje in prostor Janezu Podobniku poslal pismo, v katerem ga je seznanil s hudi razvojnimi težavami Nove Gorice, do katerih bi prišlo ob načrtovani širitev območja Natura 2000, saj se mesto, ki je v strategiji prostorskega razvoja Slovenije opredeljeno kot središče nacionalnega pomena, ob upoštevanju omejitve območja Natura 2000 nima kam širiti. V pismu je Brulc ministra tudi pozval, naj se udeleži prihodnje seje novogoriškega mestnega sveta, ki bo 31. januarja in na kateri bodo svetni razpravljalci o tej problematiki. Z ministrstva za okolje in prostor še niso odgovorili, za pojasnitev razmer pa smo se obrnili na oddelek za okolje in prostor na novogoriški občini, kjer pripravljajo gradivo za januarsko sejo mestnega sveta.

Zakonsko osnovo Nature 2000 predstavlja evropski direktivi o pticah in habitatih. Direktivo o ohranjanju prostoživečih ptic je ministrski svet Evropske unije sprejel že leta 1979. Direktiva o ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst pa je bila s strani istega organa sprejeta leta 1992. Oblikovanje mreže posebej varovanih območij Natura 2000 v Sloveniji pravno ureja zakon o ohranjanju narave, ki določa tudi, da slovenska vlada posebna varstvena območja in varstvene cilje na teh območjih določa po predhodnem mnenju lokalnih skupnosti.

Slovenska vlada je v letu 2004 z uredbo o posebnih varstvenih območjih Natura 2000 določila 26 takšnih območij za 41 vrst ptic. Na osnovi direktive o habitatih je določila tudi 260 potencialnih posebnih ohranitvenih območij za 56 habitatnih tipov in 111 rastlinskih in živalskih vrst. Čeprav bi morala slovenska vlada predhodno pridobiti mnenja lokalnih skupnosti, tega ni naredila, češ, da ji časovna stiska tega ni dopuščala. Oktobra lani je vlada sprejela še program upravljanja območij za obdobje 2007-2013, ki predvideva širitev območij Natura 2000, pripravljeni pa so tudi strokovni predlogi za vnos novih območij.

Kot so pojasnili na občinskem oddelku za okolje in prostor, so v prejetih naravovarstvenih smernicah za

Maja Šinigoj kaže problematicno območje Ajševice

FOTO N.N.

pripravo občinskega prostorskega načrta navedeni strokovni predlogi novih posebnih varstvenih območij, ki jih veljavna uredba še ne vsebuje podana pa je usmeritev, naj se jih obravnava na enak način, kakor tista, ki so z uredbo že določena. Izvedeli smo tudi, da ministrstvo za okolje in prostor v postopku spremljanja priprave občinskega prostorskega načrta mestne občine Nova Gorica zahteva dosledno upoštevanje takšnega priporočila strokovne službe, ki je pripravila predloge novih območij, pa čeprav za to nima zakonske osnove in kljub temu, da slovenska vlada novogoriške občine zaenkrat še ni zaprosila za mnenje o nameravani širiti območja Natura 2000.

Vodja službe za prostor Maja Šinigoj je izrazila prepričanje, da je naročno vsekakor potrebno varovati, podudarila pa je, da so na ministrstvu pri tem bolj papeški od papeža. Povedala je, da je problematicna predvsem načrtovana širitev območij Natura 2000, saj bi razširitev območja »Trnovski gozd in Nanos - južni rob proti jugu ter vzpostavitev območja »Dolina Vipave« preprečila širjenje in razvoj Nove Gorice proti vzhodu, ki je edini možni prostor širitev. »Na severu mesto omejuje reka Soča, na jugu ob-

čina Šempeter-Vrtojba, na zahodu sedanja država, tako da ostaja edina možnost širitev v smeri proti Ajševici, ob regionalni cesti Nova Gorica - Ljubljana, ki pa je zdaj postavljena pod vprašaj in to kljub temu, da je tam precej stavbnih zemljišč,« je povedala Šinigojeva. Pojasnila je tudi, da je zara-

di omenjenih napotkov z ministrstva za okolje in prostor prostorsko planiranje precej bolj zapleteno in dolgotrajno, saj je treba ob kakršnikoli namerni spremembi v prostoru preverjati vplive na tam živeče varovane živalske vrste.

Dodala je še, da predvidena širitev območij Natura 2000 v celotnem slovenskem prostoru ni obsežna, na Goriškem pa je kar precejšnja. O tem, kaj se bo dejansko zgodilo, je izrazila prepričanje, da ima sama občina premovalo vpliva za pozitiven razplet in da bo brez širitev problematike v javnosti oziroma brez njenega reševanja po politični liniji težko karkoli doseči. Povedala je tudi, da so v Sloveniji v okviru območij Natura 2000 začitili bistveno več kot drugod po Evropi, še posebej pa izstopa Primorska, kjer je v okviru območja Natura 2000 na primer kar celotna občina Miren-Kostanjevica. Ob zaključku pogovora je še enkrat podudarila, da na oddelku za okolje in prostor novogoriške občine spoštujejo in podpirajo varovanje narave ter ogroženih rastlinskih in živalskih vrst, a v nekih zdravo razumskih mejah in ne za vsako ceno, samo zato ker se na ministrstvu za okolje in prostor bojijo Bruslja in kot po starosti slovenski navadi nadrejo vedno nekoliko več, kot se od njih zahteva.

Nace Novak

ŠTANDREŽ

Za hospic zbrali osemsto evrov

Na človekoljubni bakladi, ki je prejšnjo nedeljo povezala Štandrež in Vrtojbo, so s prodajo sveč zbrali 805 evrov, ki so jih namenili hospicu za terminalne rakaste bolnike Vie di Natale av Avianu. Štandrežci so se po dobrorodnosti izkazali tudi ob prilik prazniku miru in prijateljstva, na katerem so zbrali 282 evrov za zvezo Unicef. Ob tem so posamezniki, vaška podjetja in bančna zavoda ob prazniku miru in prijateljstva ter za obdaritev starejših vaščanov zbrali skupno 790 evrov. Poleg tega je društvo Skulturna 2001 namenilo 386 evrov organizaciji baklade, rajonski svet pa skupno 173 evrov za vse omenjene človekoljubne prireditve. Baklado, na katere je bil prisoten tudi goriški nadškof Dino De Antoni, ki je blagoslovil novi mozaik, postavljen sredi nekdanjega mejnega prehoda, sta priredila štandreški rajonski svet in župnija; pri organizaciji pobude so sodelovali tudi prostovno društvo Štandrež, športno združenje Juventina, ki je zagotovilo pogostitev, in Bojan Makuc, ki je poskrbel za razsvetljavo mozaika, z ostalimi člani Rumitskega juga pa tudi za topel napitek. Baklado so s petjem popestrili otroci štandreškega pevskega zbora, ki ga vodi Alessandra Schettino, vrtojbenke žene pa so vsem prisotnim nudile domače slaščice.

VRH - Božičnica najmlajših članov prosvetnega društva

Srečna okvara

Na predvečer božiča so otroci ponesli pevsko vočilo v vse vrhovske domačije

Otroci med nastopom (levo) in aplavz gledalcev ob zaključku igrice (spodaj)

BUMBACA

jo v vaški cerkvi. Na predvečer božiča so se izkazale tudi pevke mladinske volkalne skupine Vrh sv. Mihaela, ki so nastopile na oddaji televizije Koper-Capodistria Sportel.

STRAŽICE - Jutri Zagorel bo visok »pignaruk«

Jutri bo velik kres ponovno razsvetil Stražice. Na sporedu bo namreč že tradicionalni »Pignaruk«, ki ga že več let prireja okrožni svet Stražice v sodelovanju z okrožnima svetoma Podgora ter Pevma, Štmaver in Oslavje. Med organizatorji so tudi župnija iz Stražic in športno društvo Azzurra. Pričetek kresnega večera bo ob 19.30 uri na oširku med ulicama Bauzer in Kocjančič. Za veselo in praznično razpoloženje bo poskrbel pihalni orkester »Goriška Brda« z Dobrovege, najbrž pa tudi priložnostni godci in pevci. Po ustaljeni navadi bo velik kres (grmada je visoka kakih 10 m) prizgala dobra starda »Befana«, ki bo nad grmado priletel na metli z bližnjega cerkvenega zvonika. Delovali bodo dobro založeni kioski s »paneton«, kuhanim vinom, toplo čokolado in drugimi dobrotami. Med prireditvijo bodo delili koledar za leto 2008, ki ga je letos izdal Arrigo Tonutti.

OSLAVJE - Drevi Koncert pravoslavnih napevov

Drevi bo ob 20. uri na vrsti še zadnji koncert v okviru glasbenega projekta »Vsi verujemo v enega Boga«. Podobna glasbena večera sta bila že na sporedu v cerkvah v Pevmi in Štmavru ter sta naletela na dokajšnje zanimanje krajevne javnosti. Prireditelj teh koncertov, ki v svoji sporočilnosti izražajo željo po zblževanju med katoliškim in pravoslavnim svetom, je kulturno društvo Sabotin, pokrovitelji projekta pa so okrožni svet za Pevmo, Oslavje in Štmaver, ZSKP, župnija sv. Silvestra in Mavra ter goriško Združenje cerkvenih pevskih zborov. Z razliko od prejšnjih koncertov, ki sta oba bila v cerkvah, bo drevišnji glasbeni večer gostoval v domačiji Kusič na Borjaču na Oslavju (Lenzuolo bianco, 3). Koncert bo posvečen pravoslavnemu božiču. Oblikovala ga bo solopevka Francka Šenk ob spremljavi klavijaturista Tilen Drakslerja. Oba mlada glasbenika prihajata iz Ljubljanske Akademije za glasbo. (vip)

»Hvala Ježušku za pokvarjen avtomobil« je bil naslov božične igre, ki so jo člani otroškega pevskega zboru Vrh sv. Mihaela in mladi društveni člani uprizorili v vrhovski cerkvi prejšnjo nedeljo. Igrico je režirala Tatjana Devetak, številni domačini pa so si jo ogledali po maši, ki jo je ob dnevu družine daroval župnik Viljem Žerjal. Med verskim obredom je bil tudi blagoslov otrok in mladih, pel pa je mladinski cerkveni pevski zbor, ki ga vodi Sara Devetak. V igri so mladi Vrhovci in Vrhovke prikazali zgodbo otrok iz sirotišnice, ki so ostali brez učiteljice glasbe. Pred božičnimi prazniki se je pred njihovim domom pokvaril avto mladi voznici, ki je nato vstopila v sirotišnico in zatem postala nova učiteljica glasbenega pouka. S petjem je dala otrokom novo upanje in jim omogočila, da so kljub stiski zaradi pomanjkanja staršev doživeli lep in vesel božič.

Ob zaključku božičnice so člani prosvetnega društva Vrh sv. Mihaela poklonili nastopajočim otrokom darilo, še posebej pa so obdarili mladi člane pevskega zboru, ki so čez vse leto pridno hodili na pevske vaje. Kar so se med letom naučili, so otroci pokazali tudi na predvečer božiča, ko so obiskali vse vrhovske doma-

TA TEDEN EDINOST PRED 100 LETI

EDINOST

GLASILLO POLITIČNEGA DRUŠTVA "EDINOST" ZA PRIMORSKO

Edinost je tokrat objavila protestno pismo nekega Barkovljana: »Že svojedobno je bila 'Edinost' primereno okrcala nekdanjega funkcionarja finančne straže v Barkovljah Alojzija Pojan, ker je mož ob vsaki priliki kazal svojo mržnjo do naše narodnosti in našega jezika. Potem je bil ta sin Furlanje izginil ne vemo kam. A sedaj ga imamo zopet. Odšel je, povrnil se je, ali spremeniš se ni...! Kakoršen je odšel, tak se je povrnil – sovražnik naše narodnosti in našega jezika. To svoje nasprotno kaže sedaj kakor nekdaj v svojem uradnem poslovanju. Nekemu tukajšnjemu krčmarju je na primer na poli, ki izkazuje vino, nahajače se v kleti, in ki je ima ta gospod periódicno pregledovati, je mož kar prečrtal slovensko ime in je nadomestil z nemškim. In kakor je storil pri jednem, tako je storil bržkone tudi pri drugih, kajti ni verjetno, da bi bila njegova slavofobia izbruhnila slučajno le pri jedinem krčmarju.

Stvar je sicer sama na sebi malenkostna, ali za nas

je vendar važna kakor simptom za to, od kakega duha proti nam so prešinjeni nekateri ravno med tistimi organizirani finančne straže, ki so v vedni dotiki z ljudstvom, pri katerih bi bilo torej nepristransko in taktno postopanje še posebno potrebno.

Opazujmo na to višega inspektorja Pederzolija, ki naj izvoli vzeti na znanje, da so minoli časi, ko smo mirno prenašali vsako žaljenje in preziranje od strani državnih organov. Ako bi želet gospod viši inšpektor, smo pripravljeni tudi osebno potrditi to, kar smo tu napisali!«

V Škendiju se je te dni vršilo razglasovanje 'novih narodnih pescic'. Velikemu ljudskemu plesu, ki sta ga organizirali pevski društvi 'Velesila' in 'Slava', je prisostvovalo ogromno ljudi. Ti so z zanimanjem sledili proizvajjanju novih narodnih pescic in izkazovali svoje odobravanje. Velik uspeh je doživel predvsem Valentičev valček 'Tvoj oči', ki so ga glasbeniki ponovili kar petkrat.

TA TEDEN PRIMORSKI DNEVNIK PRED 50 LETI

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILLO OSVOBODILNE FRONTE SVOBODNega TRŽAŠKEGA OZEMELJA

Odbor žena stavkajočih delavcev CRDA in 'arzenala', ki je pred nekaj dnevi posredoval pri raznih oblasteh in zaman prosil tudi za sprejem pri vladnem generalnemu komisaru, je naposled objavil odprtlo pismo vladnemu komisarju dr. Palmari, ki ga Primorski dnevnik delno objavlja: »Gospod komisar, prisiljene smo prostiti za gostoljubnost krajevnih tisk, da lahko objavimo to odprtlo pismo, naslovljeno Vaši ekselenci, da boste lahko slišali naš glas, ki ga, kljub našim prošnjam, niste hoteli poslušati.

Zde se nam, gospod komisar, da bi kot najvišji predstavnik vlade, morali biti prva oseba, na katero bi se lahko vsi prebivalci našega ozemlja lahko obrnili. Vse osebnosti in predstavniki krajevnih ustanov, s katerimi smo se lahko razgovarjali, so nam obljubili, da se bodo zavezeli za našo stvar in nas tudi moralno podprtli. Vi pa, gospod komisar, nas niste hoteli nikdar sprejeti. To nas je užalostilo in zelo zaskrbelo, ker ste najbolj pokliceni za pozitivno posredovanje v tej zadevi, a ste do-

kazali, da ne znate pravilno oceniti to hudo stanje, katero najbolj občutijo žene. Naš odbor, ki ga sestavlja petindvajset žena delavcev CRDA in arzenala in je bil izvoljen na zborovanju, je večkrat zahteval, da bi ga sprejeli na razgovor. Na našo prošnjo pa nismo še dobile odgovora.«

Ob koncu pisma so žene še poudarile v kakšnih razmerah živijo njihove družine po sedmih mesecih stavke in upajo, da bo vladni generalni komisar razumel njihovo zaskrbljenost in jih končno sprejel na razgovor.

Te dni se v Trstu odvija akcija zbiranja prispevkov za 'sklad zimske pomoči'. Po mestnih ulicah so bili postavljeni veliki hranilniki, v katere lahko prebivalstvo položi svoj prispevek za zimsko pomoč brezposelnim. Največ prispevkov je sklad nabral med božičnimi in novoletnimi prazniki, predvsem v državnih uradih in zavarovalnih družbah. »Upati je, da bodo nabrali visoko vsoto, ki jo bodo nato razdelili brezposelnim delavcem.«

NAŠA SLIKOVNA KRIŽANKA

SESTAVIL LAKO	TEŽKA ZLAHTNA KOVINA	ANTICNA REKA V ITALIJU	PONAVLJAJE NJE BESED V OBZNJENEM LOGIC. REDU	FRANCOSKI PESNIK IN PISATELJ (ANDRE)	ATAMAN-TOVA ŽENA	ŠPANSKI FILMSKI IGRALEC (ANTONIO)	BERI PRIMORSKI DNEVNIK	BELI CIMET	SPREMLJEV-LEC RIMSKE-GA BOGA LJUBEZNI	NADZORNICA, PREGLEDNICA	RIMSKA BOGINJA LJUBEZNI	GLASBILLO JIMIJA HENDRIXA	SOZVOČJE TONOV	KEMIJSKI SIMBOL ZA TANTAL	REKA V BOSNI, DESNI PRITOK SAVE	TURISTICO UREJENA OBALA	ANGLESKI NOGOMETNI KLUB ... VILLA	VEČNO MESTO	NAJVÍSA ZNANSTVENA USTANOVNA	ŽENSKO LJUBKO-VALNO IME
DEL TELESA V SKLEPU						POPAČENA, ZASMEHLJAVA PODoba ČESA												HUDA BOLEZEN PRITISKOMER		
ZUNANJA PLAST SADEZA						VEDA O KNJ-ŽEVNOSTI IN KULTURI ZDA														
SMRTNI ANGEL V APOKALIPSI						NAS ODЛИЧНИ HARMONIKAR (DENIS) VASCO ROSSI								SAMODEJNİ STROJ IZBRANA, OKUSNA JED						
MOŠKO LJUBKO-VALNO IME				VRATA, VHOD SL. IGRALEKA (VERA)					NEKD. NEMSKI HITROSTNI DRSALEC SCHENK					DELEC Z ELEK. NABOJEM KITAJSKI ZEN BUDIZEM				DOLORES IBARRURI ČASČENJE HUDICA		
SLOVENSKI PLESALEC IN KOREOGRAF OTRIN			KRAJ V BANATU IGO GRUDEN						ZAPIT MOŠKI AM. KOSAR. PROFESIONALNA LIGA											
FRANCOSKI PISATELJ (CHARLES)					NENAGLAŠENE BESEDE MARK TWAIN								HIŠNI RIMSKI BOG BALZAMIRANO TRUPLO				NAJLJUBSA OSEBA PUTINOV ROJAK			
CRKOVNICA, PREMETANKA					LETALO, TEŽJE OD ZRAKA	RICHARD BURTON LETOVISČE NA KRKU												ARABSKI ZREBEC		
FOTO LAKO REKA V RUSIJI MESTO PRI MANTOVU																				
ONASSISOV VZDEVEK OBČINA V GORIŠKI POKRAJINI TUJE ŽENSKO IME																				
AMERIŠKA FILMSKA IGRALEKA (CHARLENE) DALMATINSKO ŽENSKO IME																				
IVAN PETERLIN PRIMORSKI DNEVNIK, TVOJ DNEVNIK AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC LADD																				
KOFI ANAN																				

FILMI PO TV

Sobota, 5. januarja, Rai 1, ob 21.30

Shall we dance?

Režija: Peter Chelsom

Igrajo: Richard Gere, Susan Sarandon in Jennifer Lopez

Film "Zaplesiva" z oskarjevko Susan Sarandon v glavni vlogi se zagotovo uvršča med nadvse priljubljene filmske uspešnice. John Clark je deloholic, ujet v lastni monotoniji eksistenci, v kateri vlada rutina. Ko nekoga večera na poti domov ugleda prekrasno učiteljico plesa, se njegovo življenje popolnoma spremeni: lepotica v njem prebudi željo, da poišče pot iz ujetništva lastne eksistence in se vpiše v tečaj klasičnih plesov. Zdaj mora imeti lahek korak in izvajati zapletene manevre, če želi to novo in vznemirljivo strast obdržati in jo skriti pred družino in prijatelji.

zgodba, ki jo njen protagonist pripoveduje mlajšemu dekletu. Jeno je bil namreč posebno glasbeno talentiran otrok, ki je sprva igral violino na domači kmetiji, kasneje pa mu je uspelo priti celo do ugledne glasbene šole. Tam se je bratsko sprijateljil s sošolcem, za katerega pa bo na koncu izvedel, da je bil v resnici njegov brat.

Četrtek, 10. januarja, canale 5, ob 21.10

24 ore

Režija: Luis Mandoki

Igrajo: Charlize Teron, Kevin Bacon in Courteney Love

Joe Hickley misli, da ima popoln načrt: ugrabiti otroka bogatih staršev. Žrtvi sta tokrat Karen in Eill Jennings: mlad, premožen par iz Oregonja s prečudovito hčerko. Wil je uspešen anestezist na pragu odkritja novega zdravila, medtem ko je Karen uspešna oblikovalka. Čeprav je načrt do zdaj dobro deloval, pa v primeru mladega para stvari stečejo v povsem nepričakovano smer. Delno zato, ker je nju na hčerko Abby astmatik, delno pa zato, ker Jenningsa vesta precej več, kot bi žezel Hickley...

Petek, 11. januarja, italia 1, ob 21.10

Caos

Režija: Tony Giglio

Igrajo: Wesley Snipes, Jason Statham in Justin Waddell

Ko vzamejo roparji za talce stranke in delavce banke, se želi njihov vodja pogovarjati samo s policistom Quentinom Connorsom, ki je sicer suspendiran. V kaosu, ki sledi, uspe roparjem pobegniti, Connors in njegov novi partner, mladi začetnik Dekker pa se lotita lova nanje in kmalu spoznata, da je bil rop le krinka za bistveno večji posel. (Iga)

REŠITEV V NASLEDNJI ŠTEVILKI
NA STRANI PRIREDITEV

AVTOMOBILIZEM - Danes bi se morala začeti 30. izvedba

»Prevladal je razum« Relija Dakar letos ne bo

Prireditelji so ga v zadnjem trenutku odpovedali iz varnostnih razlogov

PARIZ - Najtežjega vzdržljivostnega relija na svetu, relija Dakar, letos ne bo. Prireditelji so ga zaradi varnostnih razlogov dan pred začetkom odpovedali. Danes bi se morala namreč začeti že 30. izvedba 6000 kilometrov dolgega relija s startom v Lizboni.

V četrtek je francoska vlada izrazila zaskrbljenost glede varnosti udeležencev relija, saj so teroristi 24. decembra v Mavretaniji ubili družino francoskih turistov, tri dni pozneje pa so v napadu umrli še trije vojaki. V nemiru puščavski državi je bilo načrtovanih kar devet etap od petnajstih.

Francoska vlada je posvarila prireditelje, da obstaja velika verjetnost napadov na karanovo, ki bi bila na »spornem« ozemlju Mavretanje med 11. in 19. januarjem, kar pomeni večji, predvsem pa odločujoči del samega relija. Predstavnik televizijske postaje France Televisions, ki je uradni partner puščavskega relija, Daniel Bilalian je ob tem dejal, da je prevladal razum. »Če bi se zgodil že najmanjši incident, bi to popolnoma uničilo kredibilnost prirediteljev,« je poudaril Bilalian. Sprva so bili prireditelji pripravljeni tvegati, toda pritisik nanje se je povečal, ko je na nevarnost potovanja v Mavretanje opozoril še francoski zunanj minister Bernard Kouchner. »Opozarmajo jih, da je zelo nevarno. Upam, da so to dojeli, toda gre pač za njihovo stvar, saj so zasebna organizacija,« je že pred dnevi na prireditelje apeliral Kouchner.

Vsakoletna preizkušnja motoristov, avtomobilistov in tovornjakarjev bi morsala v soboto startati v portugalski prestolnici, kamor je že dopotovala večina udeležencev. Med njimi sta tudi slovenska motorista Miran Stanovnik in Tomaž Merhar, ki se bosta tako vrnila v Slovenijo ter italijanska motoristka Silvia Gianetti.

Reli Dakar so nemoteno prirejali vse od leta 1979. V preteklosti so zaradi terorističnih groženj že odpovedali nekaj etap. Lani so na primer med dirko zaradi varnosti odpovedali dve etapi v Maliju, Stanovnik pa je namignil, da bi lahko kaj podobnega izvedli tudi letos. »Kaj pomeni odpoved dirke, si ne more predstavljati nihče, tega scenarija enostavno ni in ga nikoli ni bilo. Razumel bi, da lahko odpovejo, eno ali več etap, kot so to že storili. Nenazadnje so nas leta 2000 prepeljali preko nemirnega dela osrednje Sahare kar z velikimi transportnimi letali, toda dirko so izpeljali,« je

ob novici o odpovedi relija sporočil Stanovnik. »Ne vem, kako bo sedaj vsa ta mnogica ljudi odpotovala domov. Tudi sam imam namreč letalsko kartu do Lizbone kupljeno le za eno smer. Kaj to pomeni zame, bom razmišljal na poti domov, sedaj moram najprej poiskati način za vrnitev,« je še opozoril na nov problem, ki je nastal ob odpovedi dirke. Na jubilejni 30. dakarski reli se je podalo 570 ekip, kar z organizatorji vred nanese krepko preko 2700 ljudi.

Razen smrtnih žrtev so se pojavile skrbi tudi zaradi domnevne aktivnosti Al Kaide v severni Afriki, ki bi lahko povzročila težave na tej odmevnri dirki. Mavretanska vlada sicer meni, da omenjene žrteve niso delo Al Kaide.

Na sliki: v Lizboni se je zmanj zbralo okoli 570 moštov različnih kategorij

SMUČARSKI TEK - Tour de ski

Fabjanova na 12. mestu

Pri ženskah zmaga Finka Kalla, pri moških Čeh Northug - Majdičeva na 15. mestu, skupno 17.

ALPSKO SMUČANJE

Danes moški in ženski veleslalom

Alpski smučarji bodo danes v Adelbodnu nastopili na veleslalomu, smučarke pa bodo tekmovali v češkem kraju Spindleruv Mlyn.

Italijanka Denise Karbon bo skušala doseči še četrto zaporedno zmago. Položna proga je sicer tehnično zahtevna. »Vsak napak se draga plača: izgubljeno hitrost je na progi težko pridobiti,« je zahtevnost proge pojasnila Denise Karbon, ki je sicer že dokazala, da je odlična tudi na položnejših terenih.

Moški bodo v Švici lovili nove točke svetovnega pokala. Med italijanskimi smučarji želi Max Blardone spet presestini, kot je to storil v Bad Kleinkircheim. V slovenskem taboru pa je že vprašljiv nastop Aleša Gorže. Črnjan je na treningu začutil bolečino in zato trening prekinil. Vodstvo reprezentance se bo najbrž o njegovem nastopu na petem veleslalomu sezone odločilo tik pred začetkom tekme.

ASIAGO - Na šestih tekmi turneje Tour de Ski je zmaga šla v Skandinavijo. Pri ženskah je slavila švedska smučarska tekacica Charlotte Kalla, pri moških pa Norvežan Petter Northug.

Pri ženskah je bilala Italijanka Arianna Follis četrta, pri Slovencih se je najbolje odrezala 22-letna Kranjčanka Vesna Fabjan, ki je bila 12. Majdičeva je bila v svoji skupini tretja in je na predvodenje v polfinale zgrešila za dve desetinki. Na koncu je bila 15., v skupnem seštevku pa se je z 18. povzpela na 17. mesto.

Pri moških je slavil Norvežan Petter Northug, ki se je po polfinalu zapletel v ognjevit besedni boj z Italijanom Giorgiom Di Cento, katerega je prej grobo zaprl. V finalu je bil Northug premočan za druge, drugi je bil presenetljivi Kazahstanec Nikolaj Čebotko, tretji pa Tor Arne Hetland. Italijan Cristian Zorzi je bil četrti, peti pa Pietro Piller Cottner, Slovenec Brodar pa 48.

V ženski konkurenji v skupnem seštevku še vedno vodi Finka Virpi Kuitunen, ki je bila v špirtu 11. Pred Švedinjo Kalla ima le dve desetinki prednosti. Pri moških pa vodi za minuto in 17 sekund Čeh Lukáš Bauer (v sprintu 42.) pred Norvežanom Gjerdalnom. Danes bo v Val di Fiemmeju na sporedu tekma s skupinskim startom v klasični tehniki, jutri pa še finale z vzponom na Alp Cermis.

BIATLONSKA ŠTAFETA - Norveška moška biatlonska štafeta je bila najhitrejša na preizkušnji svetovnega pokala na 4 x 7,5 km v nemškem Oberhofu. Drugi so bili Rusi, tretji pa Nemci. Slovenija je konačala na 12. mestu.

SMUČARSKI SKOKI - Tretja tekma novoletne turneje v Innsburku

Zaradi premočnega vetra morali odpovedati tekmovanje

Tretja tekma novoletne turneje smučarjev skakalcev, ki bi moral biti včeraj v Innsbrucku, je bila zaradi premočnega vetra odpovedana. Prireditelji turneje štirih skakalnic bodo skušali tekmo nadomestiti danes v Bischofshofnu, kjer bo sicer jutri na sporedu zadnja, četrta tekma novoletne turneje. Danes bo ob 13. uri na sporedu trening, sledijo kvalifikacije za tretjo tekmo, ob 16. uri pa je na sporedu prva serija.

ODBOJKA - 15. memorial Mimmo Fusco

»Azzurre« tretje

Barbolini: »Nekatere igralke lahko pridejo v ožji krog reprezentantk za OI«

RIM - Na Memorialu Fusco je italijanska ženska reprezentanca osvojila 3. mesto. V včerajšnjem finalu za tretje mesto je premagala Alžirijo s 3:1 (25:16, 25:10, 24:26, 25:19). Vitezova in soigralke so včeraj zaigrale bolj prepričljivo, tako v napadu kot v obrambi. Klub temu pa je alžirska reprezentanca vseskozi nudila močen odpor, predvsem v tretjem nizu, ki so ga varovanke trenerja Barbolini izgubile. Ključ poraza je bil predvsem padec koncentracije.

Zmagu 15. izvedbe rimskega Memoriala je osvojila ekipa Nocero Umbra, ki je v petek premagala »azzurre«. Ekipa, ki nastopa v A2-ligi, je v finalu premagala rimske ekipo 1 Classe Roma s 3:0 (25:23, 25:20, 25:23).

»To je perspektivna ekipa, s katero lahko še naprej delam. Mislim, da bodo nekatere igralke lahko vstopile v ožji krog tistih, ki se bodo pripravljale za nastop na OI v Pekingu,« je po tekmi pojasnil trener Barbolini.

Postava in točke Italije: Di Crescenzo 3, Arrighetti 7, Vitez 6, Cicolari 5, Cristiani 8, Recordi 7, Rondon 6, Garzaro 5, Angeloni 6, Centoni 3, Stufi 6, Bosetti 5, Carocci (libero).

Koprčanu ni uspel podvig

JOHANNESBURG - Sedemnajstletni koprčan kajdalem Andraž Gulič je zadnji dan mladinskega svetovnega prvenstva v enosedu laser 4.7 zapravil izredno priložnost za osvojitev zlate medalje. V močnem vetrju na jezeru flamingov pri Hermanusu v Južnoafriški republiki se ni dobro znašel in z vodilnega mesta po sedmih regatah nazadoval na sedmo mesto. Tako ga je med drugimi prehitel tudi reprezentančni kolega Jakob Božič, ki je osvojil peto mesto, Matej Valič pa je bil na koncu osmi. Med 115 tekmovalci je naslov mladinskega svetovnega prvenca osvojil Hrvat Filip Matika.

Aljoša Orel 11 točk

VARAŽDIN - V srednjeevropski ligi je ACH Volley, kjer igra tudi Aljoša Orel, gladko premagala Varaždin s 3:0 (17:25, 15:25, 18:25). Blejci so igrali v okrnjeni postavi, brez treh ameriških okrepitev (priprave reprezentance) ter poškodovanih Pleška in Gasparinija. Najboljši posameznik v moštvu ACH Volleya je bil tokrat Aljoša Orel z enajstimi doseženimi točkami.

Kopitar brez gola, a s podajo

LOS ANGELES - Moštvo severnoameriške hokejske lige Los Angeles Kings je spet vknjižilo poraz. S 4:3 je Kralje ugnala ekipa Columbus Blue Jackets, slovenski hokejist Anže Kopitar pa je spet dobro igral: štirikrat je streljal v gol, a gola ni dosegel. V statistiko pa je vseeno vnesel točko, saj je v 22 minutah vknjižil podajo.

Parker najboljši

MILAN - Po izboru Gazzette dello Sport, v katerem je sodelovalo 100 novinarjev, trenerjev in igralcev iz 28 držav, je najboljši evropski košarkar leta 2007 Franco Tonny Parker (San Antonio Spurs), ki je prehitel Nemca Dirka Nowitzkega (Dallas Mavericks). Nemški košarkar si je laskavi naslov lastil zadnjih pet let. Po izboru je bil tretji Rus Andrej Kirilenko (Utah Jazz).

ZDA peti naslov

PERTH - Reprezentanca ZDA je petič osvojila Hopmanov pokal, neuradno svetovno teniško prvenstvo mešanih parov. V finalu je premagala Srbijo z 2:1. Odločilno točko so si Američani zagotovili v igri dvojic, v kateri sta bila Serena Williams in Mardy Fish boljša od Novaka Djokovića in Jelene Janković s 7:6 in 6:2.

Hingisovi dve leti

PARIZ - Nekdanja prva dama tenisa Martina Hingis je bila tudi uradno kaznovana, potem ko so jo na testiranju v Wimbledonu 29. junija 2007 dokazali zlorabo kokaina. Mednarodna teniška zveza (ITF) je uradno izrekla dveletno prepoved tekmovanja. Švicarska tenisačica je sicer že novembra objavila prekinitev kariere.

Angleško prvenstvo najboljše

BONN - Po izsledkih Mednarodne zveze za nogometno statistiko in zgodovino (IFFHS) je angleško prvenstvo najboljše na svetu. Zveza pripravlja raziskavo na podlagi rezultatov klubov v državnih, celinskih in medcelinskih tekmovanjih. Anglija, ki je bila leta 2006 tretja, je prehitela Španijo (letos 2.), ter lani vodilno Italijo (3.). Slovensko državno prvenstvo je na 60. mestu.

NAŠ POGOVOR - Rokometna tržaška kluba Tim Tokić

Čezmejnost mu je pisana na kožo

V Kopru rojeni Hrvat odlično obvlada slovenščino (in še tri druge jezike), igra pa za italijansko reprezentanco

Uradno je šengenska meja padla pred približno desetimi dnevi, za nekatere pa je obstajal neki skupni prostor že veliko prej. Nekdo, ki mu je bila maja le neka začrtana črta na zemljevlju, je nedvomno mladi rokometni Tin Tokić. Letnik 1985 se je rodil v Kopru, v resnici je Tokić hrvaški državljan in vse do 14. leta starosti je z družino živel v Umagu. Takrat pa se je odločil za selitev v Italijo. Iz študijskih razlogov se je namreč sam preselil v Trst. Vpisal se je na tehnični zavod Alessandro Volta in prav med pet let trajajočim višješolskim študijem je začel z igranjem rokometa pri društvu profesorja Lo Duce. A v tem obdobju je Tin Tokić živel v slovenskem Dijaškem domu, kjer so ga gostili in kjer se je odlično naučil slovenščine (celoten intervju z njim je potekal v našem jeziku, Tokić pa ob slovenščini brezhibno obvlada še hrvaščino, italijansčino in angleščino!). Sedaj Tokić stanuje z drugimi študenti v stanovanju, nadaljeval pa je študij na tržaški fakulteti, kjer bo v kratkem postal civilni inženir. Med prenatrpanim dnevom pa mu ob študiju in rokometu ostaja bore malo časa:

»Imam res zelo poln dan aktivnosti. Najprej me čaka jutranji trening, nato tečem na fakulteto, sledi učenje, zvezcer pa je na vrsti še večerni trening. Ko pride domov pa je že takoj pozno, da grem naravnost spati. In naslednji dan začnem znova cel postopek.«

Je morda prepeln urednik raznih obveznosti razlog, da si se letos poseti klub številnim ponudbam odločil ostati v Trstu?

»Glavni razlog je prav študij. Manjka mi še zadnje leto, da dokončam študij. Zato se mi ni zdelo primereno, da zapustim Trst. Ob tem, so potrdili Radojkoviča za trenerja in z njim se res odlično razumem. Veliko nas uči. Moram pa priznati, da so me avgusta meseca klicali iz Casarana in mi ponudili res ugodno pogodbo. Za trenutek sem pomisli, da bi odšel, nato pa sem se povoril z Radojkovičem, z Lo Duco in s starši, ki so me prepričali, da sem se premislil. Naslednje poletje pa bom premisnil, kaj se mi splača.«

Klub temu, da letos nastopate v tretji ligi, so te vpoklicali v reprezentanco. Dokaj neobičajno v športu...

»Sicer nisem sam, saj je tudi moj soigralec Visintin reprezentant. Moram pa priznati, da prehod iz tretje lige v reprezentanco ni enostaven. Bolje se znajdem v reprezentančnem dresu, saj na

pamet veš, kdaj moraš žogo podati in kdaj ti jo podajo, kako in kdaj križati. Tudi v obrambi so mi razni mehanizmi dosti bolj pisani na kožo.«

Izbral si italijansko reprezentanco. Kaj pa če bi te povabili v hrvaško?

»Nedvomno bi izbral hrvaško. Za to reprezentanco igra tudi moj rokometni zgled Karabatič. Po mojem mnenju je on najboljši igralec na svetu.«

Z italijansko reprezentanco vas čaka serija zahtevnih tekem v sklopu kvalifikacij za SP, ki bo prihodnje leto prav na Hrvaškem. Začeli boste s tekmo v gosteh v Belgiji 9. januarja, nato pa boste igrali dvakrat zapored pred domačo publiko, 13. januarja znova proti Belgiji, 16. januarja pa proti Švicari. Obe tekmi bosta v tržaški športni palači pri Čarboli. Imate kaj možnost, da se prebijete v nadaljnji krog?

»Pot je zelo strma, saj se uvrsti le prvouvrščena ekipa, ki bo morala nato igrati dodatno tekmo proti višerangiarni reprezentanci (v tej fazi vstopa v igro tudi Slovenija, op.p.), tako da je uvrstitev na zaključno fazo svetovnega prvenstva zelo trda. Na pripravljalnih tekmacih pa smo igrali zelo dobro, tako da se ne bomo vnaprej predali. Za Švico vsekakor nastopajo tudi nekateri igralci, ki igrajo v nemški bundesligi, najmočnejšem rokometnem prvenstvu na svetu.«

Po domačem porazu proti Brixnu pa vam trda prede tudi v prvenstvu...

»Prvenstvo je dokaj čudno, saj so oni doma izgubili proti Cusu iz Benetka, mi pa doma proti njim. To pomeni, da se lahko zgodi karkoli. Mi smo slabo igrali tisto tekmo, do konca prvenstva pa je še precej tekem, čeprav sem skoraj gotov, da bo odločilna povratna tekma v Brixnu. Mislim pa, da jih lahko v gosteh premagamo.«

Nazadnje pa še vprašanje vezano na tvoje znanje slovenščine. Kljub temu, da ne živiš več v dijaškem domu je tvoja slovenščina skoraj brezhibna. Imaš še priložnost se s kom pogovarjat v tem jeziku?

»Poskušam govoriti čimveč v slovenščini. Večkrat se vračam v dijaški dom, kjer se pogovarjam v slovenščini tako z vzgojitelji kot z gojicami. Ob tem imam možnost sporazumevanja v tem jeziku tudi v ekipi. Na primer z Nadohom govoriva izključno v slovenščini.«

Iztok Furlanič

Tim Tokić (letnik 1985) je visok 198 cm, težak pa 80 kg, igra pa vlogi zunanjega igralca

KROMA

KOŠARKA - C1-liga in C2-liga

Borovci proti presenečenju prvenstva, Jadran Mark s skromnim nasprotnikom

V zadnjem krogu prvega dela državnega prvenstva C-lige se bo Bor Radenska po prazničnem premoru podal na najdaljše gostovanje v letošnji sezoni. Jutri (zacetek ob 18. uri, sodnika Gallo in Scarso iz Padove) ga v Vicenzi čaka nasprotnik, ki z 22 točkami (enajst zmag in samo trije porazi) deli prvo mesto na lesvicu s Cornom. Veneti so pravzaprav veliko presenečenje jesenskega dela v skupini C. Gre za zelo mlado ekipo, ki je pred tremi leti v podobni zasedbi izpadla iz lige in se nato vanjo vrnila. Fantje iz Vicenze veliko trenirajo in predvajajo hitro in učinkovito igro. Uspeh moštva kroji v glavnem šest igralcev: to so play-makerja Fedriga (edini veteran v postavi, trenerjev brat in njegova podaljšana roka na igrišču, lani v Padovi) in Gallina (zadnje sezone v Coneglianu), branilka Milani (letnik 1988, pravo odkritje lige) in Selle ter pod košemata visoka in gibčna brata Umbereta (letnik 1985) ter Andrea Campiello (1987), z 18 točkami na tekmo prvi strelec ekipe. Med drugim je Vicenza v zadnjem nastopu pred novim letom visoko

Marzio Krizman

neobremenjeno. Omembe vreden posameznik nasprotnikov je zlasti Hrvat Žarko Banjak, 37-letni robati center, ki že več kot desetletje v tej ligi kraljuje pod košemata (je tudi dober strelec), v državnih prvenstvih v Italiji pa po pravilniku ne sme igrati. Jadranovci se ga dobro spoščajo kot nasprotnika v dresu Codroipa (igral je tudi v Cordenonu in Portogruaru) v finalu C2-lige pred tremi sezoni, ko je Jadran napredoval v višjo ligo.

Po desetih dneh oddiha so se kapitan Oberdan in kolegi spet zbrali v sredo in imeli ta teden tri treninge. Če izvzamemo manjše prehlade, so vsi fantje zdravi in pripravljeni na nadaljevanje tekmovanja, v katerem vodijo v družbi Ronk (kraljevski dvobojo bo na sporednu že prihodnjo nedeljo). Tudi tokrat veljajo torej jadranovci za nesporne favorite, paziti se morajo kot običajno nevarnega podcenjevanja tekmecev, dobro pa se zavedajo, da si v takih srečanjih nikakor ne smejo privoščiti nenačrtovanih sponzorjev.

Borovci so bili po zmagoviti tekmi 22. decembra proti Eracle-i i proti deset dñi, spet pa so se zbrali v sredo in ta teden trenirali tri dni zapored. V četrtek so igrali tudi prijateljsko tekmo v Tržiču proti drugoligašu Falconstaru. Varovanci trenerja Mure imajo za sabo tri zaporedne zmage, zanimivo pa so doslej Kralj in tovariši imeli učinek po serijah: pet porazov, tri zmage, novi trije porazi in spet trije uspehi za dosedanje izkupiček 12 točk. Nihanja bo treba odslej odpraviti, če se ekipa želi potegovati za play-off oziroma za odrešilno deveto mesto. Jutri v Vicenzi bodo belo-zeleni skušali presenetiti močnega nasprotnika s svojo večjo izkušenostjo in preudarno igro. Trener naj bi razpolagal z vsemi igralci, čeprav je steber Marzio Krizman teden dni ležal z gripo in se je soigralcem pridružil šele sinoči na zadnjem treningu.

JADRAN MARK - SAN VITO (ob 18.00)

Računalnik se je v košarkarski C2 lige takole poigral z razporedom tekem, da bo Jadran Mark prve tri dvoboje v novem letu igral doma. Prvega že jutri ob 18. uri (pri Briščikih bosta sodila Videmčana De Biase in Degano), ko bo nasprotnik ekipa San Vito iz pordenonske pokrajine. Jutrišnji Jadranovi gostje so izgubili prvi deset tekem in nato zmagali zadnje tri, potem ko so zamenjali trenerja. Vsekakor gre za na papirju skromno peterko, ki pa – kot opozarja trener Boban Popović – je v vzponu in bo igrala pri Briščikih čisto

Domači šport

DANES, sobota, 5. januarja 2008

KOŠARKA

MOŠKA C1-LIGA - 20.30 v Dolini: Breg - Perteole; 20.30 v Trstu, Ul. Forlanini: San Vito - Kontovel DEŽELNI UNDER 17 MOŠKI - 18.30 v Trstu, Ul. della Valle: San Vito - Bor NLB

NOGOMET

DEŽELNI POKAL - 14.30 v Bazovici: Zarja Gaja - Ronchi

ODBOJKA

MEMORIAL R. ZUIN - 10.30 v Miranu (Venezia): nastopajo Val Imsa, Parma, Miranese volley in Montichiari.

NAMIZNI TENIS

DEŽELNE KVALIFIKACIJE - 15.00 v Zgoniku: prireja ŠK Kras

ORIENTACIJSKI TEK

PROMOCIJSKA TEKMA - 10.30 v Gropadi: prireja ŠZ Gaja

JUTRI,

nedelja, 6. januarja 2008

KOŠARKA

MOŠKA C1-LIGA - 18.00 v Vicenzi: Vicenza Basket - Bor Radenska

MOŠKA C2-LIGA - 18.00 pri Briščikih, Erravti: Jadran mark - San Vito al Tagliamento

DRŽAVNI UNDER 17 MOŠKI - 11.00 v San Giorgiu di Nogaro: Sangiorgina - Jadran ZKB

NAMIZNI TENIS

DEŽELNE KVALIFIKACIJE

9.00 v Zgoniku: prireja ŠK Kras

SMUČANJE - Gadi na Trbižu

Na nočnem slalomu najboljša dekleta

Tekmovalci smučarskih klubov ŠD Mladina in SK Devin, ki trenirajo v okviru skupnega projekta Ski pool Gadi, so preživeli božične praznike na devetdesetih pripravah. Od 22. do 30. decembra so trenirali na Trbižu: dečki in naraščajniki pod vodstvom Sebastiana Petriča, mladinci pa pod vodstvom Aleša Severja. V okviru priprav so se mladi smučarji preizkusili tudi na neuradnem nočnem slalomu, ki ga je organiziral klub Sci Cai Monte Lussari. Tekme na progri Di Prampero na Višarjah se je udeležilo več kot 200 tekmovalcev. Najboljši sta bili smučarji ŠD Mladina, Lara Purič in Veronica Tence, ki sta stopili na stopničke. Veronica je bila med mlajšimi mladinkami druga, Lara pa v kategoriji naraščajnic tretja. Ekipno je Mladina pristala na odličnem četrttem mestu, čeprav je nastopila zdesetka na zaradi poškodb in bolezni štirih tekmovalcev. Izidi: dečki: 1. Marco Kandutsch (Lussari) 43.10, 5. Albert Kerpan (Mladina) 47.86. Naraščajnice: 1. Giulia Fior (Cimenti) 44.20, 3. Lara Purič (Mladina) 45.06, 16. Elisa Cosutta 55.55, 17. Ingrid Peric (obe Devin) 57.82. Naraščajniki: 1. Matteo Menozzi (Lussari) 40.04, 7. Aleksander Cosutta 44.53, 16. Minej Purič 48.26, 25. Matthias Butal (vsi Mladina), disk. Lenard Castellani in Štefan Žužek (oba Devin). Mladinke: 1. Chiara Codeluppi (Monte Dauda) 44.17, 3. Veronica Tence (Mladina) 44.54, disk. Mateja Hrovatin. Mladinci: 1. Giuseppe Müller (Lussari) 38.49, 7. Gianluca Gabrielli 43.38, 14. Daniel Simonettig 45.88, 22. Mattia Rožič (vsi Devin) 52.10.

Obvestila

SO SPDT prireja 13. januarja avtobusni izlet na Gerlitzen. Odhod ob 6.30 z ul. F. Sevoro pred sedežem Rai in iz Sesljana ob 6.45. Za prijave in informacije lahko pišete na smučanje@spdt.org ali v uradu ZSSDI, ul. Cicerone 8, tel.: 040 635627.

SK DEVIN prireja tečaje s šolo smučanja za odrasle in otroke vsako soboto in nedeljo od 12. januarja 2008 dalje z avtobusnim prevozom v kraj Forni di Sopra. Informacije in vpisovanje na info@skdevin.it, ali tel. 040 2024017 ali 348 1334086 (Erika)

NOGOMET

Deželni pokal: Zarja Gaja za polfinale

Nogometni Zarje Gaja bo danes v Bazovici (pričetek ob 14.30) odigrali še zadnjo tekmo kvalifikacijske faze za deželni pokal. Njihov nasprotnik bo Ronchi, s katerim v 2. amaterski ligi delijo na lestvici tretje mesto. Zarja Gaja bi v primeru zmage, prvič odkar sodeluje v tem pokalu, z združenimi močmi napredovala v polfinale, razen v malo verjetnem primeru, da bi Costalunga (vodilna v ligi) istočasno premagala Villo z več kot petimi zadetki razlike.

»Za nas je to velika priložnost, da dosežemo prestižen uspeh. Ronchi je močen nasprotnik, proti kateremu smo v prvi tekmi v ligi igrali neodločeno 1:1. Med prazniki smo redno trenirali, vendar s precej zdesetkano zasedbo, kar je zaskrbljujoče bodisi za pokalno tekmo, še bolj pa za naslednji prvenstveni dvobojo proti Costalungi,« je povedal predsednik Robert Kalc pred današnjim nastopom, v katerem bo potreba predvsem velika doza požrtvovalnosti.

Trofeja dežel: FJK v polfinalu

Ženska košarkarska reprezentanca FJK do 15. leta starosti, ki jo vodi naš strokovnjak Matija Jogan, se je uvrstila v polfinale Trofeje dežel. Včeraj je visoko premagala skromnejšo Emilio Romagno s 88:66. S prepriljivo igro v napadu so visoko povedle že v prvem polčasu (47:28), prednost pa v drugem še povišale. Joganove varovanke so nastopile v okrnjeni postavi. Poleg Mie Krav in Fragiocomove zaradi povisane telesne temperaturi ni igrala niti Barobenejeva, ena izmed nosilnih igralk. Danes se bodo košarkarice FJK ob 17.00 uri pomerile z Lombardijsko, ki je včeraj premagala Sicilijo in je glavna favoritka za naslov. Drugi polfinalni par pa sestavlja Kampanija in Veneto.

V polfinale so se uvrstili tudi fantje FJK (pomočnik trenerja je Robi Jakomin), ki so gladko premagali Emilio Romagno.

GLASBENA SCENA - Bogat spored koncertov v Trstu

Leto 2008 nas bo obdarilo s kakovostnimi glasbenimi dogodki

Nastopili bodo Dionne Warwick, Mario Biondi, Gigi D'Alessio, skupina Pooh in Biagio Antonacci

Kaže, da nas bo leto 2008 obdarilo z res številnimi in kakovostnimi glasbenimi dogodki. Program, ki sta ga v preteklih mesecih zasnovala Občina Trst in združenje Azalea promotion, je izredno bogat in pa, zanimivo, primern za vse starosti.

Po decembrskem koncertu priznanega pevca Zucchera, bo 15. januarja Trst (gledališče Rossetti ob 21. uri) obiskala legendarna ameriška pevska zvezda Dionne Warwick, ki je osvajala lestvice v 60-ih in v prvi polovici 70-ih let. Sestrica pri nas bolj znane pevke Whitney Houston je v svoji dolgoletni karieri med drugim sodelovala s priznanimi glasbeniki, kot so na primer Burt Bacharach, Elton John in Stevie Wonder.

Za njo bo 11. marca (ravno tako v gledališču Rossetti ob 21. uri) na vrsti Mario Biondi. Pevec iz Catanie je glasbo vzljubil že od malih nog, saj ga je oče, sicilski kantavtor Stefano Biondi, takoj uvedel v ta čarobni svet. Najprej je pel v cerkvenih zborih, nato pa je kot solist nastopal po Siciliji, od leta 1998 pa je zaslovel v taorminskem lokalnu Tout Va, kjer je spremljal pevske legende, med katerimi celo Raya Charlesa. Ko se je preselil v Reggio Emilio, je ustavil bend in se podal na turnejo v ZDA; pesmi iz njihovega albuma Whysky a Go Go so bile celo vključene v nadaljevanju Sex and the City. V zadnjih nekaj letih je osvojil več nagrad kot so The Voice Venice Music Awards, Mia Martini in Musica & Disci. Njegovi oboževalci so si že novembra priskrbeli album Mario Biondi and Duke Orchestra, I Love you More - Live.

Iz Neaplja se bo v naše mesto pripeljal tudi slavni pevec Gigi D'Alessio, ki se je od nastopanja na potrokah kar hitro uveljavil na italijanskih lestvicah. Sloves mu je prineslo sodelovanje z Mariom Merolo in posledični številni nastopi na pevskem festivalu v Sanremu. Sicer je v zadnjih časih D'Alessio polnil strani revij predvsem zaradi ljubezenske zvezde z mlado pevko Anno Tatangelo, ki ga navadno spremlja med turnejami. V tržaškem gledališču Rossetti bo Neapeljan nastopil 21. marca ob 21. uri.

Zimzeleno zasedba Pooh je že večkrat obiskala Trst, tokrat pa se vrača z novim albumom Beat ReGeneration, s katerim se želijo pevci pokloniti nepozabni beat generaciji. Njihova turneja vzdolž Italije se bo začela 29. marca, v Trstu pa se bodo ustavili 2. aprila, kjer bodo nastopili ob 21. uri v športni palači PalaTrieste.

Dulcis in fundo bo Trst obiskal šarmantan pevec Biagio Antonacci (na posnetku), ki je s svojo zadnjino uspešnico Sognami očaral mlade in manj mlade ljubitelje glasbe. Njegov album Vicky Love je že skorajda razprodan, saj je sedem mesecev na samem vrhu italijanskih glasbenih lestvic. Antonacci bo nastopil 9. aprila ob 21. uri v športni palači PalaTrieste.

Za vse dodatne informacije o predprodaji in ceni vstopnic je na razpolago spletna stran www.azalea.it.

Gospodarsko razstavišče

Emmerich Kalman: »Kneinja čardaša«. Nastopa SNG opera in balet Ljubljana. Urnik: danes, 5. ob 19.30, jutri, 6. ob 17.00 in v pondeljek, 7. januarja ob 11.00.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Slovensko stalno gledališče: do 14. januarja je na ogled osrednja razstava ob stoletnici rojstva Jožeta Cesara. Urnik od pondeljka do petka od 10.00 do 13.00 in ob 17.00 do 20.00 in med predstavami.

IV. pomol: do 27. januarja je na ogled razstava »Spacial - umetnik brez meja«. Urnik: od 10.00 do 20.00; ob petkih in sobotah do 22.00.

Galerija LipanjePuntin: do 2. februarja 2008, bo na ogled razstava »Supernodes II - Reale vs Unreal«. Odprt ob četrtekih od 19.00 do 22.00.

Palazzo Vivante / do jutri, 6. januarja, bo na ogled razstava »I figli del popolo di Don Edoardo Marzari«. Urnik: ob delavnikih od 16. do 18. ure, ob praznikih od 10. do 12. ure.

Muzej Revoltella / do jutri, 6. januarja, bo na ogled razstava »Beauty« Enauele Marassi. Urnik: od 10. do 19. ure.

Bivša ribarnica: Ettore Sottsass: »Vorrei sapere perché«. Na ogled do 2. marca od 10.00 do 19.00, zaprto ob torkih.

Župnija sv. Marije Velike: »I sotterane dei Gesuiti«. Odprto do jutri, 6. januarja, od 17.00 do 20.00, ob sobotah od 9.00 do 13.00.

Občinski pomorski muzej: do 2. marca 2008 je na ogled razstava »Drče in ladjevnice v sedmem in osmeh stoljetju«. Možnost ogleda od torka do nedelje od 8.30 do 13.30, zaprto ob pondeljkih in praznikih.

V Narodni študijski knjižnici je odprta razstava Tadeje Druscovich.

ŠKEDENJ

Etnografski muzej (Ulica pane bianco 52): Muzej je odprt vsak torek in petek od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

MILJE

Občinska umetnostna galerija G. Negrisin: do 12. januarja bo na ogled razstava »Giuseppe Negrisin - 1930-1987«. Odprt od torka do sobote od 10.00 do 12.00 in ob 17.00 do 19.00, ob nedeljah od 10.00 do 12.00, zaprto ob pondeljkih.

REPEN

Muzej Kraška hiša je odprt v zimski sezoni samo po dogovoru z upravitelji. Informacije na tel. št. 040-327240 ali po elektronski pošti na naslovu: info@kra-sahisa.com.

GORICA

Na goriškem gradu bo do 21. februarja 2008 na ogled razstava z naslovom »Dedičina Cirila in Metoda. Projekt za Evropo«.

Razstava od Alp do Jadranu po Južni železnici (1857) in Bohinjski progi (1906) je na ogled na sedežu Fundacije Goriške hranilnice v Ulici Carducci 2 v Gorici do 6. januarja 2008; urnik: med 10. in 13. ter med 15. in 19. uro.

Na sedežu Fundacije Goriške hranilnice v Ulici Carducci, bo do jutri, 6. januarja, na ogled razstava o fotografiskem arhivu semeniške knjižnice z naslovom »Sacra Itineraria«; urnik: med 10. in 13. uro ter med 15. in 19. uro.

V palači Attems - Petzenstein razstava »Abitare il Settecento«; na ogled bo 24. februarja od torka do nedelje med 9. in 19. uro.

ŠTEVERJAN

V gostilni Koršič bo do 13. januarja na ogled razstava Renata Elie z naslovom Brez meja.

TRŽIČ

Občinska galerija sodobne umetnosti: do 17. februarja bo na ogled razstava »IM02 - L'immagine sottile«, odprta od torka do petka med 16. in 19. uro, ob sobotah in praznikih med 10. in 13. uro in 16. in 19. uro. Informacije na tel. 0481-494369.

ROMANS

V langobardski dvorani v občinski stavbi je na ogled stalna razstava »Vojščaki svetega Jurija - Svobodni možje, zemljiški gospodje, premožni lastniki«; od pondeljka do petka med 11. in 13. uro, ob pondeljkih in sredah tudi med 16. in 18. uro, ob sobotah med 16. in 19. uro, ob nedeljah med 10.30 in 13. uro.

CODROPO

V Vili Manin bo na ogled do jutri, 6. januarja, razstava Giselberta Hoka. Urnik: od 9. do 18. ure.

V Vili Manin bo do 25. marca na ogled razstava sodobnega avstrijskega kiparstva »Hard Rock Walzer«. Urnik: od torka do nedelje od 9. do 18. ure.

SLOVENIJA

KOPER

Sedež Banke Koper: do konca februarja 2008 bo razstavljal slike pod naslovom »Sončna pesem« Mira Ličen Krmpotić.

PADNA

Galerija Božidarja Jakca: grafike in risbe Božidarja Jakca in arheološke najdbe stare Padne, stalni razstavi. Ključ galerije na voljo v Padni pri hiši št.1 (Pucker), 0038665-6725028.

PORTOROŽ

Avditorij: do jutri, 6. januarja, bo razstavljal akademski slikar Rajko Svilari.

PIRAN

Mestna galerija: do 4. februarja 2008 je na ogled razstava »Triptih« Andraža Šalamuna.

LOKEV

Vojški muzej Tabor: orožje in oprema, stalna razstava.

VIPAVA

Vojšnica Janka Premrla Vojka: vojaški muzej, orožje, oprema, dokumenti, osebni predmeti vojakov s soške fronte, stalna razstava.

AJDVOŠČINA

Pilonova galerija, (Prešernova 3): do 18. januarja so na ogled fotografije, ki so nastale na letošnjem fotografskem srečanju Castrum foto 07. Razstava bo odprta od torka do petka med 10. in 17. uro, v nedeljo med 15. in 18. uro; zaprto ob sobotah, pondeljkih in praznikih.

BRANIK

Grad odprt ob sobotah, nedeljah in praznikih od 14.00 do 19.00 (ob slabem vremenu zaprto), za večje skupine tudi med tednom po predhodnem dogovoru (tel. +386(0)53334310, gsm +386(0)31324101).

MIREN

Galerija Oskarja Kogoja: na ogled monografska zbirka ter prostori obnovljene materinega doma, Miren, št. 125.

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja: grad Kromberk od pondeljka do petka od 8. do 15. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13. do 17. ure; Sveta Gora ob nedeljah od 10. do 16. ure; grad Dobrovo od pondeljka do petka od 8. do 16. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 12. do 16. ure; Kolodvor vsak dan od 10. do 17. ure; najavljeni skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

V paviljonu poslovnega centra HIT bo do 31. januarja 2008 med 10. in 19. uro na ogled razstava Etka Tutte.

Mestna galerija, (Trg Edvarda Kardelja 5): do 14. januarja 2008 bo na ogled multimedialna razstava z naslovom IOS - Podobe duše Martina Avsenika. Urnik: od pondeljka do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure; ob sobotah od 9. do 12. ure; ob nedeljah in praznikih zaprto.

GRADIŠČE NAD PRVAČINO

V kulturnem domu je jutri, 6. januarja, razstava z naslovom V spomin aleksandrinjak. Urnik: med 14. in 16. uro.

IDRIJA

Mestni muzej: odprt vsak dan od 9.00 do 18.00. Turistično informacijski center Idrija odprt od 8.00 do 16.00, ob sobotah od 9.00 do 12.00.

KOBARID

Kobarški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

LOKAVEC

Kovaški muzej: Orodje in oprema, stalna razstava.

LJUBLJANA

Mednarodni grafični likovni center: do 13. januarja bo na ogled razstava Edwarda Zajca »Umetnik in računalnik od začetkov do sedanosti«. Urnik: od srede do nedelje od 11. do 18. ure.

Muzej novejše zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10.00 do 18.00.

TRENTA

Trentarski muzej: razstava o Triglavskem narodnem parku in etnološka zbirka, stalni razstavi. Urnik: vsak dan od 10.00 do 18.00.

TOLMIN

Tolminska muzejska zbirka: od pondeljka do petka od 9.00 do 15.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 17.00.

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Rossetti

Frederick Knott: »Delitto perfetto« / nastopajo: Geppi Gleijeses, Stefano Santospago, Marianella Bargilli in Rafaële Pis; režija: Geppi Gleijeses. Urnik: v torek, 16. januarja, ob 20.30; v četrtek, 18. januarja, ob 16.00 in ob 20.30; v petek, 19. januarja, ob 16.00 in ob 20.30; v soboto, 20. januarja, ob 16.00.

La contrada

Noël Coward: »Il divo Garry«. Nastopa Stalno gledališče iz Trsta. Režija: Francesco Macedonio. Urnik: od 8. do 20. januarja, od srede do sobote ob 20.30 ob torkih in nedeljah ob 16.30.

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferligi) in 64 (Mile)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Pesem mladih 2007: Opz Zvonček - Repentabor
20.30 TV Dnevnik
Utrijevangelija
23.00 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija

Rai Uno

6.10 Nan.: La nuova famiglia Addams
6.30 Aktualno: Sabato & Domenica - La tv che fa bene alla salute
9.05 Koncert za Epifanijo
10.00 Aktualno: Linea verde Orizzonti
10.30 Aktualno: A sua immagine
10.55 Sv. maša, sledi Angelus
12.20 Aktualno: Linea verde - In diretta dalla natura
13.30 Dnevnik
14.00 Variete: Domenica in - L'Arena, seleni di Domenica In... Rosa
16.30 Dnevnik in vremenska napoved
17.40 Variete: Domenica In - Ieri, oggi e domani (vodi Pippo Baudo)
20.00 Dnevnik in športne vesti
20.40 Kvizi: Soliti ignoti
21.30 Variete: Il treno dei desideri (vodi Antonella Clerici)
0.35 Nočni dnevnik

Rai Due

6.00 Dok.: Dalla Borgogna alle campagne di Lione
6.20 Aktualno: Tg2 Eat Parade
6.45 Variete: Mattina in famiglia
10.05 Variete: Ragazzi c'è Voyager!
10.30 Variete: Random
11.30 Variete: Mezzogiorno in famiglia
13.00 Dnevnik
13.25 Šport: Alpsko smučanje: Moški slalom (2. manche) - Svetovni pokal (Švica)
13.55 Šport: Smučarski teki - 15 km (moško, prosti) - Svetovni pokal (Trento)
15.05 Variete: Quelli che il calcio e...
17.30 Aktualno: Avtomobilizem - Predstavitev Ferrarija 2008 (Modena)

18.00 Dnevnik in rubrike
19.10 Risanke: Disney
20.30 Dnevnik
21.00 Nan.: NCIS - Caccia alla strega
21.45 Nan.: Criminal minds - L'uomo nel mirino
22.35 Nan.: Speciale Lost - Manuale di sopravvivenza
23.20 Šport: Speciale un anno di sport
0.15 Nočni dnevnik

Rai Tre

7.45 Variete: E' domenica papà
9.05 Variete: Screensaver
9.25 Šport: Alpsko smučanje - Ženski slalom (1. manche) - Svetovni pokal (Češka Rep.)
10.25 Šport: Alpsko smučanje - Moški slalom (1. manche) - Svetovni pokal (Švica)
11.15 Aktualno: Buongiorno Europa, seleni di Region Europa
11.55 Šport: Smučarski tek - 10 km (ženske, prosti; Trento)
12.50 Šport: Alpsko smučanje - Ženski slalom (2. manche) - Svetovni pokal (Češka Rep.)
13.20 Risanke

14.00 Deželne vesti in vremenska napoved
14.30 Dok.: Alle falde del Kilimangiaro
19.00 Dnevnik, deželne vesti, vreme
20.00 Variete: Blob
20.30 Film: Balla coi lupi (western, ZDA '90, r.-i. Kevin Costner)
23.10 Dnevnik, deželne vesti
23.55 Nočni dnevnik, vreme

13.55 Košarka Snaidero Udine
14.55 Dok. o naravi
16.10 Nan.: Lassie
17.00 Risanke
19.30 Dnevnik, šport
20.55 Film: Inside Edge (triler, ZDA, '92, r. W. Clark, i. M. Nadsen, R. Lynch)
22.35 Klasična glasba
23.50 Film: Safari express (kom., It., '76, r. D. Tessari, i. G. Gemma, U. Andress)

14.20 Euronews
14.30 Pogovorimo se o...
15.10 Sredozemje
15.40 Športna oddaja
16.40 Arhivski posnetki
17.25 Globus
18.00 Brez meje (program v slovenskem jeziku)
18.40 Primorska kronika
19.00 Vsesedans - TV dnevnik, vremenska napoved, športne vesti
19.30 Jutri je nedelja - verska oddaja
19.45 Vzhod - Zahod
20.00 Košarka: Jadranska liga NLB
21.35 Alter eco
22.05 Vsesedans - TV dnevnik
22.20 Glasbena oddaja
23.00 Vsesedans aktualnost
23.30 World Strongman cup 2004
0.00 Vsesedans - TV dnevnik
0.15 Čezmejna TV - TV dnevnik

Rete 4

6.10 Dnevnik - Pregled tiska
6.55 Nan.: Cuore
8.55 Nan.: Michele Strogoff - Il corriere dello zar
10.50 Aktualno: TV moda
11.30 Dnevnik in prometne informacije
11.40 Nad.: Febbre d'amore
12.00 Nad.: Vivere
12.30 Nan.: Un detective in corsia
13.30 Dnevnik in vremenska napoved
14.00 Nan.: Suor Thérèse - Nel nome del padre
16.00 Film: La signora Pollifax (grob., ZDA, '99, i. A. Lansbury)
17.00 Dnevnik in vremenska napoved
18.00 Variete: Ieri e oggi in Tv
18.55 Dnevnik in vremenska napoved
19.35 Film: Walker Texas Ranger - Colpo grosso a Fort Worth (akc., ZDA, '93, r. V. W. Vogel, i. C. Norris)
21.30 Nan.: Shark - Il manuale del vincitore
23.35 Nan.: Law & Order: Unità Speciale
0.35 Nan.: Il commissario Moulin - Tragico di sangue
2.05 Pregled tiska

7.30 Aktualno: Il meglio di Omnibus
8.50 Aktualno: L'intervista
9.20 Film: Due angeli in soffitta (kom., ZDA, '97, r. C. Taylor)
11.25 Nan.: New Tricks
12.30 Dnevnik in športne vesti
13.00 Il commissario Scali
14.00 Film: Milady - I quattro moschettieri (pust., Šp., '75, r. R. Lester, i. M. York)
16.00 Film: Detective Extralarge - Magia nera (polic., It./Nem., '90, r. E. G. Castellari, i. B. Spencer)
18.00 Film: Fracchia contro Dracula (kom., It., '85, r. N. Parenti, i. P. Villaggio)
20.00 Dnevnik
20.30 Nan.: L'ispettore Barnaby - Debito di sangue (i. John Nettles)
22.30 Nan.: Sex and the City
23.30 Nan.: Dirt (i. Laura Allen, Johan Urb, Ian Hart)
0.30 Dnevnik
0.55 Film: San Antonio (kom., Fr./VB/It., ZDA, '04, i. G. Lanvin)

Canale 5

6.00 Dnevnik - Prima pagina
8.00 Jutranji dnevnik
8.45 Dnevnik - Insieme
9.05 Nan.: Finalmente soli
10.35 Film: Il sogno di Crumb (dram, '99 r. Maria Peters)
10.55 Dnevnik in vremenska napoved
12.00 Nan.: Providence - Grandi aspettative
13.00 Dnevnik, okusi in vremenska napoved
13.40 Nan.: Il mammbo (i. Natalia Estrada, Enzo Iacchetti)
14.10 Resinostri show: Amici
16.05 Film: Il club degli imperatori (dram., ZDA, '02, r. M. Hoffman, i. K. Kline)
18.50 Kvizi: 1 contro 100 (vodi Amadeus)
20.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Variete: Striscia la notizia - La voce della persistenza
21.10 Variete: Ciao Darwin Extra (vodi Paolo Bonolis)
24.00 Nan.: Sex & Law

Slovenija 1

6.15 Odmevi
7.00 Zgodbe iz pravljicne školjke (pon.)
7.30 Iz popotne torbe: Potegavčina (pon.)
7.50 Oddaja: Simon Gregorčič (pon.)
8.25 Čudežno drevo, muzikal (pon.)
9.15 Kino Kekec - Risani film: Lotosovo svetilka
10.40 Polnočni kljub: Več kot samo žalost (pon.)
11.55 Tednik (pon.)
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.45 Zaljubljeni v živali
13.55 Poljuboznanstvena serija: Zaljubljeni v živali
14.15 Film: Gospodična Marple
15.55 Sobotno popoldne
16.10 O živalih in ljudeh
16.25 Labirint
17.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
17.35 Na vrtu
17.55 Popolna družina
18.05 Z Damjanom
18.40 Risanka
19.00 Dnevnik in vremenska napoved
19.15 Utrip
19.30 Vremenska napoved in športne vesti
19.40 Etrinki
19.55 Film: Nedotakljivi
21.50 Dok.: Hilandar na Sveti gori Atos
22.30 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
23.00 Nad.: Huff

Italia 1

6.15 Nan.: I-Taliani
6.55 Risanke
10.15 Nan.: Power Rangers Lost Galaxy
10.45 Nan.: Raven - Cercasi sensitiva
11.15 Nan.: Sabrina, vita da strega
11.50 Nan.: La Tata
12.25 Dnevnik in športne vesti
13.00 Umetnostno kotalkanje na ledu: Golden Skate Awards
14.20 Film: Drive me Crazy (kom., ZDA, '99, i. M. J. Hart)
16.15 Film: Una miss tutta tonda (kom., ZDA, '03, r. J. Barr)
17.10 Dnevnik in vremenska napoved
17.55 Nan.: Selvaggi
18.30 Dnevnik in vremenska napoved
19.00 Nan.: La vita secondo Jim
19.25 Nan.: Una mamma per amica
21.10 Film: La storia unfinita (fant., ZDA, '84, i. N. Hathaway)
22.05 Dnevnik in vremenska napoved
23.00 Film: Highlander - L'ultimo immortale (fant., ZDA, '86, i. Christopher Lambert)

Slovenija 2

6.30 Zabavni infokanal
7.35 TV prodaja
8.10 Skozi čas
8.20 Primorski mozaik (pon.)
8.50 Magazin v alpskem smučanju
9.25 Spindleruv: SP v alpskem smučanju, veleslalom (Ž), prenos 1. vožnje
11.40 Val di Fiemme: SP v smučarskih tehnikh, (M), prenos
13.20 Adelboden: SP v alpskem smučanju, veleslalom (Ž), prenos 2. vožnje
14.35 Val di Fiemme: SP v smučarskih tehnikh 20 km(M), prenos
18.10 Birmingham: angleški nogometni pokal, Aston Villa - Manchester United (prenos)
20.05 Koncert ob podelitvi Nobelove nagrade za mir 2007
21.30 Slovenski magazin
22.55 Sobotno popoldne
0.05 Usihajoče pravice
2.40 Zabavni infokanal
7.00 8.35, 13.10, 16.40, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik
8.00, 8.30 Buongiorno con Telequattro: horoskop, svetnik dneva, vreme, pregovor
8.10 Storie tra le righe
8.50 Aktualno: A tu per tu (pisma Don Mazziju)
9.00, 11.00 Dokumentarec o naravi
9.30 Formato famiglia
10.35 Nan.: Don Matteo 5
13.30 Aktualno: Musa TV

Tele 4

7.00 8.35, 13.10, 16.40, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik
8.00, 8.30 Buongiorno con Telequattro: horoskop, svetnik dneva, vreme, pregovor
8.10 Storie tra le righe
8.50 Aktualno: A tu per tu (pisma Don Mazziju)
9.00, 11.00 Dokumentarec o naravi
9.30 Formato famiglia
10.35 Nan.: Don Matteo 5
13.30 Aktualno: Musa TV

Koper

12.45 Dnevni program
13.00 Alpsko smučanje: SP v veleslalomu - moški

14.20 Euronews
14.30 Pogovorimo se o...
15.10 Sredozemje
15.40 Športna oddaja
16.40 Arhivski posnetki
17.25 Globus
18.00 Brez meje (program v slovenskem jeziku)
18.40 Primorska kronika
19.00 Vsesedans - TV dnevnik, vremenska napoved, športne vesti
19.30 Jutri je nedelja - verska oddaja
19.45 Vzhod - Zahod
20.00 Košarka: Jadranska liga NLB
21.35 Alter eco
22.05 Vsesedans aktualnost
23.00 Vsesedans - TV dnevnik, vremenska napoved, športne vesti
23.30 World Strongman cup 2004
0.00 Vsesedans - TV dnevnik
0.15 Čezmejna TV - TV dnevnik

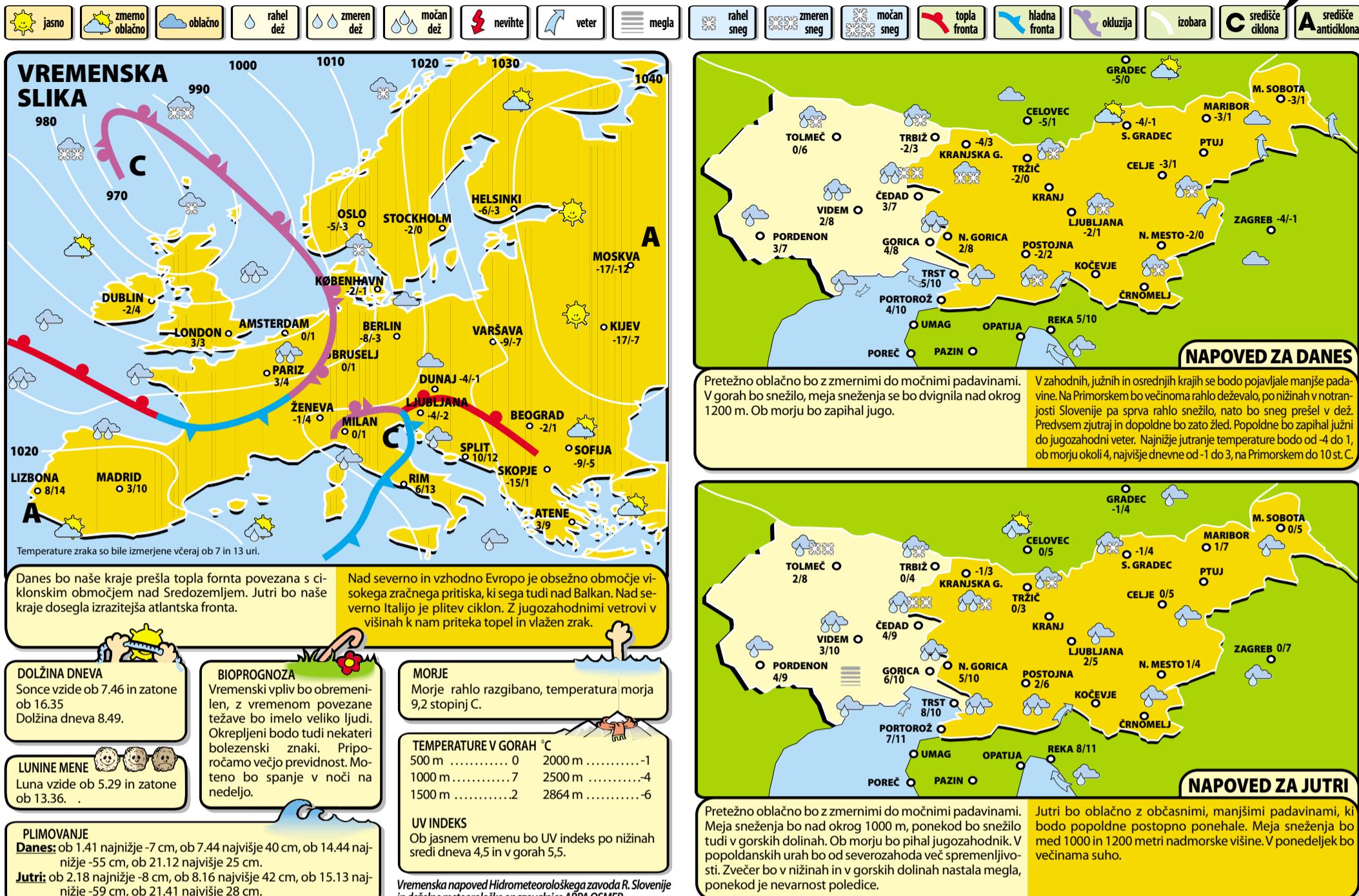
14.20 Euronews
14.30 Pogovorimo se o...
15.10 Sredozemje
15.40 Športna oddaja
16.40 Arhivski posnetki
17.25 Globus
18.00 Brez meje (program v slovenskem jeziku)
18.40 Primorska kronika
19.00 Vsesedans - TV dnevnik, vremenska napoved, športne vesti
19.30 Jutri je nedelja - verska oddaja
19.45 Vzhod - Zahod
20.00 Košarka: Jadranska liga NLB
21.35 Alter eco
22.05 Vsesedans aktualnost
23.00 Vsesedans - TV dnevnik, vremenska napoved, športne vesti
23.30 World Strongman cup 2004
0.00 Vsesedans - TV dnevnik
0.15 Čezmejna TV - TV dnevnik

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30 Porocila; 19.00 Dnevnik; 5.30, 7.00 Kronika; 6.45, 8.20 Vremenska napoved; 7.30 Slovenske novice; 8.45 Kulturne prireditve; 9.00 Moja soseska; 9.40 Popevk; 10.00 Sobotna akcija; 10.33, 12.33 Svetovni pokal, alpsko smučanje, ž. veleslalom; 12.00 Zapis iz močvirja; 13.00 Do 13-ih; 13.30 Svetovni pokal, alpsko smučanje, m. veleslalom; 14.00 Kulturni val; 14.45 Gost izbira glasbo; 15.10 Radio Slovenija napoveduje; 15.30 DIO; 16.00 Popevki tehdna; 16.30 Smučarski skoki, novoletna turneja; 17.15 Rokomet, liga prvakinj; 17.40 Športna oddaja; 18.45 Črna kronika; 19.30 Športna sobota; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Glasba svetov.

SLOVENIJA 3

9

TURIZEM - Za letos pričakujejo še večji obisk

New York najbolj popularna turistična destinacija v ZDA

Na arhivskem posnetku je start newyorškega maratona, ki nedvomno predstavlja eno večjih atrakcij za obiskovalce tega ameriškega velemesta.

NEW YORK - Mesto New York je uspelo ohraniti svojo privlačnost za domače in tujne turiste, kljub terorističnim napadom 11. septembra 2001. Od vseh deset najbolj privlačnih ameriških turističnih mest je edino New Yorku uspelo povečati obisk tujih turistov na ravni višje kot pred letom 2000.

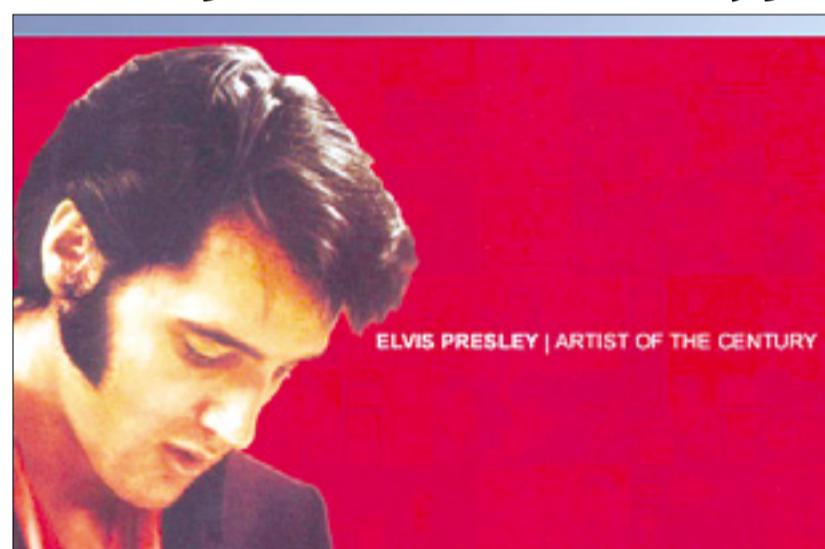
Mestne oblasti New Yorka pričakujejo, da se bo obisk tujih turistov leta 2008 še povečal, kar tudi njihova poraba, saj je vrednost dolarja v primerjavi z evrom še naprej izredno nizka in ZDA so zato zelo privlačne za premožne turiste iz zahodne Evrope, ki po trgovinah Manhattan kupujejo vse, kar lahko nesejo za skoraj pol nižjo ceno kot doma.

Tujih turistov je bilo na primer v New Yorku leta 2007 le 17 odstotkov od skupaj 44 milijonov obiskovalcev mesta, vendar pa so porabili polovico od 24,7 milijarde dolarjev. Mestna davkarija se je ob tem veselila za 1,94 milijarde dolarjev debelejših blagajn. Tuji turisti porabijo več denarja tudi zato, ker potrebujejo prenocišča za dlje časa kot domači. Hoteljska zasedenost je bila lani na Manhattanu kar 90-odstotna, medtem ko je povprečje po ZDA le 65 odstotkov.

Ne glede na to, da New York takoj za Orlandom na Floridi, kjer je sloviti Disney World, na leto obiše največ obiskovalcev, pa ima New York manj hotelov kot Las Vegas, Chicago, Los Angeles in celo manj kot Atlanta. Trenutno v New Yorku gradijo 8500 dodatnih hotelskih sob, kar je za 10 odstotkov več, kot znašajo trenutne zmogljivosti. Gradijo 59 hotelov, v načrtovanju pa so še najmanj 103. Cene hotelskih prenocišč bodo mimo konic še naprej ostale povprečno med 200 do 300 dolarjev na noč.

DUNAJ - Kritično obujanje glasbene legende

V ponedeljek odprtje muzeja Elvise Presleyja

DUNAJ - Na Dunaju bodo 7. januarja odprli muzej Elvise Presleyja (Elvis Presley Museum Vienna). Njegov namen je s številnimi izvirnimi eksponati iz Elvisovega časa približati tega legendarnega glasbenika predvsem otrokom in mladini. Pobudnik Wolf Memphis želi v muzeju, v katerem sta postavljena tudi klub za glasbo v živo in prodajalna spominkov, širiti "pravo življensko zgodbo" Elvisa Presleyja.

Med več kot 200 razstavljenimi predmeti so originalni predmeti iz življenja tega glasbenika, v muzeju pa bo razstavljena tudi njegova prva plošča. Wolf Memphis, tudi sam glasbenik in član skupine Little Memphis, se je nad Elvisom navdušil sredi 70-ih let prejšnjega stoletja in odtlej zbira predmete, povezane s tem glasbenim zvezdnikom. "Elvis je tudi danes zgled mnogim zabavljalcem", on je "iznašel vse, začenši z unplugged koncerti", trdi pobudnik muzeja. Po njegovih besedah je Elvis "najpomembnejši zabavljavec".

Vendar pa Memphis s svojim muzejem ne želi podpirati efiorje okoli Elvisa. Njegov namen je pristopati s kritičnim marketinškim duhom in različnimi fazami Elvisove kariere.

ZDA postajajo etnično vse bolj raznolike

WASHINGTON - Ameriški urad za štetje prebivalstva ugotavlja, da se ZDA v zadnjih letih vse bolj spreminjajo. Prebivalstvo postaja starejše in tudi vse bolj etnično raznoliko. Med etničnimi skupinami iz vsega sveta so tudi Američani slovenskega rodu, ki naj bi jih bilo po podatkih iz leta 2005 v ZDA 173.000.

Američani slovenskega izvora so najpogosteji na osrednjem zahodu, kamor spaša država Ohio s Clevelandom. V celotni regiji so jih našeli 58.000. Na severovzhodu, to je med drugim v Pensylvaniji, Connecticut in New Yorku, jih je 16.000, na zahodu 15.000 in na jugu 12.000. Sicer pa je v ZDA 36 milijonov prebivalcev, ki so bili rojeni na tujem, petina osnovnošolskih otrok pa doma govoriti še kakšen jezik razen angleščine.

Prebivalstvo v ZDA je od leta 2000 do 2006 naraslo za šest odstotkov na 300 milijonov, vendar pa se pri tem zmanjšuje delež belcev, ki niso latinsko ameriškega izvora. V ZDA belci delijo na tiste, ki so prišli ali prihajajo iz Evrope, in na tiste, ki prihajajo iz južne sosedstvo. Od 2000 do 2006 je belo prebivalstvo poraslo za 1,6 odstotka, temnopolto za sedem odstotkov, Američanov azijskega rodu je več za 24 odstotkov, latino-ameriškega pa za 26 odstotkov.